

# 1907\_Az\_Qiyabi\_Yekun imtahan testinin sualları

## Fənn : 1907 İqtisadi təlimlər tarixi

1 Varron nəyə xüsusi diqqət verirdi:

- ☐ bunların hamısı doğrudur
- ☐ qul təsərrüfatının ekvivalent inkişafına
- ☒ eyni millətdən olan qulların üstünlük təşkil etməməsinə
- ☐ qulların təbii təkrar istehsalının qadağa olunmasına
- ☐ qul əməyinin ixtisaslaşmasına

2 Sokrata görə:

- ☐ hər adam təbii qabiliyyətinə uyğun olan payı almalıdır
- ☐ filosof və hərbiçiləri məhsuldar əməkdən azad etmək lazımdır
- ☐ əmlak fərqi saxlanılmalıdır
- ☐ elm əməksiz, əməl isə elmsiz mümkün deyil
- ☒ özün-özünü dərk et

3 Pul yalnız iki-dəyər ölçüsü və tədavül vasitəsi funksiyasını yerinə yetirməlidir fikri kimə məxsusdur?

- ☐ İbn Xəldun
- ☐ Aristotel
- ☒ Platon
- ☐ Makiavelli
- ☐ Konfutsi

4 İqtisadi nəzəriyyənin ilkin inkişaf mərhələlərini tarixi ardıcılıqla göstərin:

- ☐ fiziokratizm, klassik məktəb, marksizm, merkantilizm
- ☒ qədim dövr, orta əsrlər, merkantilizm, fiziokratizm
- ☐ klassik məktəb, marksizm, merkantilizm, fiziokratizm
- ☐ merkantilizm, marksizm, klassik məktəb, fiziokratizm
- ☐ merkantilizm, fiziokratizm, klassik məktəb, marksizm

5 İqtisadi nəzəriyyələrin meydana gəlməsi üçün səciyyəvidir:

- ☐ təsərrüfatın səmərəli təşkil və idarə olunması
- ☐ maddi və maliyyə vəsaitlərindən səmərəli istifadə
- ☐ əmtəə-pul münasibətlərinin izah edilməsi zərurəti
- ☐ tədqiqatçı-iqtisadçıların siyasi marağı
- ☒ bunların hamısı doğrudur

6 İqtisad elminin tarixi:

- ☒ bunların hamısı
- ☐ məktəb və istiqamətlərin nəzəri və praktiki hakimiyyətinin fəsiləsiz yığınının xronoloji şərhidir
- ☐ iqtisadi fikir, nəzəriyyə və konsepsiyaların yaranmasının, inkişafının bir ideya və metodologiyadan digərinə keçidin tarixi prosesidir
- ☐ iqtisadiyyatın əsas prinsiplərinin axtarılıb tapılmasıdır
- ☐ iqtisadçıların iqtisadiyyatın fəaliyyət mexanizmini başa düşmək cəhətdən tarixidir

7 Xammurapinin islahatlarında qulların borc verilməsi hansı müddəti əhatə edirdi?

- ☐ altı il
- ☒ üç il
- ☐ beş il

- ☐ iki il
- ☐ dörd il

8 Bazara qədərki dövrün mütəfəkkirləri öz tədqiqatlarında nəyə üstünlük verirdilər:

- ☒ natural təsərrüfat münasibətlərinə
- ☐ əmtəə-pul münasibətlərinə
- ☐ ticarət kapitalına
- ☐ sələm kapitalına
- ☐ sənaye kapitalına

9 Aristotel xrematistikanı necə izah edirdi?

- ☐ natural təsərrüfat kimi
- ☐ əkinçilik kimi
- ☐ sənətkarlıq kimi
- ☒ varidat, sərvət əldə etmək və pul toplamaq kimi
- ☐ xırda ticarət kimi

10 Təbii hüquq nəzəriyyəsi hansı ölkədə yaranmışdır?

- ☐ Monqolustanda
- ☐ İtaliyada
- ☒ Çində
- ☐ Hindistanda
- ☐ Yaponiyada

11 Qədim Roma üçün xarakterik əlamət:

- ☐ xarici ticarət, dövlət gəlirləri haqqında ideyalar
- ☐ bərabərlik, ədalətlik, xüsusi mülkiyyət məsələləri
- ☐ bunların hamısı
- ☐ ekvivalent mübadilə, dəyər, qiymət, mənfəət haqqında fikir
- ☒ qul əməyindən istifadə və onunla əlaqədar olaraq əmələ gələn iqtisadi münasibətlər

12 İqtisadi fikir və konsepsiyalar hansı zərurətdən yaranmışdır:

- ☐ maddi və maliyyə vəsaitlərindən səmərəli istifadə
- ☐ təsərrüfatın səmərəli təşkil və idarə olunması
- ☒ bunların hamısı doğrudur
- ☐ tədqiqatçı-iqtisadçıların siyasi marağı
- ☐ əmtəə-pul münasibətlərinin izah edilməsi zərurəti

13 Kolumella nəyə xüsusi diqqət verirdi:

- ☐ qulların təbii təkrar istehsalının qadağa olunmasına
- ☐ eyni millətdən olan qulların üstünlük təşkil etməsinə
- ☐ bunların hamısı doğrudur
- ☐ qul təsərrüfatının ekvivalent inkişafına
- ☒ qul əməyinin ixtisaslaşmasına

14 Aristotərə görə:

- ☐ hər adam təbii qabiliyyətinə uyğun olan payı almalıdır
- ☐ filosof və hərbiçiləri məhsuldar əməkdən azad etmək lazımdır
- ☒ əmlak fərqi saxlanılmalıdır
- ☐ elm əməksiz, əməl isə elmsiz mümkün deyil
- ☐ özün-özünü dərk et

15 İqtisadi nəzəriyyənin inkişafında bazis rolunu oynayan təlim:

- ☐ ekonomiks
- ☐ marksist siyasi iqtisad
- ☐ qədim dövrün iqtisadi təlimləri
- ☒ merkantilizm
- ☐ klassik siyasi iqtisad

16 Kim dövlətin gücünü əhəlinin rifahında, müdafiə qüdrətində və dövlətə etibar etməyində görürdü?

- ☐ Platon
- ☐ Aristotel
- ☐ İbn Xəldun
- ☒ Konfutsi
- ☐ Makiavelli

17 İqtisadi təlimlər tarixi nəyi öyrənir?

- ☐ maddi nemətlərin istehsalı zamanı insanlar arasındakı münasibətləri
- ☐ iqtisadi hadisə və proseslərin tarixi dövrləşməsini
- ☐ cəmiyyətin iqtisadi münasibətlərini
- ☒ iqtisadi həyatda və sosial sferada baş verən dəyişikliklərlə əlaqədar sistemlərin birinin digəri ilə əvəz olunmasının qanunauyğunluqlarını və dövrləşmə prosesilə bağlı olan insanlar arasındakı davranış qaydalarını
- ☐ tarixi inkişafın ayrı-ayrı dövrlərində irəli sürülən ümumbəşəri iqtisadi dəyərlərin mənimsənilməsini

18 Qədim Misirdə əmək resurslarından məqsədyönlü istifadə nəyə səbəb olmuşdu?

- ☐ vəzifəyə görə əmlaka sahib olmaya
- ☐ irriqasiya işlərinin aparılmasına
- ☒ qul və ondan istifadə fikirlərinin geniş yayılmasına
- ☐ məhsuldar torpaq sahələrinin hesabının aparılmasına
- ☐ əhəlinin yaşına, işinə görə siyahıya alınması

19 Aşağıdakı fikirlərdən hansı metodologiyayı tamamlayır:

- ☒ bunların hamısı doğrudur
- ☐ elmin fəlsəfəsidir
- ☐ tədqiqatın məntiqi nəticəsidir
- ☐ ilkin şərt və çıxış növbəsi ilə nəticə arasındakı qarşılıqlı əlaqənin öyrənilməsidir
- ☐ ədədlə yaradılmış nəzəriyyələrin məntiqi qiymətləndirilməsidir

20 Aşağıda adları qeyd olunan əsərlərdən hansı Qədim Misirə aiddir:

- ☐ Nefertinin peyğəmbərliyi
- ☐ "İluserin kəlamları"
- ☒ Bunların hamısı
- ☐ "Nəsihətlər"
- ☐ "Çobanın nağılları"

21 Aşağıda adları qeyd olunan əsərlərdən hansı Aristotelə aid deyil:

- ☐ "Afina siyasəti"
- ☐ "Praktika"
- ☐ Bunların hamısı
- ☐ "Nikomaxun etikası"
- ☒ "Qanunlar"

22 Arxaşastrə traktatında hansı qadağalar qoyulurdu?

- ☐ Tacirlərin öz aralarında məhsulların ucuz və ya baha satılmasına görə razılığa gəlmələri

- ☐ Məhsulların qaçaqmalçılıq yolu ilə daşınmasına görə
- ☐ Məhsulların istehsal olunduğu yerlərdə satıldığına görə
- ☐ Məhsulların bazarda satılmadığına görə
- ☒ Bunların hamısı

23 Arxaşastra traktatında aşağıdakılardan hansına üstünlük verilirdi:

- ☒ Bunların hamısı
- ☐ əsas diqqətin təsərrüfatına və dövlət başçısının siyasətinin verilməsinə
- ☐ düzgün idarəçilik vasitəsi ilə dövlət sərvətinin artırılmasına
- ☐ dövlət əmlakının oğurlanması ilə mübarizə aparılması
- ☐ ideal dövlətin idarə edilməsi üzrə ümumi təkliflərin verilməsinə

24 ən sadıq insanların ictimai funksiyası onların təbii qabiliyyətinə görə müəyyən olunur:

- ☐ Aristotel
- ☒ Platon
- ☐ Demokrit
- ☐ Sokrat
- ☐ Katon

25 Akvinski və F.Kene pulu necə izah edirdilər?

- ☐ insanlar arasında olan sövdələşmənin nəticəsidir
- ☐ mübadilə vasitəsidir
- ☐ tədiyyə vasitəsidir
- ☐ kortəbii meydana gələn əmtəədir
- ☒ qeyri-məhsuldar əmtəədir

26 Metodologiya nədir?

- ☒ bunların hamısı doğrudur
- ☐ elmin fəlsəfəsidir
- ☐ tədqiqatın məntiqi nəticəsidir
- ☐ ilkin şərt və çıxış növbəsi ilə nəticə arasındakı qarşılıqlı əlaqənin öyrənilməsidir
- ☐ ədədlə yaradılmış nəzəriyyələrin məntiqi qiymətləndirilməsidir

27 Aşağıda adları qeyd olunan əsərlərdən hansı Aristotelə aiddir:

- ☒ "Nikomaxun etikası"
- ☐ "Siyasətnamə"
- ☐ "Dövlət"
- ☐ "Qanunlar"
- ☐ "Ev qurumu"

28 ən sadıq adamlar və ən məşhur əsgərlər əkinçilər arasından çıxır kəlamının müəllifi kimdir?

- ☐ Sokrat
- ☐ Demokrit
- ☐ Aristotel
- ☐ Platon
- ☒ Katon

29 Arxaşastra traktatında kimlərin vergilərdən azad olunması göstərilirdi?

- ☐ tacirlərin
- ☐ hökmdarların
- ☒ bunların heç biri
- ☐ muzzdlu əməklə məşğul olanların

- ☐ nəzarətçi məmurların

30 Arxaşastra traktatında hansı elmin öyrənilməsi nəzərdə tutulmamışdı?

- ☐ idarəetmə  
☐ fəlsəfə  
☒ məntiq  
☐ dini təlim  
☐ iqtisadiyyat

31 Aşağıda adları qeyd olunan əsərlərdən hansı Qədim Misirə aid deyil:

- ☒ "Əkinçilik haqqında"  
☐ "İluserin kəlamları"  
☐ Nefertinin peyğəmbərliyi  
☐ "Çobanın nağılları"  
☐ "Nəsihətlər"

32 Qədim Misirdə əmtəə-pul münasibətlərinin inkişafı nəyə səbəb olmuşdur:

- ☐ vəzifəyə görə əmlaka sahib olmaya  
☐ əhalinin yaşına, işinə görə siyahıya alınması  
☐ iri qasıya işlərinin aparılmasına  
☒ qul və ondan istifadə fikirlərinin geniş yayılmasına  
☐ məhsuldar torpaq sahələrinin hesabının aparılmasına

33 Aristotel və F.Kene pulu necə izah edirdilər?

- ☐ tədiyyə vasitəsidir  
☒ mübadilə vasitəsidir  
☐ insanlar arasında olan sövdələşmənin nəticəsidir  
☐ qeyri-məhsuldar əmtəədir  
☐ kortəbii meydana gələn əmtəədir

34 İqtisadi təlimlər tarixinin metodoloji əsasını nə təşkil edir?

- ☐ tələbatların artması qanunları  
☒ iqtisadi təlimlər tarixinin öyrənilməsinin metodoloji əsasını yeni iqtisadi nəzəriyyələrin mahiyyətinin daha dərinlən mənimsənilməsi üçün keçmiş nəzəriyyələrin öyrənilməsi dialektikası  
☐ cəmiyyətin iqtisadi münasibətlərinin inkişafı  
☐ cəmiyyətin siyasi quruluşu  
☐ iqtisadi formasıylar və onların bir-biri ilə əvəz olunması

35 Misirdə dövlət təsərrüfatının yüksək səviyyədə mərkəzləşməsi hansı iqtisadi münasibətlərin inkişafına mənfi təsir göstərmirdi:

- ☐ əmək resurslarının bölgüsünün  
☐ xüsusi mülkiyyətin  
☒ bunların hamısı  
☐ əmək resurslarından çevik istifadə olunmasının  
☐ əmtəə-pul münasibətlərinin

36 Qədim Roma iqtisadi fikrində ilk dəfə Katon hansı problemi qarşıya qoymuşdur:

- ☐ təsərrüfatların bazar istiqamətlərində aparılması  
☐ torpaq sahələrinin icarəyə verilməsinə icazə verilməsi  
☐ torpaqlardan təyinatına görə istifadə olunmasını  
☐ quldarlıq təsərrüfatının natural xüsusiyyətlərindən kənarlaşması  
☒ yaxşı mülkədar olmaq naminə əlavə hesab olunanların hamısının satılmasını

37 Qədim Roma iqtisadi fikrinə aiddir:

- ☐ əkinçiliyin inkişafı əsasında torpaqların səmərəli istifadə olunması
- ☐ gəlir əldə edilməsinin sürətlənməsi üçün istehsalın ixtisaslaşdırılması
- ☐ əlavə məhsulların bazar vasitəsi ilə reallaşması
- ☒ bunların hamısı
- ☐ bir millətdən olan qullardan çox almaq olmaz

38 Qədim Hindistana aid deyil:

- ☐ kreditlərin verilməsi öhdəliklərin qəbul olunması
- ☐ müvəqqəti istifadə etmək və sərəncam vermək yolu ilə əmlakın icarəyə verilməsi
- ☐ emalatxanalarda müddətli əməkdən istifadə olunması
- ☐ tacirlərin öz aralarında məhsulların ucuz və ya baha satılmasına görə razılığa gəlmələri
- ☒ qul əməyinin hər cür sərvətin mənbəyinin təşkil olunmasının əsaslandırılması

39 Qədim Babilistana aiddir:

- ☒ bunların hamısı
- ☐ müddətli əməkdən istifadə olunması
- ☐ dövlətin təsərrüfata nəzarəti
- ☐ xüsusi mülkiyyətin qorunması
- ☐ sələmçiliyin həddinin müəyyən olunması

40 İqtisadi nəzəriyyələr sistemində metodoloji əhəmiyyət kəsb edən nəzəriyyə hansıdır:

- ☐ təkrar – istehsal nəzəriyyəsi
- ☐ bölgü nəzəriyyə
- ☐ marjinalist nəzəriyyə
- ☐ marksist nəzəriyyə
- ☒ dəyər (qiymət) nəzəriyyəsi

41 Aristotelin yaşadığı dövrün xarakterik xüsusiyyəti odur ki:

- ☐ həmin dövrdə polis dövlət quruluşu əmələ gəlmiş, ziddiyyətlər kəskinləşmişdir
- ☐ həmin şəraitdə icma quruluşu dağılmağa, quldarlıq inkişaf etməyə başlamışdır
- ☐ həmin dövrdə torpaq sahələrinin bir qrup adamların əlində cəmlənməsi, əhəlinin bir qrupunun isə var-yoxdan çıxmasına səbəb olmuşdur
- ☐ həmin dövrdə dövlət təsərrüfatının möhkəmlənməsi, onun ölkənin iqtisadi həyatına olan müdaxiləsi güclənmişdir
- ☒ həmin şəraitdə quldarlıq cəmiyyəti dərin böhranlara, polisəy dövlət qurumu tənəzzülə məruz qalmışdır

42 Men-tszi traktında qeyd olunur ki:

- ☐ iqtisadiyyat əmtəə qiymətləri vasitəsilə sabitləşdirilməlidir
- ☐ Allah dünyanın ilkin səbəbidir
- ☐ yoxsulluğun əsas səbəbi aşağıdakılarla yuxarılar arasında çekişmələrdir
- ☐ dövlət xərclərində qənaətcil olmalı
- ☒ əkinçilərlə sənətkarlar arasında belə mübadilə olmalıdır

43 Qədim Roma iqtisadi fikrinə aid deyil:

- ☐ əlavə məhsulların bazar vasitəsi ilə reallaşması
- ☒ tacirlərin öz aralarında məhsulları ucuz və ya baha satılmasına görə razılığa gəlmələri
- ☐ gəlir əldə edilməsinin sürətlənməsi üçün istehsalın ixtisaslaşdırılması
- ☐ əkinçiliyin inkişafı əsasında torpaqların səmərəli istifadə olunması
- ☐ bir millətdən olan qullardan çox almaq olmaz

44 Qədim Roma iqtisadi fikrində ilk dəfə Varron hansı problemi qarşıya qoymuşdur:

- ☐ torpaq sahələrinin icarəyə verilməsinə icazə verilməsi

- ☐ torpaqlardan təyinatına görə istifadə olunmasını
- ☒ mövsümü işlərdə muzzdlu işçilərin əməyindən istifadə olunmalı
- ☐ təsərrüfatların bazar istiqamətlərində aparılması
- ☐ quldarlıq təsərrüfatının natural xüsusiyyətlərindən kənarlaşması

45 Aristotelin iqtisadi görüşləri elə dövrdə formalaşmışdır ki:

- ☐ həmin dövrdə polis dövlət quruluşu əmələ gəlmiş, ziddiyyətlər kəskinləşmişdir
- ☐ həmin şəraitdə icma quruluşu dağılmağa, quldarlıq inkişaf etməyə başlamışdır
- ☐ həmin dövrdə torpaq sahələrinin bir qrup adamların əlində cəmlənməsi, əhəlinin bir qrupunun işə var-yoxdan çıxmasına səbəb olmuşdur
- ☐ həmin dövrdə dövlət təsərrüfatının möhkəmlənməsi, onun ölkənin iqtisadi həyatına olan müdaxiləsi güclənmişdir
- ☒ həmin şəraitdə quldarlıq cəmiyyəti dərin böhranlara, polisey dövlət qurumu tənəzzülə məruz qalmışdır

46 Platon hesab edirdi ki, dövlət üç təbəqədən ibarət olmalıdır ki:

- ☐ kapitalistlər, proletariat, xırda burjuaziya
- ☐ torpaq mülkiyyətçiləri, məhsuldar sinif, bəhrəsiz sinif
- ☐ fironlar, kahinlər, zadəganlar
- ☒ hökmdar və filosoflar, hərbiçilər və əkinçilər, sənətkarlar və tacirlər
- ☐ fəhlələr, kəndlilər, sənətkarlar

47 Qədim Hindistana aiddir:

- ☒ bunların hamısı doğrudur
- ☐ kreditlərin verilməsi öhdəliklərin qəbul olunması
- ☐ müvəqqəti istifadə etmək və sərəncam vermək yolu ilə əmlakın icarəyə verilməsi
- ☐ emalatxanalarda muzzdlu əməkdən istifadə olunması
- ☐ tacirlərin öz aralarında məhsulların ucuz və ya baha satılmasına görə razılığa gəlmələri

48 Quan-tszi traktında qeyd olunur ki:

- ☒ iqtisadiyyat əmtəə qiymətləri vasitəsilə sabitləşdirilməlidir
- ☐ əkinçilərlə sənətkarlar arasında belə mübadilə olmalıdır
- ☐ Allah dünyanın ilkin səbəbidir
- ☐ yoxsulluğun əsas səbəbi aşağıdakılarla yuxarılar arasında çəkişmələrdir
- ☐ dövlət xərclərində qənaətcil olmalı

49 Qədim Babilistana aid deyil:

- ☒ qul əməyindən borcların alınib-verilməsində istifadə
- ☐ sələmçiliyin həddinin müəyyən olunması
- ☐ muzzdlu əməkdən istifadə olunması
- ☐ dövlətin təsərrüfata nəzarəti
- ☐ xüsusi mülkiyyətin qorunması

50 Qədim Misirdə sələmçiliyin meydana gəlməsinin səbəbi nə olmuşdur:

- ☐ təsərrüfatın natural xarakter daşması
- ☐ əyan mülkiyyətinin əmələ gəlməsi
- ☐ əmtəə-pul münasibətlərinin inkişafı
- ☐ dövlət təsərrüfatının idarə olunma sistemi
- ☒ qul əməyindən borcların verilməsi və alınmasında istifadə

51 Orta əsrlərdə hansı mütəfəkirilər iqtisadi məsələlərə aid əsər yazmamışdır:

- ☐ Nizami-al Mülk, N.Tusi
- ☐ N.Tusi, M.Fizuli
- ☐ İbn-Xəldun, Xətai

- ☒ İbn-Xəldun, N. Vəzirov  
☐ N. Gəncəvi, N. Tusi

52 O həm də fiskal funksiyanı yerinə yetirir:

- ☐ cizyə  
☐ xərac  
☐ fitrə  
☒ zəkat  
☐ xüms

53 Qurani- Kərimdə ən ali davranış:

- ☐ sələmçilik prinsipi  
☐ tarazlıq prinsipi  
☒ aşkarlıq prinsipi  
☐ faydalılıq prinsipi  
☐ nadirlik prinsipi

54 Qurani- Kərimdə öz əksini tapmışdır:

- ☒ bunların hamısı  
☐ sələm kapitalının inkişafına hədd qoyulması  
☐ sələm faizinin qadağan edilməsi  
☐ ədalətli tənzimləmə tədbirləri  
☐ ekvivalent mal mübadiləsi

55 İslam iqtisadi fikirlərinin əsasında nə dururdu:

- ☒ bunların hamısı  
☐ azadlıq və bərabərlik  
☐ xüsusi mülkiyyət və azad sahibkarlığa  
☐ əhaliyə vergi qoyulması, dövlətin varlandırılması  
☐ alqı-satqı, ticarətlə məşğul olmaq

56 Dini kitabların tədqiqat obyektinə aiddir:

- ☐ sələmçiliyin qeyri-təbii sayılması  
☐ materialist baxışların inkar olunması  
☒ bunların hamısı doğrudur  
☐ əməyin sərvətin və mülkiyyətin əsas mənbəyi olması  
☐ ruh fəlsəfəsinin əsas götürülməsi

57 İslam dini iqtisadi problemlərinin mahiyyətində nə dururdu:

- ☐ sələmçilik prinsipi  
☐ tarazlıq prinsipi  
☐ aşkarlıq prinsipi  
☐ faydalılıq prinsipi  
☒ nadirlik prinsipi

58 Müqəddəs dini kitabların təhlil dairəsinə daxil deyil:

- ☐ ruh fəlsəfəsinin əsas götürülməsi  
☐ sələmçiliyin qeyri-təbii sayılması  
☒ bunların hamısı doğrudur  
☐ materialist baxışların inkar olunması  
☐ əməyin sərvətin və mülkiyyətin əsas mənbəyi olması

59 Orta əsrlərdə hansı mütəfəkkirlər iqtisadi məsələlərə aid əsər yazmışdır:

- ☒ Nizami-al Mülk, N.Tusi
- ☐ N.Gəncəvi, N.Tusi
- ☐ N.Tusi, M.Fizuli
- ☐ İbn-Xəldun, M.Füzuli
- ☐ İbn-Xəldun, İ.Nəsimi

60 Həddi və vaxtı müəyyən olunmuş malın qırxdan bir hissəsi hansı vergidir?

- ☐ cizyə
- ☐ xərac
- ☐ fitrə
- ☒ zəkat
- ☐ xüms

61 əldə olunan qənimət, qazanc və illik gəlirin beşdə bir hissəsi hansı vergi növüdür?

- ☒ xüms
- ☐ zəkat
- ☐ xərac
- ☐ fitrə
- ☐ cizyə

62 Aşağıdakılardan hansı torpaq vergisidir?

- ☐ xüms
- ☐ cizyə
- ☐ fitrə
- ☒ xərac
- ☐ zəkat

63 İbn Xəlduna görə:

- ☐ o sənətkar əməyini cəmiyyət üçün faydalı saymışdır
- ☐ o pulun dəyəri ilə əmtəənin dəyəri arasındakı əlaqəni düzgün dərk etmişdir
- ☒ nəsilərin yaşadığı şərait nemətlərin əldə olunması vasitələrindən asılı olaraq fərqlənir
- ☐ o həmçinin mürəkkəb, əqli əməyi sadə və fiziki əməkdən yüksək qiymətləndirmişdir
- ☐ özünün əsas nəzəriyyəsini-bölgü nəzəriyyəsini əmək –dəyər nəzəriyyəsinin əsasında qurmuşdur

64 Feodal dövrünün iqtisadi fikrinin formalaşması və inkişafına təsir göstərən amil:

- ☒ bunların hamısı doğrudur
- ☐ natural xarakter daşıyan feodal iqtisadiyyatının mövcudluğu
- ☐ dini ideologiyanın hökmranlıq edilməsi
- ☐ iqtisadi biliklərin teleoloji xarakter daşması
- ☐ hadisə və proseslərə sxolastik yanaşma

65 Orta əsrlərin iqtisadi fikri hansı iqtisadi münasibətlərin təsiri altında formalaşmışdır:

- ☐ hadisə və proseslərə sxolastik yanaşma
- ☐ dini ideologiyanın hökmranlıq edilməsi
- ☐ natural xarakter daşıyan feodal iqtisadiyyatının mövcudluğu
- ☐ iqtisadi biliklərin teleoloji xarakter daşması
- ☒ bunların hamısı doğrudur

66 İbn Xəldunun xidmətlərindən biri ondan ibarətdir ki:

- ☐ o sənətkar əməyini cəmiyyət üçün faydalı saymışdır

- ☒ nəsillərin yaşadığı şərait nemətlərin əldə olunması vasitələrindən asılı olaraq fərqlənir
- ☐ o həmçinin mürəkkəb, əqli əməyi sadə və fiziki əməkdən yüksək qiymətləndirmişdir
- ☐ o pulun dəyəri ilə əmtəənin dəyəri arasındakı əlaqəni düzgün dərk etmişdir
- ☐ özünün əsas nəzəriyyəsini-bölgü nəzəriyyəsini əmək –dəyər nəzəriyyəsinin əsasında qurmuşdur

67 İslamın müqəddəs kitabı olan Qurani-Kərim də hansı fəaliyyət qadağan edilir?

- ☒ borc verib faiz almaq, sələmçilik
- ☐ azadlıq və bərabərlik
- ☐ yoxsulluq və onun aradan qaldırılması
- ☐ xüsusi mülkiyyət və azad sahibkarlıq məsələləri
- ☐ alqı-satqı, ticarətlə məşğul olmaq

68 İbn Xəldunun elmi nailiyyətlərini müəyyən edin:

- ☐ Bunların hamısı
- ☒ Dövlət idarəetmə sistemi ilə iqtisadiyyat arasındakı vəhdətin elmi şərhinin verilməsi
- ☐ Dövlət büdcəsinin aktiv balansını inkişaf etdirməsi
- ☐ Dövlət başçısının şəxsiyyətinə xüsusi diqqət yetirməsi
- ☐ Mərkəzləşdirilmiş feodal dövləti yaratmaq siyasətini iqtisadi amillərlə əlaqələndirməsi

69 Elm əməlsiz, əməl isə elmsiz mümkün deyil - fikrinin müəllifi kimdir?

- ☐ N.Gəncəvi
- ☒ N.Tusi
- ☐ Aristotel
- ☐ İbn Sina
- ☐ İbn Xəldun

70 Nəsillərin yaşadığı şərait nemətlərin əldə oluması vasitələrindən asılı olaraq fərqlənir. Nə ki, təbiidir, o dəyişilməzdir tezisinin müəllifi kimdir?

- ☐ Aristotel
- ☐ N.Tusi
- ☐ N.Gəncəvi
- ☒ İbn Xəldun
- ☐ İbn Sina

71 İbn Xəldunun xidmətlərindən biri odur ki:

- ☐ Dövlət büdcəsinin aktiv balansını inkişaf etdirmişdir
- ☒ Dövlət idarəetmə sistemi ilə iqtisadiyyat arasındakı vəhdətin elmi şərhini vermişdir
- ☐ Bunların hamısı
- ☐ Mərkəzləşdirilmiş feodal dövləti yaratmaq siyasətini iqtisadi amillərlə əlaqələndirirdi
- ☐ Dövlət başçısının şəxsiyyətinə xüsusi diqqət yetirirdi

72 İqtisad elminin predmetini xarakterizə edən təriflərdən N.Tusiyə aid olanını seçin:

- ☐ istehsal münasibətlərini öyrənən elmdir
- ☐ heç biri
- ☐ insanların tələbatını öyrənən elmdir
- ☒ ictimai əməklə birləşən və istehsalı ən kamil təşkil edən insanlar münasibəti sistemidir
- ☐ insanların davranışını öyrənən elmdir

73 Cəmiyyətin iqtisadi quruluşu, iqtisadi münasibətləri haqqında mükəmməl nəzəriyyə yaradan ilk Azərbaycan mütəfəkkiri kim olmuşdur?

- ☐ İbn Xəldun
- ☐ Ş.İ.Xətai

- ☒ N.Tusi
- ☐ Əl Fərabî
- ☐ İbn Sina

74 Azərbaycanın tarixi, sosial- iqtisadi, siyasi və mədəni həyatını öyrənən mənbə:

- ☐ "Siyasətnamə"
- ☐ "Müqəddimə"
- ☐ "Əxlaqi-Nasir"
- ☒ "Avesta"
- ☐ "Kitabi-Dədə Qorqud"

75 Azərbaycanın kapitalizm formasıyasına keçməməsi fikrinin qeyri elmi olmasını tarixi faktlarla əsaslandıran alim:

- ☒ Ə Sumbatzadə
- ☐ T.Vəliyev, A.Həsənov
- ☐ A.Bakıxanov, H.Zərdabi
- ☐ M.Axundov, N.Vəzirov
- ☐ Z.Səmədzadə, Z.Bünyadov

76 Mətləül-Etiqad əsərinin müəllifi kimdir?

- ☐ Nəsimi
- ☒ M.Füzuli
- ☐ N.Gəncəvi
- ☐ İbn Xəldun
- ☐ Nizami-al-Mülk

77 Aşağıdakı iqtisadçı alimlərdən hansı Azərbaycan iqtisadi fikir tarixini tədqiq etmişdir:

- ☐ A.Bakıxanov, H.Zərdabi
- ☒ T.Vəliyev, A.Həsənov
- ☐ Bunların hamısı
- ☐ Z.Səmədzadə, Z.Bünyadov
- ☐ M.Axundov, N.Vəzirov

78 Müqəddimə əsərinin müəllifi kimdir?

- ☐ Nəimi
- ☐ Fəzlullah Rəşid-əddin
- ☐ Həsənoğlu
- ☒ İbn Xəldun
- ☐ Nizami-al-Mülk

79 Azərbaycanda ilkin iqtisadi fikir və təsəvvürlər nədə öz əksini tapmışdır:

- ☐ "Siyasətnamə"də
- ☐ "Əxlaqi-Nasir"də
- ☒ "Avesta"də
- ☐ "Kitabi-Dədə Qorqud"də
- ☐ "Müqəddimə"də

80 Cəmiyyətin iqtisadi quruluşu, iqtisadi münasibətləri haqqında mükəmməl nəzəriyyə yaradan ilk Şərq mütəfəkkiri kim olmuşdur?

- ☐ İbn Xəldun
- ☐ N.Gəncəvi
- ☐ N.Tusi

- ☒ Əl Fərabî  
☐ İbn Sina

81 N.Tusi İctimaiyyət i necə izah edirdi?

- ☐ insanların tələbatını öyrənən elmdir  
☒ ictimai əməklə birləşən və istehsalı ən kamil təşkil edən insanlar münasibəti sistemidir  
☐ heç biri  
☐ istehsal münasibətlərini öyrənən elmdir  
☐ insanların davranışını öyrənən elmdir

82 N.Tusi iqtisad elminin hansı metodlarından istifadə etmişdir:

- ☐ elmi abstraksiya və deduktiv təfəkkür metodu  
☐ elmi abstraksiya və induktiv təfəkkür metodu  
☒ Bunların hamısı  
☐ tarixi-məntiqi metod  
☐ müqayisəli təhlil

83 XIX əsrin ikinci yarısında Azərbaycanın iqtisadi fikrinin formalaşmasında mühüm əhəmiyyət kəsb etməyən cərəyan hansı olmuşdur?

- ☒ bunların hamısı  
☐ merkantilizm  
☐ fiziokratizm  
☐ rəşionalizm  
☐ idealizm

84 Aşağıdakı fikirlərdən hansı Demokrotə aiddir:

- ☒ görünməmiş mənfəət vicdanın itirilməsinə gətirib çıxarır  
☐ Elm əməlsiz, əməl isə elmsiz mümkün deyildir  
☐ ictimai qanunların özü “təbii qaydalar” qanunlarıdır  
☐ pul qeyri-faydalı sərvətdir  
☐ malik olduğundan razı olmayanı dövlətli hesab etmək olmaz

85 Aşağıdakı əsərlərdən hansı N.Tusiyə məxsusdur:

- ☐ ”Müqəddimə”  
☐ ”Siyasətnamə”  
☐ ”Siyasət”  
☐ ”Qanunlar”  
☒ ”Maliyyə haqqında traktat”

86 XIX əsrin ikinci yarısında Azərbaycanın iqtisadi fikrinin formalaşmasında mühüm əhəmiyyət kəsb edən cərəyan hansı olmuşdur?

- ☒ marksizm  
☐ fiziokratizm  
☐ merkantilizm  
☐ rəşionalizm  
☐ idealizm

87 Aşağıdakı əsərlərdən hansı Nizam-al Mülkə məxsusdur:

- ☐ ”Müqəddimə”  
☒ ”Siyasətnamə”  
☐ ”Siyasət”  
☐ ”Qanunlar”

- ☐ "Maliyyə haqqında traktat"

88 Aşağıdakı fikirlərdən hansı N.Tusiyə aiddir:

- ☐ görünməmiş mənfəət vicdanın itirilməsinə gətirib çıxarır  
☒ Elm əməlsiz, əməl isə elmsiz mümkün deyildir  
☐ ictimai qanunların özü "təbii qaydalar" qanunlarıdır  
☐ pul qeyri-faydalı sərvətdir  
☐ malik olduğundan razı olmayanı dövlətli hesab etmək olmaz

89 N.Tusi iqtisad elminin hansı metodlarından istifadə etməmişdir:

- ☐ tarixi-məntiqi metod  
☐ elmi abstraksiya və induktiv təfəkkür metodu  
☐ müqayisəli təhlil  
☐ elmi abstraksiya və deduktiv təfəkkür metodu  
☒ iqtisadi -riyazi üsullar

90 H.Zərdabinin fikrinə görə:

- ☐ əmtəələrin qiymət səviyyəsi tələbin səviyyəsini müəyyən edir  
☒ tələbin səviyyəsi əmtəələrin qiymət səviyyəsini müəyyən edir  
☐ tələb və təklif əmtəələrin qiymət səviyyəsini müəyyən edir  
☐ əmtəələrin qiymət səviyyəsi əhəlinin yaşayış səviyyəsini müəyyən edir  
☐ təklifin səviyyəsi tələbin səviyyəsini müəyyən edir

91 Səfəvi feodal dövlətinin iqtisadi siyasətdə öz ifadəsini tapmış fikir:

- ☐ ölkə daxilində və xaricində ticarətin inkişafı üçün şəraitin yaradılması  
☒ bunların hamısı  
☐ vergi islahatları yolu ilə siniflərin mənafələrinin balanslaşdırılması  
☐ ölkə daxilində sosial münasibətlərin ləğvi  
☐ ticarət yollarının təhlükəsizliyinin təmin edilməsi

92 Nizami Gəncəvinin Xəmsəsində öz əksini tapmış fikir:

- ☐ maddi dəyərlər yaradan insanların bütün fəaliyyətinin sərvət hesab etməsi  
☐ Feodal cəmiyyətinin nöqsanlarının göstərilməsi, mərkəzləşdirilmiş dövləti ideal siyasi quruluş hesab etməsi  
☒ Cəmiyyətin inkişafında ticarətin mütərəqqi rolu, tacirlərin və sələmçilərin acgözlüyünün, hərisliyinin öz əksini tapması  
☐ Pul, onların rolu, mübadilə prosesində ədalətin gözlənilməsi  
☐ Əməyin ictimai funksiyası

93 N.Tusinin iqtisad elminə gətirdiyi yenilik:

- ☐ cəmiyyətdə sərvət yalnız pul formasında çıxış edir  
☐ iqtisadi inkişafın yolu natural təsərrüfatdır  
☒ O, ictimai əmək bölgüsü və məhsul istehsalı arasında əlaqəni əsaslandırmağa çalışmışdır  
☐ O, ticarət azadlığını müdafiə etmişdir  
☐ qeyri-bərabərlik təbiətindən irəli gəlir və onu aradan qaldırmaq mümkün deyil

94 Aşağıdakı fikirlərdən hansı İ.Nəsimiyə aiddir:

- ☐ O, sərvət haqqında məsələni qoyur, lakin onu iqtisadi deyil, fəlsəfi, etik baxışdan nəzərdən keçirir  
☐ O,dövlət başçısının şəxsiyyətinə xüsusi diqqət yetirir. Onun ideali ədalətli, mərhəmətli, vətəndaşlara qayğı keyfiyyətlərinə malik hökumətdir  
☐ O, sosial ədalətsizliyə, onunla əlaqədar fikirlərə əsaslanan feodal rejiminə qarşı üsyan edirdi  
☒ O, feodal quruluşunu tənqid etsə də onun dağılmasının əleyhinə idi  
☐ O, elmi biliyin, təhsilin cəmiyyətin ən mühüm sərvəti, əmək bölgüsünün isə sərvətin artmasının əsas amili hesab edirdi

95 Zərdüşlüyün qanunlar toplusuna aid olan fikri seçin:

- ☐ dövrün məhsuldar qüvvələri və istehsal münasibətlərinin vəziyyəti əks olunmuşdur
- ☐ əkinçilik və suvarma işlərinin köməyi ilə maddi istehsalın inkişafı xüsusi yer tutur
- ☒ bunların hamısı
- ☐ həyatın xeyirəçilik və ədalət qanunları əsasında qurulması xüsusi yer tutur
- ☐ torpağa məhəbbət, onun münibütlüyünün artırılmasına, məhsuldarlığın yüksəldilməsinə böyük əhəmiyyət verilməsi

96 Aşağıdakı fikirlərdən hansı Nizam-al Mülkə aiddir:

- ☐ vergi islahatları yolu ilə siniflərin mənafələrinin balanslaşdırılması
- ☐ ölkə daxilində sosial münaqişələrin ləğvi
- ☐ ölkə daxilində və xaricində ticarətin inkişafı üçün şəraitin yaradılması
- ☒ mərkəzləşdirilmiş dövləti ideal siyasi quruluş hesab etməsi
- ☐ ticarət yollarının təhlükəsizliyinin təmin edilməsi

97 Aşağıdakı fikirlərdən hansı M.Füzuliyə aiddir:

- ☐ O, sosial ədalətsizliyə, onunla əlaqədar fikirlərə əsaslanan feodal rejiminə qarşı üsyan edirdi
- ☒ O,dövlət başçısının şəxsiyyətinə xüsusi diqqət yetirir. Onun idealı ədalətli, mərhəmətli, vətəndaşlara qayğı keyfiyyətlərinə malik hökumətdir
- ☐ O, sərvət haqqında məsələni qoyur, lakin onu iqtisadi deyil, fəlsəfi, etik baxışdan nəzərdən keçirir
- ☐ O, elmi biliyin, təhsilin cəmiyyətin ən mühüm sərvəti, əmək bölgüsünün isə sərvətin artmasının əsas amili hesab edirdi
- ☐ O, feodal quruluşunu tənqid etsə də onun dağılmasının əleyhinə idi

98 Aşağıdakı fikirlərdən hansı N.Tusiyyə aiddir:

- ☐ cəmiyyətdə sərvət yalnız pul formasında çıxış edir
- ☒ O, ictimai əmək bölgüsü və məhsul istehsalı arasında əlaqəni əsaslandırmağa çalışmışdır
- ☐ O, ticarət azadlığını müdafiə etmişdir
- ☐ qeyri-bərabərlik təbiətindən irəli gəlir və onu aradan qaldırmaq mümkün deyil
- ☐ iqtisadi inkişafın yolu natural təsərrüfatdır

99 Aşağıdakılardan hansı Nizami Gəncəvinin iqtisadi baxışlarından biridir:

- ☒ Onun əsərlərində təbiəti, cəmiyyəti və insanı öyrənməyi başlıca vəzifə hesab etməklə insanın insanla, insanın cəmiyyətlə, cəmiyyətin isə təbiətlə ahəngdar inkişafının mümkün olması ideyası irəli sürülmüşdü
- ☐ Onun əsərlərində feodal cəmiyyətinin nöqsanları göstərilir, mərkəzləşdirilmiş dövlət ideal siyasi quruluş hesab edilirdi
- ☐ Onun əsərlərində cəmiyyətin inkişafında ticarətin mütərəqqi rolu, tacirlərin və sələmçilərin acgözlüyü, hərisliyi öz əksini tapmışdı
- ☐ Onun əsərlərində pul, onların rolu, mübadilə prosesində ədalətin gözlənilməsi xüsusi rol oynamışdı
- ☐ Onun əsərlərində əməyin ictimai funksiyası öz əksini tapmışdı

100 Avestanın əsas müddəələrindən biri yalnızdır:

- ☐ əkinçilik və suvarma işlərinin köməyi ilə maddi istehsalın inkişafı xüsusi yer tutur
- ☒ orada ekvivalent mal mübadiləsi, pul tədavi, mübadilə, rəqabət və s. ifadələr şərh edilir
- ☐ həyatın xeyirəçilik və ədalət qanunları əsasında qurulması xüsusi yer tutur
- ☐ torpağa məhəbbət, onun münibütlüyünün artırılmasına, məhsuldarlığın yüksəldilməsinə böyük əhəmiyyət verilməsi
- ☐ dövrün məhsuldar qüvvələri və istehsal münasibətlərinin vəziyyəti əks olunmuşdur

101 əkinçilik bütün peşələrin anasıdır- tezisnin müəllifi kimdir?

- ☐ A.Smit
- ☒ Ksenofont
- ☐ U.Petti
- ☐ Aristotel

☐ A.Monkretyen

102 Merkantilistlər nəyi əsas götürürdülər:

- ☐ millətin mənafeyini
- ☐ dövlətin rolunun təhlilini, proteksionizmin tədqiqini
- ☐ istehsal olunmuş nemətlərin istehlakını
- ☐ ekvivalent mübadiləni
- ☒ qeyri-ekvivalent mübadiləni

103 Merkantilistlərin tədqiqat metodu hansıdır:

- ☐ bunların hamısı
- ☐ induktiv və deduktiv
- ☐ təhlil və sintez
- ☐ məntiqi ardıcılığın gözlənilməsi
- ☒ təsvir etmək və təsnifləşdirmək

104 İqtisad elmi öz başlanğıcını hansı məktəbdən götürür

- ☐ monetarizm
- ☒ merkantilizm
- ☐ fiziokratlar nəzəriyyəsi
- ☐ marjinalizm
- ☐ klassik siyasi iqtisad

105 İlkin merkantilistlər sərvətin hansı yolla artırılmasını əsas götürürdülər?

- ☐ xarici investisiyaların artımı
- ☒ qızıl və gümüşün ölkədən çıxarılmasına imkan verməmək
- ☐ xərclərin azaldılması
- ☐ istehsalın üstünlüyü
- ☐ idxalın ixracdan üstünlüyü

106 Oykonomiya anlayışını elmi dövriyyəyə kim gətirmişdir?

- ☐ F.Akvinski
- ☒ Aristotel
- ☐ Ksenofont
- ☐ A.Smit
- ☐ A.Monkretyen

107 Yetkin Merkantilistlər nəyi əsas götürürdülər:

- ☐ istehsal olunmuş nemətlərin istehlakını
- ☐ dövlətin rolunun təhlilini, proteksionizmin tədqiqini
- ☐ millətin mənafeyini
- ☒ nisbətən aşağı qiymətlə xarici bazarı cəlb etmək
- ☐ ekvivalent mübadiləni

108 Merkantilistlərin tədqiqat metodu hansıdır:

- ☒ bunların heç biri
- ☐ təhlil və sintez
- ☐ məntiqi ardıcılığın gözlənilməsi
- ☐ kauzal
- ☐ induktiv və deduktiv

109 İlkin merkantilistlərə aid olan fikri müəyyənləşdirin:

- ☐ himayəçilik siyasəti
- ☒ qızıl və gümüşün ölkədən çıxarılmasına imkan verməmək
- ☐ xarici investisiyaların artımı
- ☐ idxalın ixracdan üstünlüyü
- ☐ istehsalın üstünlüyü

110 Hansı məktəb ilk dəfə sərvətə istehlak dəyərlərinin məcmusu kimi baxmışdır:

- ☒ fiziokratlar nəzəriyyəsi
- ☐ merkantilizm
- ☐ monetarizm
- ☐ klassik siyasi iqtisad
- ☐ marjinalizm

111 Klassik siyasi iqtisadın nəzəri cərəyanına aid olmayanı müəyyənəldir: (Sürət 18.12.2013 17:57:38)

- ☒ bunların hamısı
- ☐ merkantilizm
- ☐ keynsçilik
- ☐ marksizm
- ☐ neoliberalizm

112 Kanonistlər insanların ictimai statusunu necə müəyyən edirdi: (Sürət 18.12.2013 17:57:36)

- ☐ fiziki və əqli əmək arasındakı fərqə görə
- ☐ mülkiyyətə münasibətinə görə
- ☐ məənəvi-etik prinsiplərə görə
- ☐ milli mənsubiyyətinə görə
- ☒ kübar cəmiyyətdəki mövqeyinə görə

113 Aşağıdakılardan hansı yetkin Merkantilistlərin tədqiqat obyektinə aid deyil: (Sürət 18.12.2013 17:57:34)

- ☒ əmtəələrin idxalını məhdudlaşdırmaq
- ☐ ticarət balansını ideyasının irəli sürülməsi
- ☐ miqdar nəzəriyyəsinin irəli sürülməsi
- ☐ monetarizm nəzəriyyəsinin irəli sürülməsi
- ☐ nisbətən aşağı qiymətlə xarici bazarların cəlb edilməsi

114 Aşağıdakılardan hansı ilkin Merkantilistlərin tədqiqatına aid deyil: (Sürət 18.12.2013 17:57:31)

- ☐ ticarətçilərin mənafeini ifadə etmək
- ☐ ixrac olunan əmtəələrə maksimum yüksək qiymət qoymaq
- ☒ ixracın nisbətən üstünlüyü vasitəsi ilə ölkəyə pul toplamaq
- ☐ əmtəələrin idxalını məhdudlaşdırmaq
- ☐ qızıl və gümüşün ölkədən çıxarılmasına imkan verməmək

115 Akvinski insanların ictimai statusunu necə müəyyən edirdi:

- ☐ məənəvi-etik prinsiplərə görə
- ☐ mülkiyyətə münasibətinə görə
- ☒ fiziki və əqli əmək arasındakı fərqə görə
- ☐ kübar cəmiyyətdəki mövqeyinə görə
- ☐ milli mənsubiyyətinə görə

116 Klassik siyasi iqtisadın ilk nəzəri cərəyanı:

- ☐ neoliberalizm
- ☐ keynsçilik
- ☐ marksizm

- ☒ fiziokratlar
- ☐ merkantilizm

117 Aşağıdakılardan hansı yetkin Merkantilistlərin tədqiqat obyektinə aid deyil:

- ☒ xalis məhsul haqqında təlimin yaranması
- ☐ nisbətən aşağı qiymətlə xarici bazarların cəlb edilməsi
- ☐ ticarət balansını ideyasının irəli sürülməsi
- ☐ miqdar nəzəriyyəsinin irəli sürülməsi
- ☐ monetarizm nəzəriyyəsinin irəli sürülməsi

118 Aşağıdakılardan hansı ilkin Merkantilistlərin tədqiqatına aid deyil:

- ☒ aktiv ticarət balansını ideyasını irəli sürmək
- ☐ ixrac olunan əmtəələrə maksimum yüksək qiymət qoymaq
- ☐ ticarətçilərin mənafeyini ifadə etmək
- ☐ qızıl və gümüşün ölkədən çıxarılmasına imkan verməmək
- ☐ əmtəələrin idxalını məhdudlaşdırmaq

119 Merkantilistlərin xarakterik xüsusiyyətinə aid deyil:

- ☒ pul kapitalının qeyri məhsuldarlığı
- ☐ cəmiyyətin sərvətinin pulla, qızılla eyniləşdirilməsi
- ☐ milli dövlətlərin meydana gəlməsi prosesinin iqtisadi-nəzəri əsaslandırılması hallarının olması
- ☐ "Siyasi iqtisad" anlayışının elmi dövriyyəyə gətirilməsi
- ☐ bazar münasibətlərinin formalaşması və inkişaf etmiş Avropa ölkələrində onun klassik siyasi iqtisadla əvəz olunması spesifikasiyinin əsaslandırılması

120 Kanonistlərin tədqiqat obyektinə aid deyil:

- ☒ mənfəət əldə etmək məqsədi ilə ticarətin genişləndirilməsi
- ☐ qiymətin əsas mənbəyi kimi faydalılıq
- ☐ "ədalətli qiymət" ideyası
- ☐ pul kapitalının qeyri-məhsuldarlığı
- ☐ faydalılıq+nadirlik

121 F.Akvinskinin fikirlərindən biri yanlıştır:

- ☐ O, sosial bərabərliyə cəhd göstərməyi çox ciddi mühakimə etmişdir
- ☒ əməyin cəmiyyətini zəruri yaşayış vasitələrinin dəyərində bərabər tutmuşdur
- ☐ pul pul törədə bilmir, onun qazanc əldə etmək üçün istifadə edilməsi mümkün deyil
- ☐ O, təbii və bazar qiymətləri arasında əsaslı fərq olduğunu söyləmişdir
- ☐ O, fiziki və əqli əmək arasında fərq qoyub, insanların ictimai statusunun onunla müəyyən edildiyini güman etmişdir

122 Aşağıdakılardan hansı Merkantilistlərin nöqsanıdır:

- ☒ Bunların hamısı
- ☐ Onların nəzəriyyəsində izafi dəyər ticarət mənfəəti formasında təzahür edir
- ☐ Onlar cəmiyyətin sərvətini pulla eyniləşdirirdilər
- ☐ Onlar kapital yığılmasını mübadilənin, xarici ticarətin törəməsi kimi başa düşürdülər
- ☐ Onlar mübadiləni öz təbiətinə görə qeyri-ekvivalent sayırdılar

123 F.Akvinskinin fikirlərindən biri yanlıştır:

- ☐ pul pul törədə bilmir, onun qazanc əldə etmək üçün istifadə edilməsi mümkün deyil
- ☒ puldan gəlir əldə etmək və ya faiz götürməklə əməksiz və torpaqsız varlı olmaq olar
- ☐ O, sosial bərabərliyə cəhd göstərməyi çox ciddi mühakimə etmişdir
- ☐ O, fiziki və əqli əmək arasında fərq qoyub, insanların ictimai statusunun onunla müəyyən edildiyini güman etmişdir

- ☐ O, təbii və bazar qiymətləri arasında əsaslı fərq olduğunu söyləmişdir

124 Kanonistlərin baxışlarında xüsusi yer tutmuşdur:

- ☒ hamısı düzdür  
☐ "ədalətli qiymət" ideyası  
☐ pul kapitalının qeyri-məhsuldarlığı  
☐ faydalılıq+nadirlilik  
☐ qiymətin əsas mənbəyi kimi faydalılıq

125 Aşağıdakılardan hansı Merkantilistlərin nöqsanı deyil:

- ☐ Onlar mübadiləni öz təbiətinə görə qeyri-ekvivalent sayırdılar  
☐ Onlar kapital yığımını mübadilənin, xarici ticarətin törəməsi kimi başa düşürdülər  
☒ Aktiv ticarət balansını irəli sürmüşdülər  
☐ Onların nəzəriyyəsində izafi dəyər ticarət mənfəəti formasında təzahür edir  
☐ Onlar cəmiyyətin sərvətini pulla eyniləşdirirdilər

126 Merkantilistlərin xarakterik xüsusiyyətinə aid deyil:

- ☐ milli dövlətlərin meydana gəlməsi prosesinin iqtisadi-nəzəri əsaslandırılması hallarının olması  
☐ cəmiyyətin sərvətinin pulla, qızılla eyniləşdirilməsi  
☒ xalis məhsulun rentla ilə eyniləşdirilməsi  
☐ bazar münasibətlərinin formalaşması və inkişaf etmiş Avropa ölkələrində onun klassik siyasi iqtisadla əvəz olunması spesifikasiyinin əsaslandırılması  
☐ "Siyasi iqtisad" anlayışının elmi dövrüyyəyə gətirilməsi

127 Fiziokratlar merkantilistlərin hansı anlayış haqqında fikirlərini təkrar etmişlər:

- ☐ kapital  
☒ əmək haqqı  
☐ pul  
☐ sərvət  
☐ tədavül

128 Fiziokratlar bazar qiymətini nə ilə müəyyən edirdilər:

- ☒ bunların hamısı  
☐ istehsal olunmuş məhsulun bolluğu ilə  
☐ rəqabət ilə  
☐ tələb və təklifin nisbəti ilə  
☐ istehsal olunmuş məhsulun nadirliyi ilə

129 U.Petti təbii qiyməti nə ilə ölçürdü:

- ☐ əməyin miqdarı ilə  
☐ nadirlik prinsipi ilə  
☒ əmək məsrəfləri ilə  
☐ istehsal xərcləri ilə  
☐ faydalılıq həddi ilə

130 Klassik məktəb üçün xarakterikdir:

- ☐ təkrar istehsalın sxeminin verilməsi  
☐ xalis məhsul haqqında təlimin yaranması  
☐ iqtisadiyyata dövlətin müdaxiləsinin zəruriliyi  
☒ kapitalist istehsalının daxili qanunauyğunluqlarının aydınlaşdırılması  
☐ monetarizm nəzəriyyəsinin irəli sürülməsi

131 Kim izafi dəyəri rentla ilə eyniləşdirirdi?

- ☐ F.Engels
- ☐ K.Marks
- ☐ A.Smit
- ☒ F.Kene
- ☐ D.Rikardo

132 İlk dəfə hansı iqtisadi məktəb kənd təsərrüfatında təkrar istehsal və gəlirin bölgüsünü tətbiq etmişdir?

- ☐ marksizm
- ☐ merkantilizm
- ☐ keynsçilik
- ☒ fiziokratlar
- ☐ monetarizm

133 Xalqın sərvətinin, onun artımının əmək bölgüsünün inkişafından asılılığını əsaslandıran iqtisadçı kimdir?

- ☐ K.Marks
- ☐ U.Petti
- ☒ A.Smit
- ☐ F.Kene
- ☐ F.Akvinski

134 İlk dəfə hansı iqtisadi məktəb kapitalın təhlilini vermişdir?

- ☐ keynsçilik
- ☐ merkantilizm
- ☐ marksizm
- ☐ monetarizm
- ☒ fiziokratlar

135 Klassik məktəb üçün xarakterikdir:

- ☐ monetarizm nəzəriyyəsinin irəli sürülməsi
- ☐ təkrar istehsalın sxeminin verilməsi
- ☒ iqtisadiyyata dövlətin minimal qarışması
- ☐ xalis məhsul haqqında təlimin yaranması
- ☐ kapitalist istehsalının daxili qanunauyğunluqlarının aydınlaşdırılması

136 Kim sənayenin tənəzzülünün əsas səbəbini kəndlilərin yoxsulluğunda görürdü?

- ☐ A.Smit
- ☐ U.Petti
- ☐ K.Marks
- ☒ P.Buagilber
- ☐ F.Kene

137 Kim pul təklifinin artırılmasının ölkənin rifah səviyyəsinə səbəb olacağına inanırdı:

- ☐ P.Buagilber
- ☐ D.Rikardo
- ☒ U.Petti
- ☐ A.Smit
- ☐ F.Kene

138 Fiziokratların xalis məhsulu həm təbiətin bəxş etdiyi nemət, həm də muzzdlu fəhlənin izafi əməyi tərəfindən yaradılan məhsul kimi izah etməsinin səbəbi nə idi:

- ☐ bunların hamısı
- ☐ izafi dəyəri rentla ilə eyniləşdirmələri
- ☐ maddi nemətlərin artmasını təbiətin özü ilə əlaqələndirmələri
- ☒ dəyərin mahiyyətini başa düşməmələri
- ☐ kənd təsərrüfatını xalis məhsul gətirən yeganə sahə hesab etmələri

139 U.Petti süni qiyməti nə ilə ölçürdü:

- ☒ əmtənin bazar qiyməti ilə
- ☐ əmək məsrəfləri ilə
- ☐ istehsal xərcləri ilə
- ☐ faydalılıq həddi ilə
- ☐ nadirlik prinsipi ilə

140 U.Pettinin tədqiqatının nəticəsində:

- ☐ siyasi iqtisad elmə, iqtisadi biliklər sistemə çevrilmişdir
- ☐ materialist dialektik metod tətbiq olunmuşdur
- ☒ "maddi faiz nəzəriyyəsi" yaratmışdır
- ☐ pulun miqdar nəzəriyyəsinə üstünlük verilmişdir
- ☐ iqtisadiyyat tam sistem, biliyin əsas sahəsi kimi müəyyən edilmişdir

141 Fiziokrat C.Türqoya görə kapital:

- ☒ yığılma yolu ilə əmələ gəlir
- ☐ insanın əmtəə və xidmətlər istehsalında istifadə olunan biliyi və təcrübəsi, enerjisidir
- ☐ toplanmış, maddiləşmiş əməkdir
- ☐ əşya deyil, ictimai münasibətdir
- ☐ başqa nemət və xidmətlər istehsalına sərf olunan nemətlər ehtiyatıdır

142 Siyasi iqtisad elmi hansı məktəbin sayəsində liberal iqtisadiyyatın problemlərini öyrənən həqiqi elmi sistemə çevrilmişdir?

- ☐ marjinalistlər
- ☐ merkantilistlər
- ☐ marksistlər
- ☒ klassik məktəb
- ☐ keynsçilər

143 Hansı məktəbin nümayəndələri ilk dəfə iqtisad elminin predmetini istehsal münasibətləri ilə əlaqələndirmişlər?

- ☐ marksistlər
- ☐ merkantilistlər
- ☐ marjinalistlər
- ☐ keynsçilər
- ☒ klassik məktəb

144 Fiziokratların fikrincə, dövlətin funksiyasına aid deyil:

- ☐ insan azadlığının qorunması
- ☐ mülkiyyətin müdafiəsi
- ☐ dövlətin iqtisadiyyata müdaxilə etməməsi
- ☐ ümumi təhsil
- ☒ ictimai xarakter daşıyan müəssisələrin saxlanması

145 Laissez faire, laissez passer ifadəsini ilk dəfə kim işlətməmişdir?

- ☐ S.Sismondi

- ☐ A.Smit
- ☐ U.Petti
- ☒ V.Qume
- ☐ P.Buagilber

146 Kim əmək haqqına əməyin təbii qiyməti kimi baxmış, onun kəmiyyətini zəruri yaşayış vasitələrinin dəyərində bərabər tutmuşdur:

- ☐ C.S.Mill
- ☐ D.Rikardo
- ☐ J.B.Sey
- ☐ C.Mill
- ☒ U.Petti

147 Predmetin istehsalının onun istehsalçısına və yaxud istehsalşıya neçəyə başa gəlməsi onun istehsalına sərf olunmuş əməkdir ifadəsi kimə məxsusdur:

- ☒ C.Mill
- ☐ A.Smit
- ☐ D.Rikardo
- ☐ J.B.Sey
- ☐ U.Petti

148 Fiziokratların baxışı hansıdır:

- ☒ xalis məhsul anlayışının elmi xarakteristikasının verilməsi
- ☐ sərvətin mənbəyinin sənaye əməyi olduğu istehsal sferasını öyrənmək
- ☐ xarici ticarətlə və ölkəyə pulun gəlməsi ilə əlaqədar olan fəaliyyət
- ☐ sərvətin yaradıldığı istehsal sferasının öyrənilməməsi
- ☐ kapitalist istehsal üsulu və ona xas olan istehsal və mübadilə münasibətləri

149 Siniflərin daha konkret xarakteristikasını vermiş və Bəhrəsiz sinfi sahibkar kapitalistlərə və muzzdlu işçilərə bölərək daha da inkişaf etdirmişdir:

- ☐ A.Smit
- ☐ P.Buagilber
- ☐ F.Kene
- ☒ C.Türqo
- ☐ K.Marks

150 İqtisadi artımın dövlət tənzimlənməsi nəzəriyyələrinə aid deyildir:

- ☐ monetarist
- ☐ neoklassik
- ☐ keynsçilik
- ☐ neokeynsçilik
- ☒ fiziokratizm

151 Klassik məktəbin xüsusiyyətlərinə aiddir:

- ☒ bunların hamısı
- ☐ iqtisadi liberalizm
- ☐ iqtisadiyyatın öz-özünü tənzimləməməsi
- ☐ azad rəqabət
- ☐ əmək -dəyər nəzəriyyəsi

152 Klassik siyasi iqtisadın təkamülünün II mərhələsinin nümayəndələri kimlərdir:

- ☐ P.Buagilber, U.Petti

- ☒ D.Rikardo, A.Smit
- ☐ C.S.Mill, K.Marks
- ☐ J.B.Sey, A.Smit
- ☐ T.R.Maltus, K.Marks

153 Klassik siyasi iqtisadın təkamülünün I mərhələsinin nümayəndələri kimlərdir:

- ☒ P.Buagilber, U.Petti
- ☐ D.Rikardo, A.Smit
- ☐ C.S.Mill, K.Marks
- ☐ J.B.Sey, A.Smit
- ☐ T.R.Maltus, K.Marks

154 Klassik məktəbin iqtisadiyyatın tənzimlənməsi haqqında təlimi nəyə əsaslanır?

- ☐ fiskal
- ☐ dövlət tərəfindən iqtisadiyyatın idarə edilməsi
- ☐ sosial sahənin
- ☒ iqtisadiyyatın öz-özünü tənzimləməsi
- ☐ pul-kredit

155 Klassik məktəbin xüsusiyyətlərinə aid deyil:

- ☒ izafi dəyərin ticarət mənfəəti formasında təzahür etməsi
- ☐ iqtisadi liberalizm
- ☐ iqtisadiyyatın öz-özünü tənzimlənməməsi
- ☐ azad rəqabət
- ☐ əmək -dəyər nəzəriyyəsi

156 Klassik məktəbin baxışı hansıdır:

- ☐ ümumi və xalis gəlir anlayışlarının elmi xarakteristikasının verilməsi
- ☐ sərvətin mənbəyinin kənd təsərrüfatı əməyi olduğu istehsal sferasını öyrənmək
- ☐ xarici ticarətlə və ölkəyə pulun gəlməsi ilə əlaqədar olan fəaliyyət
- ☒ sərvətin yaradıldığı istehsal sferasının öyrənilməməsi
- ☐ kapitalist istehsal üsulu və ona xas olan istehsal və mübadilə münasibətləri

157 Kim pulun yalnız müadilə vasitəsi funksiyasını yerinə yetirdiyini qeyd etmişdir?

- ☐ S.Sismondi
- ☐ A.Smit
- ☐ U.Petti
- ☐ K.Marks
- ☒ P.Buagilber

158 Kim ilk dəfə yoxsul kəndlilərin mənafeyini müdafiə etmişdir?

- ☐ J.B.Sey
- ☒ P.Buagilber
- ☐ A.Smit
- ☐ K.Marks
- ☐ D.Rikardo

159 U.Pettinin iqtisadi görüşləri elə dövrdə formalaşmışdır ki:

- ☐ həmin dövrdə dünya bazarının yaranması və beynəlxalq ticarətin genişlənməsi baş vermişdir
- ☐ həmin dövrdə ilkin kapital yığılı proses başa çatmışdır
- ☐ həmin dövrdə istehsalın manifaktura forması üstünlük təşkil etmişdir
- ☒ həmin dövrdə liberal bazar sistemli kapitalist iqtisadiyyatı təşəkkül tapmışdır

- ☐ həmin dövrdə sənaye çevrilişi təzəcə başlamışdı

160 P.Bualgilberin iqtisadi görüşləri elə dövrdə formalaşmışdır ki:

- ☒ bu dövrdə kənd təsərrüfatının inkişafı üçün stimül yox idi
- ☐ bu dövrdə burjuaziya təsərrüfatın bütün sahələrində hakim qüvvəyə çevrilmişdir
- ☐ bu dövrdə iqtisadi və siyasi dəyişikliklər merkantilist siyasətini tutarsız etmişdir
- ☐ həmin dövrdə burjuaziyanın mənafeyi, məhsuldar qüvvələrin və iqtisadi inkişafın mənafeyinə uyğun gəlirdi
- ☐ bu dövrdə feodalizmin dağılması başa çatmış və liberal bəzi sistemli kapitalist iqtisadiyyatı təşəkkül tapmışdı

161 Klassik siyasi iqtisad əmək haqqını nə ilə əlaqələndirirdi?

- ☐ əmək məhsuldarlığı ilə
- ☐ həyat səviyyəsinin yaxşılaşdırılması ilə
- ☐ fizioloji minimum ilə
- ☒ yaşayış minimumu ilə
- ☐ yoxsulluq səviyyəsi ilə

162 Hansı iqtisadi nəzəriyyə belə nəticəyə gəlir ki, bazarlar uzunmüddətli dövrdə artım tempindən kənarlaşma tendensiyasını özləri tənzimləyirlər?

- ☐ Marjinalist nəzəriyyə
- ☐ Keyns nəzəriyyəsi
- ☐ Monetarist nəzəriyyə
- ☒ Klassik nəzəriyyə
- ☐ Təklif nəzəriyyəsi

163 Aşağıdakı fikirlərdən hansı fiziokratları xarakterizə edir:

- ☐ Onlar siyasi iqtisada həm pozitiv və həm də normativ elm kimi baxmışlar
- ☐ Onlar bir tərəfdən iqtisadi hadisə və proseslərə analitik yanaşmış, digər tərəfdən təsviredicilik etmişlər
- ☒ onlar "Laissez-faire" tərəfdarı olmuşlar
- ☐ Onlar iqtisadi hadisələrə və hər bir tədbirə cəmiyyətin məhsuldar qüvvələrinin və millətin sərvətinin inkişafı nöqteyi-nəzərdən yanaşmışlar
- ☐ Onlar iqtisadiyyatın insanların iradəsindən asılı olmayan obyektiv qanunların fəaliyyət göstərdiyi bir sistem olması haqqında təlim işləyib hazırlamışlar

164 C.Türqo hansı fikirləri ilə F.Kenedən fərqlənmişdir?

- ☐ fiziokratların dəyər nəzəriyyəsinin olmaması
- ☐ milli sərvətin artımının xalis məhsulla müəyyən olunması
- ☒ sənaye və ticarət mənfəətini qəbul etməsi
- ☐ yalnız əkinçilikdə xalis məhsulun yaradılması
- ☐ sərvətin yalnız maddi tərəfinə diqqət yetirməsi

165 P.Bualgilberin iqtisadi görüşləri elə dövrdə formalaşmışdır ki:

- ☐ həmin dövrdə burjuaziyanın mənafeyi, məhsuldar qüvvələrin və iqtisadi inkişafın mənafeyinə uyğun gəlirdi
- ☐ bu dövrdə iqtisadi və siyasi dəyişikliklər merkantilist siyasətini tutarsız etmişdir
- ☒ bu dövrdə feodal sistemi öz əhəmiyyətini saxlamışdır
- ☐ bu dövrdə burjuaziya təsərrüfatın bütün sahələrində hakim qüvvəyə çevrilmişdir
- ☐ bu dövrdə feodalizmin dağılması başa çatmış və liberal bəzi sistemli kapitalist iqtisadiyyatı təşəkkül tapmışdı

166 U.Pettinin iqtisadi görüşləri elə dövrdə formalaşmışdır ki:

- ☐ həmin dövrdə istehsalın manifaktura forması üstünlük təşkil etmişdir
- ☒ həmin dövrdə feodalizmin dağılması başa çatmışdır
- ☐ həmin dövrdə dünya bazarının yaranması və beynəlxalq ticarətin genişlənməsi baş vermişdir
- ☐ həmin dövrdə ilkin kapital yığılı prosesləri başa çatmışdır
- ☐ həmin dövrdə sənaye çevrilişi təzəcə başlamışdı

167 P.Buagilberin vergi islahatı kimin xeyrinə idi:

- ☐ varlı maliyyəçilərin
- ☐ vergi yığanların
- ☒ yoxsulların
- ☐ əyanların
- ☐ kilsənin

168 Aşağıdakı fikirlərdən hansı fiziokratları xarakterizə edir:

- ☐ Onlar siyasi iqtisada həm pozitiv və həm də normativ elm kimi baxmışlar
- ☐ Onlar bir tərəfdən iqtisadi hadisə və proseslərə analitik yanaşmış,digər tərəfdən təsviredicilik etmişlər
- ☒ onlar xalis məhsula vergi qoyulmasının tərəfdarı olmuşlar
- ☐ Onlar iqtisadi hadisələrə və hər bir tədbirə cəmiyyətin məhsuldar qüvvələrinin və millətin sərvətinin inkişafı nöqteyi-nəzərdən yanaşmışlar
- ☐ Onlar iqtisadiyyatın insanların iradəsindən asılı olmayan obyektiv qanunların fəaliyyət göstərdiyi bir sistem olması haqqında təlim işləyib hazırlamışlar

169 Aşağıdakı fikirlərdən hansı C.Türqoya məxsusdur:

- ☐ azad rəqabətin əsasında yaranan həqiqi qiymət iqtisadi müvazinətin əsasıdır
- ☐ torpağın qiyməti kapitallaşmış rentadır
- ☐ torpaq rentası, torpağın becərilməsinə sərf edilmiş əmək məhsulunda birinci çıxılmalıdır
- ☐ mübadilə dəyəri renta ödənməyən torpaq üzərində istehsalda istifadə edilən əmək miqdarı ilə müəyyən olunur
- ☒ dövlət iqtisadiyyata müdaxilə etməməlidir

170 Klassik iqtisadın nümayəndəsi D.Rikardoya görə kapital:

- ☒ istehsal vasitələridir
- ☐ başqa nemət və xidmətlər istehsalına sərf olunan nemətlər ehtiyatıdır
- ☐ əşya deyil, ictimai münasibətdir
- ☐ insanın əmtəə və xidmətlər istehsalında istifadə olunan biliyi və təcrübəsi, enerjisidir
- ☐ toplanmış, maddiləşmiş əməkdir

171 Kimin nəzəriyyəsi klassik siyasi iqtisadın zirvəsi hesab olunur:

- ☒ D.Rikardonun
- ☐ A.Smitin
- ☐ C.M.Keynsin
- ☐ M.Fridmanın
- ☐ A.Marşalın

172 A.Smitin tədqiqatının nəticəsində:

- ☒ siyasi iqtisad elmə, iqtisadi biliklər sisteminə çevrilmişdir
- ☐ iqtisadiyyat tam sistem, biliyin əsas sahəsi kimi müəyyən edilmişdir
- ☐ materialist dialektik metod tətbiq olunmuşdur
- ☐ kapitalın elmi təhlili verilmişdir
- ☐ pulun miqdar nəzəriyyəsinə üstünlük verilmişdir

173 A.Smitin tədqiqatının çıxış nöqtəsi:

- ☐ əmək dəyər nəzəriyyəsi
- ☒ əmək bölgüsü
- ☐ görünməz əl nəzəriyyəsi
- ☐ iqtisadi ehtiyatların məhdudluğu
- ☐ yeniliklərin tətbiqi

174 A. Smit görünməyən əli necə izah edirdi?

- ☐ qiymətin tənzimlənməsi kimi
- ☒ azad rəqabət şəraitində obyektiv iqtisadi qanunlara əsaslanan sahibkarların fəaliyyəti kimi
- ☐ ilahi tərəfindən irəlicədən müəyyən edilən təsərrüfat mexanizmi
- ☐ dəyərin qiymətlə əlaqəsi kimi
- ☐ iqtisadiyyatı cəmiyyətin mənafeyi baxımından dövlət idarəçilik mexanizmi

175 Aşağıdakılardan hansı A.Smitin tədqiqat obyektinə aiddir:

- ☒ bunların hamısı
- ☐ əmək dəyər nəzəriyyəsi
- ☐ görünməz əl nəzəriyyəsi
- ☐ əmək bölgüsü
- ☐ insan eqoizmi

176 A.Smit dəyər nəzəriyyəsini necə izah edirdi?

- ☐ azad rəqabət şəraitində obyektiv iqtisadi qanunlara əsaslanan sahibkarların fəaliyyəti kimi
- ☐ iqtisadiyyatı cəmiyyətin mənafeyi baxımından dövlət idarəçilik mexanizmi
- ☒ dəyərin qiymətlə əlaqəsi kimi
- ☐ qiymətin tənzimlənməsi kimi
- ☐ ilahi tərəfindən irəlicədən müəyyən edilən təsərrüfat mexanizmi

177 Aşağıdakılardan hansı A.Smitin tədqiqat obyektinə aiddir:

- ☐ pulun miqdar nəzəriyyəsinə üstünlük verilməsi
- ☐ "iqtisadi insan" kateqoriyasının bazar subyekti kimi öyrənilməsi
- ☒ sərvətin pulla eyniləşdirilməsinin inkarı
- ☐ iqtisadiyyatın tam sistem kimi müəyyən edilməsi
- ☐ təbii və bazar qiymətlərinin fərqləndirilməsi

178 Aşağıdakı əlamətlərlə səciyyələnən iqtisadi insan modelinin banisi kimdir:- iqtisadi davranışının səbəblərində şəxsi maraqların müəyyənləşdirici rolu;-iqtisadi subyektin öz işlərində səriştəliyi;-bazar iqtisadiyyatında insanın təsərrüfat fəaliyyətinin əsas səbəbi-rifahın qeyri-pul amilləri nəzərə alınmaqla gəlirin maksimumlaşdırılması:

- ☐ C.Mill
- ☐ A.Marşall
- ☐ C.Bentam
- ☐ A.Vaqner
- ☒ D.Rikardo

179 Aşağıdakılardan hansı A.Smitin tədqiqat obyektinə aid deyil:

- ☒ kapital yığımı ümumi qanununun kəşfi
- ☐ "Görünməz əl" anlayışlar ideyasının elmi dövrüyyəyə gətirməsi
- ☐ siyasi iqtisadın elmə, iqtisadi biliklər sistemində çevrilməsi
- ☐ insanların mürəkkəb təsərrüfat fəaliyyətini idarə edən "iqtisadi insan" ideyasının elmi dövrüyyəyə gətirməsi
- ☐ xalqın sərvətinin, onun artımının əmək bölgüsünün inkişafından asılılığının əsaslandırılması

180 A.Smitin mühüm xidməti odur ki,

- ☐ O əməyin kapitalist tərəfindən istismar olunduğu fikrini irəli sürmüşdür
- ☒ O kapitalizmdə gəlirin dəqiq təsnifatını vermişdir
- ☐ O pis istehsal şəraitindəki əmək məsrəflərini dəyərin tənzimləyicisi hesab etmişdir
- ☐ O mənfəəti artıq dəyər adlandırmış onun fəhlə tərəfindən yaradıldığını və kapitalist tərəfindən mənimsənildiyini qeyd etmişdir
- ☐ O təbii azadlıq sistemində siniflər arasında azalması mümkün olmayan mənafe çatışmamazlığı ilə əlaqələndirmişdir

181 A.Smit əmək bölgüsünü necə izah edirdi:

- ☐ istehsalın əsas amili kimi
- ☒ sərvəti artırmağın birbaşa amili kimi
- ☐ istehsal xərcləri kimi
- ☐ istehsal xərclərinin faydalılığı kimi
- ☐ əmək haqqının, mənfəət və torpaq rentasının cəmi kimi

182 əmək-dəyər nəzəriyyəsinin əsasını kim qoymuşdur:

- ☐ K.Marks
- ☐ A.Smit
- ☒ U.Petti
- ☐ D.Rikardo
- ☐ J.B.Sey

183 Aşağıdakı fikirlərdən hansı A.Smitin Xalqların sərvəti əsərinin tədqiqat obyektinə aiddir:

- ☐ kapitalizmin inkişafının tarixi şəraiti
- ☐ dövlət gəlirlərinin mənbəyi
- ☒ bunların hamısı
- ☐ vergi qoymanın prinsipləri
- ☐ əvvəlki iqtisadi mənbələrin tənqidi

184 A.Smitin mühüm xidməti odur ki,

- ☐ o əməyin kapitalist tərəfindən istismar olunduğu fikrini irəli sürmüşdür
- ☐ O pis istehsal şəraitindəki əmək məsrəflərini dəyərin tənzimləyicisi hesab etmişdir
- ☐ O mənfəəti artıq dəyər adlandırmış onun fəhlə tərəfindən yaradıldığını və kapitalist tərəfindən mənimsəndiyini qeyd etmişdir
- ☒ O kapitalizmdə gəlirin dəqiq təsnifatını vermişdir
- ☐ o təbii azadlıq sistemində siniflər arasında azalması mümkün olmayan mənafe çatışmamazlığı ilə əlaqələndirmişdir

185 A.Smit əmək haqqını necə izah edirdi:

- ☐ istehsalın əsas amili kimi
- ☐ istehsal xərclərinin faydalılığı kimi
- ☐ sərvəti artırmağın birbaşa amili kimi
- ☐ istehsal xərcləri kimi
- ☒ əməyin təbii qiyməti kimi

186 Aşağıdakılardan hansı A.Smitin tədqiqat obyektinə aiddir:

- ☐ sərvətin pulla eyniləşdirilməsi
- ☐ iqtisadiyyatın tam sistem kimi müəyyən edilməsi
- ☐ pulun miqdar nəzəriyyəsinə üstünlük verilməsi
- ☒ "iqtisadi insan" kateqoriyasının bazar subyekti kimi öyrənilməsi
- ☐ təbii və bazar qiymətlərinin fərqləndirilməsi

187 Aşağıdakılardan hansı A.Smitin tədqiqat obyektinə aiddir:

- ☐ "Görünməz əl" anlayışlar ideyasının elmi dövriyyəyə gətirməsi
- ☐ siyasi iqtisadın elmə, iqtisadi biliklər sistemində çevrilməsi
- ☐ insanların mürəkkəb təsərrüfat fəaliyyətini idarə edən "iqtisadi insan" ideyasının elmi dövriyyəyə gətirməsi
- ☐ xalqın sərvətinin, onun artımının əmək bölgüsünün inkişafından asılılığının əsaslandırılması
- ☒ bunların hamısı

188 A.Smitin əmək-dəyər nəzəriyyəsinin ziddiyyəti ondadır ki:

- ☐ O dəyərin mənbəyini, qızıl, gümüş və digər qiymətli metallar istehsalına sərf olunan konkret əməyi, ümumi əmək kimi vermişdir

- ☒ O əməklə kapital arasındakı mübadilə prosesini və əmtəələrin reallaşmasında əmələ gələn gəlirlərin təhlilini əmək-dəyər mövqeyində apara bilməmişdir
- ☐ O bölgünün cəmiyyətin maddi sərvətinin artması üçün daha əlverişli sosial şəraitin yaratdığını duymuşdur
- ☐ O dəyərin mütləq və nisbi formada olduğunu göstərmişdir
- ☐ O dəyərin bilavasitə mənbəyini yalnız bir müəyyən konkret əmək olduğunu göstərmişdir

189 A.Smit və D.Rikardo göstərmişdilər ki, kapitalizm üçün əsas problem:

- ☐ əhali artıqlığıdır
- ☐ satış problemidir
- ☒ istehsalın artımını təmin edən yığımdır
- ☐ durğunluq problemidir
- ☐ kəsirli istehlak nəzəriyyəsidir

190 A.Smit elə bir dövrdə yaşamışdır ki:

- ☒ ilkin kapital yığımının tarixi prosesi yenidən başa çatmışdı
- ☐ həmin dövrdə iri torpaq mülkiyyətçilərinin mənafeyi müdafiə olunmuşdu
- ☐ həmin dövrdə burjuaziyanın mənafeyi iqtisadi inkişafın mənafeyinə uyğun gəlirdi
- ☐ liberal bazar sistemli kapitalist iqtisadiyyatı təşəkkül tapmışdı
- ☐ Qərbi Avropa ölkələrinin sosial-iqtisadi həyatında böyük dəyişikliklər baş vermişdi

191 A.Smit hesab edir ki:

- ☒ iqtisadi tərəqqi dövründə əmək haqqı artırılmalıdır, çünki inkişaf etməkdə olan iqtisadiyyatda əməyə böyük tələbat var
- ☐ pis istehsal şəraitindəki əmək məsrəfləri dəyərin tənzimləyicisidir
- ☐ mənfəət artıq dəyərdədir, fəhlə tərəfindən yaradılır və kapitalist tərəfindən mənimsənilir
- ☐ təbii azadlıq sistemində siniflər arasında azalması mümkün olmayan mənafe çatışmazlığı var
- ☐ əmək kapitalist tərəfindən istismar olunur

192 A.Smit elə bir dövrdə yaşamışdır ki:

- ☐ həmin dövrdə burjuaziyanın mənafeyi iqtisadi inkişafın mənafeyinə uyğun gəlirdi
- ☐ həmin dövrdə iri torpaq mülkiyyətçilərinin mənafeyi müdafiə olunmuşdu
- ☒ sənaye çevrilişi təzəcə başlamışdır
- ☐ Qərbi Avropa ölkələrinin sosial-iqtisadi həyatında böyük dəyişikliklər baş vermişdi
- ☐ liberal bazar sistemli kapitalist iqtisadiyyatı təşəkkül tapmışdı

193 A.Smitin ilk böyük əsəri hansı olmuşdur:

- ☐ "Vergilər və rüsumlar haqqında traktat"
- ☒ "Əxlaqi hisslər nəzəriyyəsi"
- ☐ "Siyasi iqtisadın və vergiqoymanın əsasları"
- ☐ "Pul haqqında müxtəlif düşüncələr"
- ☐ "Xalqların sərvətinin təbiəti və səbəbləri haqqında tədqiqat"

194 A.Smit dəyərin ölçüsü kimi nəyi əsas götürmüşdü:

- ☐ nemətin iqtisadi faydalılığını
- ☐ əmtəə istehsalına sərf olunan iqtisadi məsrəflərləri
- ☒ əmtəənin istehsalı üçün zəruri olan iş vaxtını
- ☐ bütün cəmiyyətin tələbatı ilə bu tələbatı ödəməyə kifayət edən əməyin miqdarı arasındakı nisbət kimi
- ☐ pis istehsal şəraitində əmtəə istehsalına sərf olunan iş vaxtı ilə

195 A.Smit mənfəəti necə izah etmişdir:

- ☒ avans olunmuş kapitalın törəməsi kimi
- ☐ kapitalın qazancı kimi
- ☐ fəhlənin öz dəyərindən artıq yaratdığı dəyər kimi

- ☐ izafi dəyərin mənfəətə bərabər olması kimi
- ☐ mənfəəti izafi dəyərin çevrilmiş forması kimi

196 D.Rikardonun hansı fikirləri iqtisad elminin qızıl fonduna daxil olmuşdur:

- ☒ torpaq rentası ilə bağlı fikirlər
- ☐ əmək-dəyər nəzəriyyəsi
- ☐ vergi və vergiqoyma məsələləri
- ☐ əmək haqqı nəzəriyyəsi
- ☐ pulun miqdar nəzəriyyəsi

197 D.Rikardo dəyəri nəyin əsasında müəyyən edirdi?

- ☐ müqayisəli xərclər nəzəriyyəsinin
- ☒ əmək məsrəfinin
- ☐ qıtlıq dərəcəsinin
- ☐ xərclər nəzəriyyəsinin
- ☐ faydalılıq nəzəriyyəsinin

198 D.Rikardoya görə, rentanın kəmiyyəti nədən asılıdır?

- ☐ torpaqlara çəkilən əmək məsrəflərindən
- ☐ kənd təsərrüfatına çəkilən əmək məsrəflərindən
- ☒ kənd təsərrüfatı istehsalına cəlb olunmuş torpaqlardakı məhsuldarlıq fərqi
- ☐ torpağın məhsuldarlığının azalması qanunundan
- ☐ orta mənfəət normasından

199 Aşağıdakı nəzəriyyələrdən D.Rikardoya aid olanını seçin:

- ☐ torpaq rentası ilə bağlı fikirlər
- ☐ pulun miqdar nəzəriyyəsi
- ☒ bunların hamısı
- ☐ vergi və vergiqoyma məsələləri
- ☐ əmək haqqı nəzəriyyəsi

200 D.Rikardonun vergi konsepsiyasına görə nəyə vergi qoymaq mümkün deyildir:

- ☐ sənayeçilərə
- ☐ rentaya
- ☒ real əmək haqqına
- ☐ kapital qoyuluşuna
- ☐ istehlakçılara

201 D.Rikardo bölgü nəzəriyyəsini nəyin əsasında müəyyən edirdi?

- ☐ müqayisəli xərclər nəzəriyyəsinin
- ☒ əmək dəyər nəzəriyyəsinin
- ☐ xərclər nəzəriyyəsinin
- ☐ faydalılıq nəzəriyyəsinin
- ☐ əmək məsrəfinin

202 Kim ilk dəfə təbii azadlıq şəraitində fəaliyyət göstərən iqtisadiyyatın elmi sistemini yaratmışdır:

- ☐ A.Marşal
- ☐ C.M.Keyns
- ☒ D.Rikardo
- ☐ A.Smit
- ☐ U.Petti

203 D.Rikardoya görə:

- ☐ həqiqi sərvətin hər cür artımı onda tətbiq olunan əməyin miqdarının hər cür artımı dolayısı torpaqdan əldə olunan rentanın yüksəlməsinə gətirib çıxarır
- ☐ əgər mənfəət və əmək haqqı qiymətə münasibətə görə birincidirsə, renta isə ona münasibətdə ikincidir
- ☒ iqtisadi inkişafda gəlirin bölgüsü arasında çox sıx əlaqə vardır
- ☐ renta qiymət ilə əmək haqqı və mənfəətin fərqidir
- ☐ fəhlə və torpaq mülkiyyətçiləri bütün şəraitlərdə ictimai sərvətin artmasında maraqlıdır

204 D.Rikardonun pul nəzəriyyəsində çatışmayan cəhət hansıdır:

- ☐ kağız pul tədaviyə ilə qızıl pul tədaviyə arasında prinsipial fərq qoymamışdır
- ☐ əgər tədaviyədə kağız pulların miqdarı artarsa, onda digər şərtlər dəyişməzsə, onlar əvvəlki pul kütləsinin ifadə etdiyi əmtəə kütləsi ekvivalentini ifadə edəcəkdir
- ☐ pulun dəyəri tədaviyədə bərqərar olur və tədaviyədəki pulların kəmiyyətindən asılıdır
- ☐ əgər mövcud ölkədə həddindən çox qızıl toplanarsa, onda bu ölkədə malların qiyməti artır
- ☒ tədaviyənin tələbatından artıq qızıl və ya gümüş pullar buraxılırsa, onlar öz dəyəri olduğundan tədaviyə sferasından çıxıb yığıma gedə bilər

205 Azadlıq şəraitində fəaliyyət göstərən iqtisadiyyatın elmi sistemini ilk dəfə kim yaratmışdır:

- ☐ K.Marks
- ☐ D.Rikardo
- ☐ A.Marşall
- ☒ A.Smit
- ☐ U.Petti

206 Aşağıdakılardan hansı D.Rikardonun tədqiqat obyektinə aiddir:

- ☒ differensial rentanın mövcudluğunu qəbul etmiş, mütləq rentanı isə inkar etmişdir
- ☐ xalqın sərvətinin əmək bölgüsünün inkişafından asılılığının əsaslandırılması
- ☐ sərvətin pulla eyniləşdirilməsinin inkarı
- ☐ kapitalizmdə gəlirin dəqiq təsnifatının verilməsi: əmək haqqı, mənfəət, renta
- ☐ "İqtisadi insan" anlayışının elmi dövrüyyəyə gətirməsi

207 Aşağıdakılardan hansı D.Rikardonun tədqiqat obyektinə aid deyil:

- ☐ iqtisadiyyatın tam sistem kimi müəyyən edilməsi
- ☒ əmtəənin dəyərinə kapitalın dəyərinin daxil edilməsi
- ☐ pulun miqdar nəzəriyyəsinə üstünlük verilməsi
- ☐ təbii və bazar qiymətlərinin fərqləndirilməsi
- ☐ müqayisəli istehsal xərcləri təliminin yaranması

208 Aşağıdakılardan hansı D.Rikardonun pul tədaviyə haqqındakı fikirlərinə aid deyil:

- ☐ pula tələb və onu müəyyən edən amillər
- ☐ pulun tədaviyə sürəti
- ☐ qızılın beynəlxalq hərəkətinin mexanizmi
- ☐ kağız pulun qızıla dəyişdirilə bilməsi
- ☒ pulun yığım funksiyası

209 D.Rikardo əməyin təbii qiymətini necə izah edirdi:

- ☐ Bunların hamısı
- ☒ əməyin təbii qiyməti işçinin dolanmasını təmin edən və öz nəslini azaldıb artırmadan davam etdirəcək qiymət səviyyəsidir
- ☐ faktiki əmək haqqıdır və o əməyə olan tələb və onun təklifinin təsiri altında dəyişir
- ☐ əməyin əmtəə olduğunu güman edir və əmək haqqını əməyin təbii qiyməti adlandırır
- ☐ əmək haqqı əməyin təbii qiymətidir və o yaşayış vasitələrinin dəyərinə bərabərdir

210 A.Smitə görə:

- ☒ bunların hamısı
- ☐ əgər mənfəət və əmək haqqı qiymətə münasibətə görə birincidirsə, renta isə ona münasibətdə ikincidir
- ☐ renta qiymət ilə əmək haqqı və mənfəətin fərqidir
- ☐ həqiqi sərvətin hər cür artımı onda tətbiq olunan əməyin miqdarının hər cür artımı dolayısı torpaqdan əldə olunan rentanın yüksəlməsinə gətirib çıxarır
- ☐ yüksək əmək haqqı əmək məhsuldarlığının mühüm stimuludur

211 D.Rikardonun pul nəzəriyyəsinə aid olan fikri seçin:

- ☐ kağız pul tədavülü ilə qızıl pul tədavülü arasında prinsipial fərq qoymamışdır
- ☐ əgər tədavüldə kağız pulların miqdarı artarsa, onda digər şərtlər dəyişməzsə, onlar əvvəlki pul kütləsinin ifadə etdiyi əmtəə kütləsi ekvivalentini ifadə edəcəkdir
- ☐ əgər mövcud ölkədə həddindən çox qızıl toplanarsa, onda bu ölkədə malların qiyməti artır
- ☐ pulun dəyəri tədavüldə bərqərar olur və tədavüldəki pulların kəmiyyətindən asılıdır
- ☒ tədavülə tələbatından artıq qızıl və ya gümüş pullar buraxılırsa, onların öz dəyəri olduğundan tədavül sferasından çıxıb yığıma gedə bilər

212 Aşağıdakılardan hansı A.Smitin pul haqqındakı fikirlərinə aiddir:

- ☐ pula tələb və onu müəyyən edən amillər
- ☐ pulun tədavül sürəti
- ☐ qızılın beynəlxalq hərəkətinin mexanizmi
- ☐ kağız pulun qızıla dəyişdirilə bilməsi
- ☒ pulun mübadilə funksiyası

213 Kim iqtisadi hadisələrə və hər bir tədbirə cəmiyyətin məhsuldar qüvvələrinin və millətin sərvətinin inkişaf nöqtəyi-nəzərindən yanaşmışdır:

- ☐ A.Marşall
- ☐ D.Rikardo
- ☐ U.Petti
- ☐ K.Marks
- ☒ A.Smit

214 A.Smitin istifadə etdiyi əsas metodlar:

- ☒ analitik, təsvirçilik
- ☐ elmi abstraksiya, kauzal
- ☐ müqayisəli təhlil metodu
- ☐ iqtisadi təhlil metodu
- ☐ statistik-iqtisad metodu

215 Aşağıdakılardan hansı D.Rikardonun tədqiqat obyektinə aid deyil:

- ☒ əmək-dəyər nəzəriyyəsinin əsasının qoyulması
- ☐ iqtisadiyyatın tam sistem kimi müəyyən edilməsi
- ☐ pulun miqdar nəzəriyyəsinə üstünlük verilməsi
- ☐ təbii və bazar qiymətlərinin fərqləndirilməsi
- ☐ müqayisəli istehsal xərcləri təliminin yaranması

216 Aşağıdakılardan hansı D.Rikardonun tədqiqat obyektinə aiddir:

- ☒ Bunların hamısı
- ☐ differensial rentanın mövcudluğunu qəbul etmiş, mütləq rentanı isə inkar etmişdir
- ☐ sərvətin pulla eyniləşdirilməsinin inkarı
- ☐ müqayisəli istehsal xərcləri təliminin yaranması
- ☐ "İqtisadi insan" anlayışının bazar subyekti kimi öyrənilməsi

217 U.Pettinin iqtisad elminin metodologiyasına gətirdiyi yenilik:

- ☐ eksperiment metodu
- ☒ elmi abstraksiya, kauzal
- ☐ müqayisəli təhlil metodu
- ☐ iqtisadi təhlil metodu
- ☐ statistik-iqtisad metodu

218 D.Rikardonun dəyər nəzəriyyəsinin əsas xüsusiyyəti ibatərdir ki:

- ☐ O dəyərin mənbəyini, qızıl, gümüş və digər qiymətli metallar istehsalına sərf olunan konkret əməyi, ümumi əmək kimi vermişdir
- ☒ O dəyərin mütləq və nisbi formada olduğunu göstərmiş və öz qarşısına əmtəənin mütləq dəyərini deyil, nisbi dəyərinin dəyişikliklərinin təsirini öyrənmək məqsədi qoymuşdur
- ☐ O bölgünün cəmiyyətin maddi sərvətinin artması üçün daha əlverişli sosial şəraitin yaratdığını duymuşdur
- ☐ O dəyərin bilavasitə mənbəyini yalnız bir müəyyən konkret əmək olduğunu göstərmişdir
- ☐ O əməklə kapital arasındakı mübadilə prosesini və əmtəələrin reallaşmasında əmələ gələn gəlirlərin təhlilini əmək-dəyər mövqeyində apara bilməmişdir

219 D.Rikardo vergiqoyma məsələsini nə ilə əlaqədə öyrənmişdi:

- ☐ əmək-dəyər nəzəriyyəsi ilə
- ☐ pulun miqdar nəzəriyyəsi ilə
- ☐ kapital yığımlı ilə
- ☐ məhsul istehsalının həcmi ilə
- ☒ gəlir bölgüsü ilə

220 D.Rikardo elə bir dövrdə yaşayıb yaratmışdır ki:

- ☐ həmin dövrdə kapitalist istehsalının manifaktura mərhələsi yaranmışdır
- ☐ həmin dövrdə İngiltərədə sənaye inqilabı baş vermişdir
- ☒ kənd təsərrüfatında xırda müstəqil kəndli təsərrüfatları öz gəlirlərini iri torpaq sahibkarlığına və kapitalist icarəçi fermer təsərrüfatlarına vermişdir
- ☐ ticarət mənfəəti kapitalla çevrilərək, kənd təsərrüfatının inkişafına istiqamətlənmişdir
- ☐ ticarət mənfəəti kapitalla çevrilərək, sənaye istehsalına yönəlmişdir

221 Aşağıdakı fikirlərdən hansisi D.Rikardoya məxsusdur:

- ☐ azad rəqabətin əsasında yaranan həqiqi qiymət iqtisadi müvazinətin əsasıdır
- ☐ torpaq rentası, torpağın becərilməsinə sərf edilmiş əmək məhsulunda birinci çıxılmalıdır
- ☐ torpağın qiyməti kapitallaşmış rentadır
- ☒ mübadilə dəyəri rentə ödənməyən torpaq üzərində istehsalda istifadə edilən əmək miqdarı ilə müəyyən olunur
- ☐ dövlət iqtisadiyyata müdaxilə etməməlidir

222 D.Rikardonun sistemində vergi bazası nəyə əsaslanır:

- ☐ əməkhaqqına
- ☐ məhsul istehsalının həcminə
- ☐ gəlir bölgüsünə
- ☒ xalis məhsula
- ☐ kapital yığımlına

223 D.Rikardo elə bir dövrdə yaşayıb yaratmışdır ki:

- ☐ həmin dövrdə merkantlist düşüncələrdən klassik iqtisadi düşüncəyə keçid başlamışdır
- ☐ ticarət mənfəəti kapitalla çevrilərək, kənd təsərrüfatının inkişafına istiqamətlənmişdir
- ☒ həmin dövrdə İngiltərədə sənaye inqilabı baş vermişdir
- ☐ həmin dövrdə kapitalist istehsalının manifaktura mərhələsi yaranmışdır
- ☐ ticarət mənfəəti kapitalla çevrilərək, sənaye istehsalına yönəlmişdir

224 D.Rikardo mənfəəti necə izah etmişdir:

- ☐ avans olunmuş kapitalın törəməsi kimi
- ☒ kapitalın qazancı kimi
- ☐ izafi dəyərin mənfəətə bərabər olması kimi
- ☐ fəhlənin öz dəyərindən artıq yaratdığı dəyər kimi
- ☐ mənfəəti izafi dəyərin çevrilmiş forması kimi

225 T.R.Maltusa görə: doğum və ölüm normalarına təsir edən amil hansıdır:

- ☒ bunların hamısı
- ☐ “mənavi cilovlanma”
- ☐ zəif sağlamlıq
- ☐ yoxsulluq
- ☐ qüsurlu yaşayış

226 S.Sismondi siyasi iqtisada necə baxırdı:

- ☐ bunların heç biri
- ☐ resursların nadirliyini öyrənən elm kimi
- ☐ cəmiyyətin istehsal münasibətlərini öyrənən elm kimi
- ☒ sərvət və onun artırılması üsulları haqqında elm kimi
- ☐ məhsuldar qüvvələri öyrənən elm kimi

227 S.Sismondi inflyasiyaya necə tərif verirdi:

- ☐ məcmu tələb və məcmu təklif arasında uyğunsuzluqdur
- ☐ pulun alıcılıq qabiliyyətinin uzun müddət aşağı düşməsi prosesidir
- ☐ iqtisadiyyatın qeyri-sabitliyinin mühüm aspektidir
- ☒ tədavül kanallarının əlavə kağız pullarla həddindən artıq doldurulmasının nəticəsidir
- ☐ qiymətin ümumi səviyyəsinin artması kimi

228 Sərt qiymət əsasında ümumi tarazlığın saxlanılması-bu hansı qanundur:

- ☒ Sey qanunu
- ☐ tələbatın daim artması qanunu
- ☐ əmək məhsulunun əmək haqqından üstün artması qanunu
- ☐ pul tədavülü qanunu
- ☐ izafi dəyər qanunu

229 J.B.Sey istehsal amillərini necə təsnifləşdirirdi?

- ☒ kapital, torpaq, əmək
- ☐ kapital, torpaq, sahibkarlıq qabiliyyəti
- ☐ əmək və torpaq
- ☐ əmək və sahibkarlıq qabiliyyəti
- ☐ əmək və kapital

230 Hansılar klassik iqtisadi məktəbin davamçıları olmuşdur?

- ☐ K.Marks, F.Engels
- ☐ C.R.Mak-Kullax, C.Buagilber
- ☐ S.Sismondi, U.Petti
- ☐ R.Maltus, A.Smit
- ☒ F.Bastiya, J.B.Sey

231 C.S.Milə görə:

- ☒ qeyri-məhsuldar əmək xalis əlavə dəyər yaratmır və əməyin qeyri-məhsuldar istifadəsi ilə əldə olunan mənfəət sadəcə olaraq gəlirin yenidən bölgüsüdür

- ☐ kapitalın köməyilə əməklə istehsal olunan əmtəənin dəyərində kapitalın dəyəri daxil edilməməlidir
- ☐ dəyər əməklə deyil, faydalılıqla müəyyən olunur
- ☐ əmtəədə maddiləşmiş əməyin miqdarı, onun istehsal xərcləri ilə şərtlənir
- ☐ əmək sərvətin yeganə mənbəyidir

232 C.R.Mak-Kullox göstərmişdir ki:

- ☒ kapitalist münasibətləri sadə əmtəə təsərrüfatı münasibətləri ilə eynidir
- ☐ əmək haqqı və mənfəət bir-biri ilə əks proporsional asılılıqda olur
- ☐ mənfəət kapitalistin öz kapitalını istehlaka sərf etməkdən “imtina” etdiyinə görə onun mükafatıdır
- ☐ əmək haqqı fəhlənin öz istirahət və rahatlığından “imtina” edib işlədiyinə görə onun mükafatıdır
- ☐ sahibkar gəliri, idarə etdiyinə görə kapitalistin əmək haqqıdır

233 Aşağıdakı fikirlərdən hansı C.Millə aid deyil:

- ☒ dəyər ünsürlərinin və onların gəlirlərinin psixoloji izahını vermişdir
- ☐ istehsal prosesində iştirak edən məşinlərin, xammalın, yanacağın dəyərini yığılmış əmək-kapital kimi götürmüş və onlar işləyərək dəyər yaratdığını söyləmişdir
- ☐ əmtəənin dəyəri kapitalistin kapital məsrəfləri, əmək haqqına onun sərf etdiyi xərcləri və mənfəəti ilə müəyyən olunur
- ☐ O, xüsusi torpaq mülkiyyətinə qarşı çıxmış və onun milliləşdirilməsini tələb etmişdir
- ☐ O, torpaq mülkiyyətçilərinin deyil, kapital sahiblərinin mənafeələrini müdafiə etmişdir

234 İstehsal miqyasında qənaət haqqında anlayış kimə məxsusdur?

- ☐ C.R.Mak-Kullox
- ☐ A.Smit
- ☒ C.S.Mill
- ☐ C.Mill
- ☐ K.Marks

235 C.S.Mill klassik yönümlü digər iqtisadçılardan fərqləndirən mühüm cəhət hansıdır?

- ☐ pula sitayışı pisləmiş
- ☐ fəhlə sinfinə müəyyən rəqabət ifadə etmiş
- ☒ bunların hamısı
- ☐ takamül yolu ilə sosializmə keçilməsi tərəfdarı olmuş
- ☐ kapitalizmə tənqidi yanaşmış

236 C.S.Mill göstərmişdir ki:-

- ☐ əmtəədə maddiləşmiş əməyin miqdarı, onun istehsal xərcləri ilə şərtlənir
- ☐ kapitalın köməyilə əməklə istehsal olunan əmtəənin dəyərində kapitalın dəyəri daxil edilməməlidir
- ☒ kapitalın mənfəəti imtinaya görə mükafatıdır
- ☐ əmək sərvətin yeganə mənbəyidir
- ☐ dəyər əməklə deyil, faydalılıqla müəyyən olunur

237 Aşağıdakı fikirlərdən S.Sismondiyə aid olanı seçin:

- ☐ inflyasiya iqtisadiyyatın qeyri-sabitliyinin mühüm aspektidir
- ☐ inflyasiya pulun alıcılıq qabiliyyətinin uzun müddət aşağı düşməsi prosesidir
- ☐ inflyasiya məcmu tələb və məcmu təklif arasında uyğunsuzluqdur
- ☐ inflyasiya qiymətin ümumi səviyyəsinin artmasıdır
- ☒ inflyasiya tədavi kanallarının əlavə kağız pullarla həddindən artıq doldurulmasının nəticəsidir

238 Prudon iddia edirdi ki;

- ☐ təyinatından asılı olaraq əşyanın faktiki tətbiq edilməsidir
- ☒ əmək bölgüsünün, dəyərin mənfəi tərəflərini aradan qaldırmaqla, kapitalist əmtəə təsərrüfatını yaxşılaşdırmaq olar
- ☐ kimə və hansı miqdarda məxsus olduğunu təsbit edən əmlak münasibətləridir

- ☐ mülkiyyət resursun özü deyil, resursdan istifadəyə verilən hüquq dəsti və ya pay mülkiyyətidir
- ☐ istehsal, bölgü, mübadilə və istehlak prosesində istehsal vasitələrinin və onların köməyi ilə hazırlanan maddi nemətlərin mənimsənilməsidir

239 C.R.Mak-Kullox göstərmişdir ki:

- ☐ mənfəət kapitalistin öz kapitalını istehlaka sərf etməkdən “imtina” etdiyinə görə onun mükafatıdır
- ☐ əmək haqqı və mənfəət bir-biri ilə əks proporsional asılılıqda olur
- ☒ cəmiyyət iqtisadi xalqların milli xüsusiyyətlərindən asılı olmayaraq ümumi xarakterə malik olan iqtisadi qanunlarla tənzimlənir
- ☐ sahibkar gəliri, idarə etdiyinə görə kapitalistin əmək haqqıdır
- ☐ əmək haqqı fəhlənin öz istirahət və rahatlığından “imtina” edib işlədiyinə görə onun mükafatıdır

240 Aşağıdakı fikirlərdən hansı C.Milə aiddir:

- ☐ əmtəənin dəyəri kapitalistin kapital məsrəfləri, əmək haqqına onun sərf etdiyi xərcləri və mənfəəti ilə müəyyən olunur
- ☐ istehsal prosesində iştirak edən maşınların, xammalın, yanacaqın dəyərini yığılmış əmək-kapital kimi götürmüş və onlar işləyərək dəyər yaratdığını söyləmişdir
- ☒ bunların hamısı
- ☐ O, torpaq mülkiyyətçilərinin deyil, kapital sahiblərinin mənafeələrini müdafiə etmişdir
- ☐ O, xüsusi torpaq mülkiyyətinə qarşı çıxmış və onun milliləşdirilməsini tələb etmişdir

241 Hansılar klassik iqtisadi məktəbin davamçıları olmamışdır?

- ☒ K.Marks, F.Engels
- ☐ S.Sismondi, C.S.Mill
- ☐ R.Maltus, C.Mill
- ☐ F.Bastia, J.B.Sey
- ☐ C.R.Mak-Kullax, F.Bastia

242 J.B.Seyə aid olanı seçin:

- ☒ kapital, torpaq, əmək
- ☐ əmək və sahibkarlıq qabiliyyəti
- ☐ əmək və kapital
- ☐ kapital, torpaq, sahibkarlıq qabiliyyəti
- ☐ əmək və torpaq

243 J.B.Seyin qanunu öz əhəmiyyətini hansı alimin nəzəriyyəsindən sonra itirdi:

- ☐ M.Fridmen
- ☐ K.Menger
- ☐ A.Marşall
- ☐ C.Klark
- ☒ C.Keyns

244 S.Sismondi siyasi iqtisada necə baxırdı:

- ☐ bunların heç biri
- ☐ cəmiyyətin istehsal münasibətlərini öyrənən elm kimi
- ☒ dövlətdən asılı olan xalqın maddi rifahı kimi
- ☐ məhsuldar qüvvələri öyrənən elm kimi
- ☐ resursların nadirliyini öyrənən elm kimi

245 İqtisadi tsiklin əsas səbəbi cari gəlirlərin çox hissəsinin əmanətə, az hissəsinin isə şəxsi istehlaka yönəlməsidir. Bu hansı nəzəriyyədir?

- ☐ ifrat yığım nəzəriyyəsi
- ☐ monetar nəzəriyyə

- ☒ natamam istehlak nəzəriyyəsi
- ☐ marksist nəzəriyyə
- ☐ xarici amillər nəzəriyyəsi

246 Böhranlar tələbin həm artıqlığı, həm də çatışmazlığı üzündən baş verir. Bu fikir kimə məxsusdur?

- ☐ P.Buagilber
- ☐ A.Marşal
- ☒ S.Sismondi
- ☐ U.S.Cevons
- ☐ K.Marks

247 Aşağıdakı nəzəriyyələrdən hansı S.Sismondiyə məxsusdur:

- ☐ böhran tələbin artıqlığı üzündən baş verir
- ☐ ümumi böhran mümkün deyil, yalnız təsadüfi ayrı-ayrı məhsullar istehsalının böhranı labüddür
- ☒ böhran təsadüfi deyil, o daxili ziddiyyətlərin, yəni istehsal və istehlak arasındakı ziddiyyətin mühüm təzahürüdür
- ☐ adamlar nemətlərin nəinki çatışmazlığından, eyni zamanda artıqlığından da ölə bilirlər
- ☐ bütün alıcı və satıcılar "Zənginlik zənciri" içində bir-biri ilə sıx şəkildə bağlanmışdır

248 J.B.Sey göstərmişdir ki:

- ☐ qiymətin artımı təklifin azalmasına gətirib çıxarır
- ☒ qiymətlərin artımı təklifin çoxalmasına gətirib çıxarır
- ☐ təlfin, eləcə də tələbin ayrısının hərəkətləri bazar tarazlığına gətirib çıxarır
- ☐ təklif özünün xüsusi tələbini yaradır
- ☐ əmək haqqı və qiymət çevik hesab olunmur, ona görə də bazar tarazlığının əldə olunmasına əngəl yaradır

249 J.B.Seyin fikrinə görə:

- ☐ doğumun yüksək tempi əhali artıqlığı yaradır
- ☒ dövlət iqtisadiyyata müdaxilə etməməlidir
- ☐ tələb müfəviq təklif yaradır
- ☐ pul təkrar istehsalın müstəqil amilidir
- ☐ dövlətin iqtisadiyyata müdaxiləsi zəruridir

250 Sərvəti istehlak predmetlərində görən iqtisadçı kim olmuşdur:

- ☐ U.S.Cevons
- ☐ S.Sismondi
- ☒ P.Buagilber
- ☐ A.Marşal
- ☐ K.Marks

251 N.U.Senior D.Rikardonun davamçılarından hansı fərqli fikri söyləmişdir:

- ☐ əmək haqqı bilavasitə canlı əməyin, mənfəət isə maddiləşmiş, keçmiş əməyin haqqıdır
- ☒ sahibkar gəlirinə, istehsalı idarə etdiyinə görə, kapitalistin əmək haqqı kimi baxmışdır
- ☐ fəhlə əməyin tam dəyərini alır, yeni yaradılmış dəyərdən onun almadığı nə varsa, bunu o deyil, onun canlı əməyi deyil, kapitalda təcəssümlənmiş keçmiş əmək yaratmışdır
- ☐ maşın, heyvan və yaxud təbiət qüvvələri ilə baş verən fəaliyyətin də əmək kimi zühür etdiyini qeyd edir
- ☐ dəyər = istehsal xərcləri + mənfəətə

252 J.B.Seyin fikrinə görə:

- ☐ pul təkrar istehsalın müstəqil amilidir
- ☐ tələb müfəviq təklif yaradır
- ☐ doğumun yüksək tempi əhali artıqlığı yaradır
- ☒ təklif müvafiq tələb yaradır

- ☐ dövlətin iqtisadiyyata müdaxiləsi zəruridir

253 J.B.Sey qanunu belədir ki:

- ☐ qiymətin artımı təklifin azalmasına gətirib çıxarır  
☒ qiymətlərin artımı təklifin çoxalmasına gətirib çıxarır  
☐ tələfin, eləcə də tələbin əyrisinin hərəkətləri bazar tarazlığına gətirib çıxarır  
☐ təklif özünün xüsusi tələbini yaradır  
☐ əmək haqqı və qiymət çevik hesab olunmur, ona görə də bazar tarazlığının əldə olunmasına əngəl yaradır

254 Aşağıdakı nəzəriyyələrdən hansı Maltusa məxsusdur:

- ☒ satış problemini iqtisadi nəzəriyyənin mərkəzinə qoymuşdur  
☐ adamlar nemətlərin nəinki çatışmazlığından, eyni zamanda artıqlığından da ölən bilirlər  
☐ ümumi böhran mümkün deyil, yalnız təsadüfi ayrı-ayrı məhsullar istehsalının böhranı labüddür  
☐ böhran tələbin həm artıqlığı, həm də çatışmazlığı üzündən baş verir  
☐ bütün alıcı və satıcılar “Zənginlik zənciri” içində bir-biri ilə sıx şəkildə bağlanmışdır

255 Aşağıdakı iqtisadçılardan hansı iqtisadiyyata dövlət müdaxiləsinin tərəfdarı olmuşdur?

- ☐ P.Buagilber  
☐ J.B.Sey  
☒ S.Sismondi  
☐ D.Rikardo  
☐ A.Smit

256 S.Sismondi əmək bölgüsünü necə izah edirdi:

- ☐ bunların hamısı doğrudur  
☐ əmək bölgüsü və mübadilə əməyə qənaət edir  
☐ əmək bölgüsü insanlar arasında onların əmək məhsullarının mübadiləsinə səbəb olur  
☐ əmək bölgüsünə, onun ictimai formasından asılı olmayan mücərrəd forma kimi baxmışdır  
☒ əmək bölgüsü əmək məhsuldarlığını nə qədər artırırsa, ona proporsional olan insanın əqli və fiziki qüvvələrinin, sağlamlığının və şagirdlərinin itirilməsi deməkdir

257 T.Maltusa görə:

- ☐ dəyər faydalılığın ölçüsüdür  
☒ alıcı əmtəənin satıcısına təkcə əmək haqqının deyil, həm də mənfəəti ödəməlidir  
☐ istehsal prosesi əmtəənin dəyərinin yaradılması nöqtəyi nəzərindən ikilidir  
☐ ictimai istehsalda üç əsas amil: əmək, torpaq və kapital fəaliyyət göstərir  
☐ əməyin ikili xarakteri: onun konkret və abstrakt əmək olmasıdır

258 T.Maltus iddia edirdi ki:

- ☐ yalnız fəhlələr öz gəlirindən əlavə gəlir - torpaq mülkiyyətçiləri üçün renta və kapitalist üçün mənfəət yaradır  
☐ milli sərvət mahiyyət etibarilə sərvət deyildir, çünki ondan əhalinin böyük əksəriyyətinin payına cüzi bir hissə düşür  
☐ əhalinin artımının gəlir çərçivəsində məhdudlaşdırmaq lazımdır  
☐ xalqlar bir tərəfdən həddindən artıq xərclədiyinə və bir tərəfdən də həddindən artıq xərcləmədiyinə görə müflisləşə bilirlər  
☒ əmtəədə maddiləşmiş əməyin miqdarı onun istehsal xərcləri ilə şərtlənir

259 J.B.Seyin xidmətlərindən biri ondan ibarətdir ki:

- ☒ sərvətin mənbəyini millətin istehsal potensialında görmüşdür  
☐ əhalinin sayının dəyişməsi qanunauyğunluqlarını öyrənən ilk adam olmuşdur  
☐ D.Rikardonun qəbul etmədiyi ümumi istehsal böhranının mümkünliyünü qəbul edirdi  
☐ D.Rikardonun qəbul etdiyi ümumi istehsal böhranının mümkünliyünü qəbul etmirdi  
☐ satış problemini iqtisadi nəzəriyyənin mərkəzinə qoymuşdur

260 J.B.Seyin Bazarlar qanunu nun əsas mahiyyəti nədir?

- ☐ əmtəələrin dəyəri yalnız alıcılar tərəfindən tənzimlənir
- ☐ "bütün alınanlar satılıb və bütün satılanlar alınıb"
- ☒ daxili bazarlarda xaricdəki kimi məhsullar məhsullarla alınır
- ☐ alıcı əmtəənin satıcısına təkcə əmək haqqını deyil, həm də mənfəəti ödəməlidir
- ☐ əmtəələrin bazar qiyməti tələb və təklifin təsiri altında əmələ gəlir

261 C.Millə görə:

- ☐ alıcı əmtəənin satıcısının təkcə əmək haqqını deyil, həm də mənfəəti ödəməlidir
- ☐ kapitalın köməyi ilə əməklə istehsal olunan əmtəənin dəyərinə kapitalın dəyəri daxil edilməməlidir
- ☒ təhsil "bazarın" gücsüzlüyünün nümunəsidir
- ☐ cəmiyyətin inkişafının indiki vəziyyətində əsas məqsəd xüsusi mülkiyyət sisteminin devrilməsinə cəhd etmək deyil, ancaq onu yaxşılaşdırmaqdır
- ☐ əmək haqqı və mənfəət bir-biri ilə əks proporsional asılılıqda olur

262 T.Maltusa görə:

- ☐ əhalinin artımının gəlir çərçivəsində məhdudlaşdırmaq lazımdır
- ☐ milli sərvət mahiyyət etibarilə sərvət deyildir, çünki ondan əhalinin böyük əksəriyyətinin payına cüzi bir hissə düşür
- ☐ yalnız fəhlələr öz gəlirindən əlavə gəlir - torpaq mülkiyyətçiləri üçün rentə və kapitalist üçün mənfəət yaradır
- ☒ əmtəədə maddiləşmiş əməyin miqdarı onun istehsal xərcləri ilə şərtlənir
- ☐ xalqlar bir tərəfdən həddindən artıq xərclədiyinə və bir tərəfdən də həddindən artıq xərcləmədiyinə görə müflisləşə bilərlər

263 J.B.Seyə görə:

- ☐ istehsal prosesi əmtəənin dəyərinin yaradılması nöqtəyi nəzərindən ikilidir
- ☒ ictimai istehsalda üç əsas amil: əmək, torpaq və kapital fəaliyyət göstərir
- ☐ alıcı əmtəənin satıcısına təkcə əmək haqqının deyil, həm də mənfəəti ödəməlidir
- ☐ dəyər faydalılığın ölçüsüdür
- ☐ əməyin ikili xarakteri: onun konkret və abstrakt əmək olmasıdır

264 Aşağıdakı fikirlərdən hansı J.B.Seyə məxsusdur?

- ☐ əmtəələrin dəyəri yalnız alıcılar tərəfindən tənzimlənir
- ☐ "bütün alınanlar satılıb və bütün satılanlar alınıb"
- ☒ daxili bazarlarda xaricdəki kimi məhsullar məhsullarla alınır
- ☐ alıcı əmtəənin satıcısına təkcə əmək haqqını deyil, həm də mənfəəti ödəməlidir
- ☐ əmtəələrin bazar qiyməti tələb və təklifin təsiri altında əmələ gəlir

265 T.Maltusun xidmətlərindən biri ondan ibarətdir ki:

- ☒ bunların hamısı
- ☐ əmtəədə maddiləşmiş əməyin miqdarı, onun istehsal xərcləri ilə şərtlənir
- ☐ satış problemini iqtisadi nəzəriyyənin mərkəzinə qoymuşdur
- ☐ əhalinin sayının dəyişməsi qanunauyğunluqlarını öyrənən ilk adam olmuşdur
- ☐ D.Rikardonun qəbul etmədiyi ümumi istehsal böhranının mümkünlüyünü qəbul edirdi

266 Maltus göstərmişdir ki:

- ☒ alıcı əmtəənin satıcısının təkcə əmək haqqını deyil, həm də mənfəəti ödəməlidir
- ☐ kapitalın köməyi ilə əməklə istehsal olunan əmtəənin dəyərinə kapitalın dəyəri daxil edilməməlidir
- ☐ təhsil "bazarın" gücsüzlüyünün nümunəsidir
- ☐ cəmiyyətin inkişafının indiki vəziyyətində əsas məqsəd xüsusi mülkiyyət sisteminin devrilməsinə cəhd etmək deyil, ancaq onu yaxşılaşdırmaqdır
- ☐ əmək haqqı və mənfəət bir-biri ilə əks proporsional asılılıqda olur

267 İzafi dəyər hansı istehsal amili tərəfindən yaradılır?

- ☐ fəhlənin əməyinin ödənilməyən hissəsi
- ☐ sabit kapital
- ☐ torpaq
- ☐ kapital, torpaq və əmək
- ☒ dəyişən kapital

268 Marks kimi müasir siyasi iqtisadın əsl banisi adlandırmaşdır?

- ☒ F.Kene
- ☐ A.Smit
- ☐ D.Rikardo
- ☐ J.B.Sey
- ☐ K.Marks

269 Marks xalis milli məhsulu necə izah edirdi:

- ☐  $Q=S/V$
- ☐  $R=S/K$
- ☐  $C+V+S$
- ☒  $V+S$
- ☐  $q=C/V$

270 Kim mübadilə dəyərini dəyərin zəruri təzahür forması kimi öyrənmişdir?

- ☐ D.Rikardo
- ☐ A.Smit
- ☒ K.Marks
- ☐ J.B.Sey
- ☐ T.Maltus

271 Kim mənfəətin yaşayış vasitələrinin alışına çəkilən xərclərdən asılı olduğunu qeyd etmişdir:

- ☐ Q.Xabler
- ☐ S.Sismondi
- ☐ D.Kondratyev
- ☒ K.Marks
- ☐ K.Mitçel

272 Kim xüsusi mülkiyyətə və kapitala əməyin özgəninkiləşməsinin nəticəsi kimi baxır və özgəninkiləşmənin səbəbini öz növbəsində inkişaf edən ictimai əmək bölgüsündə görür:

- ☐ C.Klark
- ☒ K.Marks
- ☐ S.Sismondi
- ☐ D.Rikardo
- ☐ A.Marşal

273 İnsanın fiziki və mənəvi qüvvələrinin məsrəfi kimi Marks nəyi müəyyən etmişdir:

- ☐ izafi dəyəri
- ☐ ictimai zəruri əməyi
- ☐ əmtəənin ikili xarakterə malik olmasını
- ☐ əmtəənin faydalılığını
- ☒ abstrak əməyi

274 İqtisadiyyatda optimal davranış prinsiplərinin tətqiqi, optimal nəzəriyyə və həllərə yaxınlaşmaq üçün tətbiq olunmuş təhlil metodu:

- ☐ natamam istehlak nəzəriyyəsi
- ☐ əsas kapitala investisiyalar nəzəriyyəsi
- ☐ dövriyyə kapitalına investisiyalar nəzəriyyəsi
- ☒ marjinal nəzəriyyə
- ☐ marksist nəzəriyyə

275 İqtisadi fikir tarixində kapitalın bu cür bölgüsü yalnız marksizmə məxsusdur:

- ☐ əsas və dövriyyə
- ☐ illik avans və ilkin avans
- ☐ torpaq, əmək
- ☐ fəhlənin əməyinin ödənilməyən hissəsi, mənfəət
- ☒ sabit, dəyişən kapital

276 Hansı iqtisadi məktəb məntiqi əsaslandırılmış, alternativ iqtisadi nəzəriyyə və məntiqi istiqamətin müəyyən etmişdir:

- ☐ merkantilist
- ☒ marksist
- ☐ neoklassik
- ☐ keynsçi
- ☐ marjinalist

277 Bəşər cəmiyyətinin yaranmasını, onun mövcudluğunu və inkişafını ictimai maddi istehsalla şərtləndirən iqtisadçı kimdir:

- ☒ A.Marşall
- ☐ A.Smit
- ☐ S.Sismondi
- ☐ K.Marks
- ☐ K.Menger

278 Aşağıdakı düsturlardan hansı kapitalın üzvü quruluşunu ifadə edir:

- ☐  $C+V+S$
- ☐  $V+C$
- ☐  $Q=S/V$
- ☒  $q=C/V$
- ☐  $R=S/K$

279 Aşağıdakı əsərlərdən hansı F. Engelsə məxsusdur:

- ☐ “Məntiqi sistem”
- ☐ “Muzdlu əmək və kapital”
- ☒ “Təbiətin və cəmiyyətin və ailənin ictimai mənşəyi”
- ☐ “Kapital”
- ☐ “Fəlsəfənin yoxsulluğu”

280 Kim əməyi zəruri və izafi əməyə ayırmışdır:

- ☐ D.Rikardo
- ☐ T.Maltus
- ☐ A.Smit
- ☒ K.Marks
- ☐ J.B.Sey

281 Aşağıdakı əsərlərdən hansı F. Engelsə məxsusdur:

- ☐ “Muzdlu əmək və kapital”

- ☐ “Fəlsəfənin yoxsulluğu”
- ☐ “Məntiqi sistem”
- ☐ “Kapital”
- ☒ “Anti-Dürinq”

282 İqtisadi tsiklin əsas səbəbi kapitalizmin əsas ziddiyyəti olan istehsalın ictimai xarakteri ilə mənimsəmənin xüsusi kapitalist formasıdır. Bu hansı nəzəriyyədir?

- ☐ natamam istehlak nəzəriyyəsi
- ☐ əsas kapitala investisiyalar nəzəriyyəsi
- ☐ dövriyyə kapitalına investisiyalar nəzəriyyəsi
- ☐ monetar nəzəriyyə
- ☒ marksist nəzəriyyə

283 Kim mənfəəti artıq dəyər adlandırmış, onun fəhlə tərəfindən yaradıldığını və kapitalist tərəfindən mənimsəndiyini qeyd etmişdir:

- ☐ Q.Xabler
- ☒ S.Sismondi
- ☐ D.Kondratyev
- ☐ K.Marks
- ☐ K.Mitçel

284 Hansı iqtisadi məktəb ilk dəfə iqtisad sözünün əvvəlinə siyasi sözünü əlavə etmişdir:

- ☐ neoklassik
- ☐ marksist
- ☒ merkantilist
- ☐ marjinalist
- ☐ keynsçi

285 Təbiət və torpaq rentasının artması haqqında tədqiqat əsərinin müəllifi kimdir ?

- ☐ K.Marks
- ☐ A.Smit
- ☐ D.Rikardo
- ☒ T.Maltus
- ☐ J.B.Sey

286 Marks nəyi fiktiv kapital hesab edirdi:

- ☐ amortizasiya fondu
- ☐ dövriyyə kapitalı
- ☐ iqtisadi mənfəət
- ☐ əsas kapitalı
- ☒ qiymətli kağızları

287 Kapitalın üzvü quruluşu kim tərəfindən işlənib?

- ☐ A.Marşal
- ☐ U.Rostou
- ☒ K.Marks
- ☐ P.Samuelson
- ☐ E.Sluçkin

288 əməyin ikili xarakteri haqqında təliminə əsasən Marks nəyi müəyyən etmişdir:

- ☒ əmtənin ikili xarakterə malik olmasını
- ☐ abstrak əməyi

- ☐ əmtənin faydalılığını
- ☐ ictimai zəruri əməyi
- ☐ izafi dəyəri

289 Kim iqtisadi təhlildə elmi abstraksiya metodundan istifadə etməsinə qarşı çıxmışdır:

- ☐ K.Menger
- ☐ A.Smit
- ☒ S.Sismondi
- ☐ K.Marks
- ☐ A.Marşal

290 Kim siyasi iqtisadın predmetini dövlətdən asılı olan xalqın maddi rifahı kimi müəyyən etmişdir:

- ☐ A.Marşal
- ☒ S.Sismondi
- ☐ K.Marks
- ☐ D.Rikardo
- ☐ C.Klark

291 Marksist əmək-dəyər nəzəriyyəsi göstərir ki:

- ☒ əmək özünəməxsus ictimai məsrəfidir
- ☐ əmtəələrin bazar qiyməti tələb və təklifin təsiri altında əmələ gəlir
- ☐ əmək təkcə əmtənin qiymətinin əmək haqqına düşən hissəsini deyil, həm də rentaya və mənfəətə düşən hissəsinin dəyərini müəyyən edir
- ☐ əmtənin dəyərinin tərkib hissəsi kimi gəlirlərin özü də son nəticədə əməklə müəyyən olunur
- ☐ dəyər istehsal xərcləri ilə eynilik təşkil edir

292 Marksa görə, qiymətin dəyər nəzəriyyəsidir:

- ☒ qiymətin məbləğinin dəyərin məbləğinə bərabər olması
- ☐ qiymətin məbləğinin dəyərin məbləğinə bərabər olmaması
- ☐ qiymətin məbləğinin dəyərin məbləğindən çox olması
- ☐ qiymətin məbləğinin dəyərin məbləğindən az olması
- ☐ bunların hamısı

293 K.Marksın tədqiqat obyektinə aiddir:

- ☒ kapitalın üzvü quruluşunun müəyyən olunması
- ☐ xalis məhsul haqqında tələmin yaradılması
- ☐ sərvətin pulla eyniləşdirilməsinin inkarı
- ☐ faydalılıq həddi prinsipinin müəyyən edilməsi
- ☐ "sosial bazar təsərrüfatı" modelinin yaradılması

294 K.Marksın tədqiqat obyektinə aiddir:

- ☒ bunların hamısı
- ☐ əməyin ikili xarakteri və izafi dəyərin kəşfi
- ☐ dəyərin "ictimai-zəruri əmək məsrəfləri" kəmiyyəti kimi izahı
- ☐ kapital yığınının ümumi qanununun kəşfi
- ☐ "dəyər qanunu, əmtə istehsalının inkişafı qanunauyğundur" konsepsiyasının yaradılması

295 K.Marks göstərir ki:

- ☐ böhranlar tələbin həm artıqlığı, həm də çatışmamazlığı üzündən baş verir
- ☒ iqtisadi münasibətlər sisteminin digəri ilə əvəz olunması ictimai-iqtisadi inkişafın obyektiv qanunauyğunluğudur
- ☐ azad rəqəbat sərvətin az bir qrupun əlində cəmləşdiyi bir şəraitdə, əhəlinin əsas kütləsinin dilənçiləşməsi baş verir
- ☐ əmək haqqının səviyyəsində dəyişmələr mübadilə dəyərinə təsir etmir

- ☐ əmək haqqı və mənfəət bir-biri ilə əks proporsional asılılıqda olur

296 K.Marks dəyişən kapitala nəyi aid etmişdir:

- ☐ maddiləşmiş əməyi  
☐ kapitaldan əsas kapitalın aşınmasına və xammal məsrəfinə hesablanan məbləği  
☒ muzzdlu işçilərə verilən əmək haqqını  
☐ “əşya “kapitalı  
☐ “real” kapitalı

297 Aşağıdakılardan hansı K.Marksın kəşflərindən biridir:

- ☒ bunların hamısı  
☐ tarixin materialistcəsinə şərh  
☐ cəmiyyətin inkişafına obyektiv qanunlarla tənzimlənən tələbin tarixi prosesi kimi yanaşması  
☐ bəşər cəmiyyətinin yaranmasının ictimai maddi istehsalla şərtlənməsi  
☐ izafi dəyər qanunu

298 K.Marksist əmək-dəyər nəzəriyyəsi göstərir ki:

- ☐ əmək təkcə əmtənin qiymətinin əmək haqqına düşən hissəsini deyil, həm də rentaya və mənfəətə düşən hissəsinin dəyərini müəyyən edir  
☐ əmtənin dəyərinin tərkib hissəsi kimi gəlirlərin özü də son nəticədə əməklə müəyyən olunur  
☒ bərabər mənfəətlik prinsipinə əsaslanan dəyər qiymətə çevrilir  
☐ dəyər istehsal xərcləri ilə eynilik təşkil edir  
☐ əmtələrin bazar qiyməti tələb və təklifin təsiri altında əmələ gəlir

299 K.Marks göstərir ki:

- ☐ böhranlar tələbin həm artıqlığı, həm də çatışmamazlığı üzündən baş verir  
☒ iqtisadi qanunlar bəşəriyyətin daimi qanunları deyil, insanların istehsal münasibətlərinin qanunlarıdır  
☐ azad rəqabət sərvətin az bir qrupun əlində cəmləşdiyi bir şəraitdə, əhalinin əsas kütləsinin dilənçiləşməsi baş verir  
☐ əmək haqqının səviyyəsində dəyişmələr mübadilə dəyərinə təsir etmir  
☐ əmək haqqı və mənfəət bir-biri ilə əks proporsional asılılıqda olur

300 Aşağıdakılardan hansı K.Marksın kəşflərindən biridir:

- ☐ bəşər cəmiyyətinin yaranmasının ictimai maddi istehsalla şərtlənməsi  
☐ cəmiyyətin inkişafına obyektiv qanunlarla tənzimlənən tələbin tarixi prosesi kimi yanaşması  
☒ kapital yığımının ümumi qanunu  
☐ tarixin materialistcəsinə şərh  
☐ əmək-dəyər nəzəriyyəsi

301 K.Marks sabit kapitala nəyi aid etmişdir:

- ☐ maddiləşmiş əməyi  
☒ kapitaldan əsas kapitalın aşınmasına və xammal məsrəfinə hesablanan məbləği  
☐ muzzdlu işçilərə verilən əmək haqqını  
☐ “əşya “kapitalı  
☐ “real” kapitalı

302 K.Marksın tədqiqat obyektinə aiddir:

- ☒ pul nəzəriyyəsinin daha dərinə inkişafı  
☐ faydalılıq həddi prinsipinin müəyyən edilməsi  
☐ “sosial bazar təsərrüfatı” modelinin yaradılması  
☐ xalis məhsul haqqında tələmin yaradılması  
☐ sərvətin pulla eyniləşdirilməsinin inkarı

303 K.Marksın tədqiqat obyektinə aid deyil:

- ☐ əməyin ikili xarakteri və izafi dəyərin kəşfi
- ☒ azad istehlak seçimi ilə iqtisadiyyatın mərkəzdən idarə edilməsi
- ☐ dəyərin “ictimai-zəruri əmək məsrəfləri” kəmiyyəti kimi izahı
- ☐ kapital yığımının ümumi qanununun kəşfi
- ☐ ”dəyər qanunu, əmtəə istehsalının inkişafı qanunauyğundur” konsepsiyasının yaradılması

304 K.Marksın tərifinə görə, iş qüvvəsinin dəyəri müəyyənləşdirilir:

- ☐ əmək məhsuldarlığı ilə
- ☒ iş qüvvəsinin təkrar istehsalı üçün zəruri olan ictimai zəruri vaxtla
- ☐ iş qüvvəsinə tələb və təklifin nisbətilə
- ☐ iş qüvvəsinin son məhsuldarlığı ilə
- ☐ sosial qüvvələrin nisbətilə

305 K.Marks sübut edir ki:

- ☐ əmtəənin dəyəri onun faydalılığı ilə eynilik təşkil edir
- ☐ sərvətin mənbəyi millətin istehsal potensialından asılıdır
- ☐ kapital əməklə yanaşı əmtəənin dəyərinin mənbəyidir
- ☒ mütləq yoxsullaşma haqqında nəzəriyyənin əsasını əmək məhsuldarlığının artması ilə bərabər əmək haqqının artmaması təşkil edir
- ☐ izafi dəyər mübadilə prosesində pul tərəfindən yaranır, o, əmək prosesində maddə işçi tərəfindən yaradılır

306 K.Marksın təkrar istehsal sxeminin əsas şərtləri və makroiqtisadi qarşılıqlı asılılığı aşağıdakılardan ibarətdir:

- ☐ bu sxemdə o, tədqiqat obyektı olan tarazlıq şərtlərini göstərmişdir
- ☒ sadə təkrar istehsal dəyişməzdir, onda xalis investisiya sıfır bərabərdir
- ☐ geniş təkrar istehsal dəyişməzdir, onda xalis investisiya sıfır bərabərdir
- ☐ bu sxemdə o, iqtisadiyyatın tarazlıq halında olduğunu göstərmişdir
- ☐ bu sxemdə o, məhsulun özünü yenidən istehsal etməyə hazır olduğunu göstərmişdir

307 K.Marks ilk dəfə olaraq əmtəənin dəyərinin:

- ☐ istehsal xərcləri ilə ölçüldüyünü göstərmişdir
- ☐ kapital müəyyən olduğunu vermişdir
- ☐ klassik tərifini vermişdir
- ☒ sosial mahiyyətini vermişdir
- ☐ əməklə müəyyən olduğunu vermişdir

308 Marksist təlimə görə sadə təkrar istehsalın şərti:

- ☐  $I(V+C) < IIc$
- ☒  $I(V+C) = IIc$
- ☐  $I(V+C) > IIc$
- ☐  $I(C+V+S) = Ic+IIc$
- ☐  $(C+M+S) = Iv+IIv+(Is+IIs)$

309 Marksist təlimə görə geniş təkrar istehsalın şərti:

- ☐  $I(V+C) < IIc$
- ☒  $I(V+C) > IIc$
- ☐  $I(V+C) = IIc$
- ☐  $I(C+V+S) = Ic+IIc$
- ☐  $(C+M+S) = Iv+IIv+(Is+IIs)$

310 Marksa görə xüsusi mülkiyyət:

- ☐ kimə və hansı miqdarda məxsus olduğunu təsbit edən əmlak münasibətləridir

- ☐ təyinatından asılı olaraq əşyanın faktiki tətbiq edilməsidir
- ☐ resursun özü deyil, resursdan istifadəyə verilən hüquq dəsti və ya pay mülkiyyətidir
- ☒ əməyin özgəninkiləşdirilməsinin nəticəsidir
- ☐ "mülkiyyət oğurluqdur", mülkiyyət məhvə məhkumdur, təbiətə və şüura ziddir

311 K.Marks ilk dəfə olaraq əmtəənin:

- ☐ əməklə müəyyən olduğunu vermişdir
- ☒ ikili təbiətə malik olmasını göstərə bilmişdir
- ☐ istehsal xərcləri ilə ölçüldüyünü göstərmişdir
- ☐ klassik tərifini vermişdir
- ☐ kapital müəyyən olduğunu vermişdir

312 K.Marks göstərmişdir ki,

- ☐ kapital əməklə yanaşı əmtəənin dəyərinin mənbəyidir
- ☐ izafi dəyər mübadilə prosesində pul tərəfindən yaranır, o, əmək prosesində müzdü işçi tərəfindən yaradılır
- ☐ əmtəənin dəyəri onun faydalılığı ilə eynilik təşkil edir
- ☐ sərvətin mənbəyi millətin istehsal potensialından asılıdır
- ☒ əmtəənin dəyəri istehsal qiymətinə çevrilir

313 İzafi dəyər qanununun tədqiqində əsas olmuşdur:

- ☐ əmtəənin dəyərinin sosial mahiyyətinin açılması
- ☐ iş qüvvəsinin əmtəə olması
- ☐ təkrar istehsalın reallaşması nəzəriyyəsi
- ☐ mənfəət normasının azalmağa meyl etməsi qanunu
- ☒ əmək-dəyər nəzəriyyəsi

314 Marksizmə görə, mülkiyyət iqtisadi kateqoriya kimi:

- ☐ "mülkiyyət oğurluqdur", mülkiyyət məhvə məhkumdur, təbiətə və şüura ziddir
- ☐ resursun özü deyil, resursdan istifadəyə verilən hüquq dəsti və ya pay mülkiyyətidir
- ☐ təyinatından asılı olaraq əşyanın faktiki tətbiq edilməsidir
- ☒ istehsal, bölgü, mübadilə və istehlak prosesində istehsal vasitələrinin və onların köməyi ilə hazırlanan maddi nemətlərin mənimsənilməsidir
- ☐ kimə və hansı miqdarda məxsus olduğunu təsbit edən əmlak münasibətləridir

315 Kapitalizmdə iqtisadi artımın tsiklik xarakterinin marksist təhlilində əsas olmuşdur:

- ☐ iş qüvvəsinin əmtəə olması
- ☐ izafi dəyər qanunu
- ☒ mənfəət normasının azalmağa meyl etməsi qanunu
- ☐ əmək-dəyər nəzəriyyəsinin məntiqi sonluğa çatdırılması
- ☐ əmtəənin dəyərinin sosial mahiyyətinin açılması

316 Alman tarixi məktəbi nəyi iqtisadi təhlilin predmeti hesab edirdilər?

- ☐ əmək haqqını və istehsal dairəsini
- ☒ iqtisadi və qeyri-iqtisadi amilləri
- ☐ istehsal və tədavül sferasını
- ☐ istehsal sferasını
- ☐ təbii resursları

317 V.Oykenə görə bəşər cəmiyyətində iqtisadiyyatın tipi necə olmalıdır?

- ☐ totalitarizm
- ☐ azad, açıq təsərrüfat
- ☐ kommunizm

- ☐ imperializm
- ☒ mərkəzdən idarə edilən və mübadilə iqtisadiyyatı

318 İnsanların həyat səviyyəsi yüksək olduqca onların ərzaq məhsullarına məsrəfləri nisbətən azalır:

- ☐ Oyken qanunu
- ☐ Valras qanunu
- ☐ Qossen qanunu
- ☒ Engel qanunu
- ☐ Sey qanunu

319 Alman tarixi məktəbinin III mərhələsinin əsas nümayəndələri kimdir:

- ☐ Q.Şmoller, L.Brentano, K.Büxer
- ☐ K.Marks, F.Engels
- ☐ V.Roşer, B. Hildebrand, K.Knis
- ☒ B.Zombart, R.Ştolsman, R.Ştammler, A.Amon
- ☐ F.List, A.Müller

320 Sosial bazar təsərrüfatı nəzəriyyəsini praktiki olaraq həyata keçirən kim olmuşdur?

- ☐ L.Mizes
- ☐ F.Xayek
- ☒ L.Erxard
- ☐ A.Ryustov
- ☐ V.Oyken

321 Azad yarış sosial bazar təsərrüfatının əsas elementidir fikri kimə aiddir:

- ☐ V.Renke
- ☐ F.Xayek
- ☐ V.Oyken
- ☒ L.Erxard
- ☐ A.Ryustov

322 Aşağıdakı əsərlərdən V.Zombarta aid olanını seçin:

- ☒ bunların hamısı
- ☐ "Sosializm və XIX əsrin sosial hərəkəti"
- ☐ "Müasir kapitalizm"
- ☐ "Təsərrüfat həyatının quruluşu"
- ☐ "Alman sosializmi"

323 Aşağıdakı kateqoriyalardan hansı sosial plüralizm konsepsiyasının tərkib hissəsidir?

- ☐ konerativ təsərrüfat
- ☐ kapitalizm
- ☒ bunların hamısı
- ☐ sərvət və kəndli təsərrüfatı
- ☐ ictimai təsərrüfat

324 Alman tarixi məktəbinin II mərhələsinin əsas nümayəndələri kimdir:

- ☐ B.Zombart, R.Ştolsman, R.Ştammler, A.Amon
- ☐ V.Roşer, B. Hildebrand, K.Knis
- ☒ Q.Şmoller, L.Brentano, K.Büxer
- ☐ K.Marks, F.Engels
- ☐ F.List, A.Müller

325 Sosial plüralizm konsepsiyası kimə aiddir:

- ☒ V.Zombart
- ☐ V.Oyken
- ☐ V.Renke
- ☐ F.Xayek
- ☐ A.Ryustov

326 Sosial bazar təsərrüfatı ifadəsi ilk dəfə kim tərəfindən istifadə olunub?

- ☐ K.Marks
- ☐ C.Keyns
- ☒ A.Myüller-Armak
- ☐ M.Fridmen
- ☐ P.Samuelson

327 Alman tarixi məktəbinin metodologiyasını klassik məktəbdən fərqləndirən cəhətlər:

- ☒ bunların hamısı
- ☐ iqtisadi hadisələrə tarixi mövqedən yanaşılması
- ☐ siyasi iqtisada milli elm kimi baxılması
- ☐ iqtisadi və qeyri-iqtisadi amillərə üstünlük verilməsi
- ☐ ictimai mənafehin şəxsi mənafehdən üstün tutulması

328 Sosial bazar təsərrüfatı nəzəriyyəsinin əsas prinsiplərini kim işləyib hazırlamışdır?

- ☐ C.Keyns
- ☒ V.Oyken
- ☐ Y.Şumpeter
- ☐ C.Robinson
- ☐ F.Xayek

329 Proteksionalizm sənaye üçün qanundur fikri kimə məxsusdur?

- ☐ L.Erxard
- ☒ F.List
- ☐ L.Mizes
- ☐ V.Oyken
- ☐ A.Monkretyen

330 Sosial məktəbin nümayəndələri yeni tarixi məktəbdən hansı fərqli fikri söyləmişdir?

- ☐ iqtisadi nəzəriyyənin əhəmiyyətini qəbul etməmişlər
- ☐ klassik məktəbin abstrakt-deduktiv metoduna qarşı çıxmışdır
- ☒ iqtisadi hadisələrə sosioloji istiqamətdən yanaşmışlar
- ☐ nəzəri siyasi iqtisadın vəzifəsini iqtisadi hadisələrin mülahidəsində, faktların təsviri verməklə görmüşlər
- ☐ iqtisadi həyatda dövlətin müdaxiləsini və dövlət mülkiyyətini məqbul saymışlar

331 İşsizlik nəticəsində potensial əmtəə və xidmətlərin itkisinin hesablanması kimin işlədiyi qanuna əsasən həyata keçirilir?

- ☐ P.Samuelson
- ☐ A.Marşall
- ☒ V.Oyken
- ☐ F.Xayek
- ☐ A.Müller-Armak

332 F.List deyir ki:

- ☐ siyasi-iqtisad yalnız nəzəri ümumiləşdirmələr vermək imkanına malik deyil
- ☐ elm yalnız öyrənilən hadisələrin tez-tez təkrar baş verdiyi yerdə mövcuddur
- ☒ fərdin xoşbəxtliyi millətin qüdrətindən asılıdır
- ☐ iqtisad insan eqoizminin adi təlimi deyil, ancaq əxlaqi elm olmalıdır
- ☐ əmək-dəyər nəzəriyyəsi kapitalistləri istismarda günahlandırılması üçün əsas verir

333 ən yeni tarixi məktəbin metodologiyasını yeni tarixi məktəbdən fərqləndirən cəhət:

- ☐ iqtisadi nəzəriyyənin əhəmiyyətini qəbul etməmişlər
- ☐ klassik məktəbin abstrakt-deduktiv metoduna qarşı çıxmışdır
- ☒ iqtisadi hadisələrə sosioloji istiqamətdən yanaşmışlar
- ☐ nəzəri siyasi iqtisadın vəzifəsini iqtisadi hadisələrin mülahidəsində, faktların təsviri verməklə görmüşlər
- ☐ iqtisadi həyatda dövlətin müdaxiləsini və dövlət mülkiyyətini məqbul saymışlar

334 Köhnə tarixi alman məktəbinin nümayəndələri kimlərdir?

- ☐ F.List, A.Müller
- ☒ V.Roşer, B.Hildebrand, K.Knis
- ☐ K.Marks, F.Engels
- ☐ B.Zombart, R.Ştolsman, R.Ştammler, A.Amon
- ☐ Q.Şmoller, L.Brentano, K.Büxer

335 Köhnə tarixi alman məktəbi hansı illəri əhatə edir:

- ☐ XX əsrin 30-40-cı illərini
- ☒ XIX əsrin 40-60-cı illərini
- ☐ XIX əsrin 70-90-cı illərini
- ☐ XIX əsrin 90-cı – XX əsrin 30-cu illərini
- ☐ XIX əsrin 20-40-cı illərini

336 F.List deyir ki:

- ☐ siyasi-iqtisad yalnız nəzəri ümumiləşdirmələr vermək imkanına malik deyil
- ☐ əmək-dəyər nəzəriyyəsi kapitalistləri istismarda günahlandırılması üçün əsas verir
- ☐ elm yalnız öyrənilən hadisələrin tez-tez təkrar baş verdiyi yerdə mövcuddur
- ☒ müxtəlif millətlər müxtəlif inkişaf səviyyəsinə malikdirlər
- ☐ iqtisad insan eqoizminin adi təlimi deyil, ancaq əxlaqi elm olmalıdır

337 Hansı iqtisadçı mülkiyyətin dövlətləşdirilməsini dövlət sosializmi adlandırmışdır:

- ☐ V.Oyken
- ☒ L.Brentano
- ☐ P.Samuelson
- ☐ A.Müller-Armak
- ☐ F.Xayek

338 Alman tarixi məktəbinin II mərhələsi üçün xarakterik olan xüsusiyyət hansıdır:

- ☒ empirizmi tətbiq etmişlər
- ☐ sinfi mübarizəni deyil, yalnız cəmiyyətin təkamül yolu ilə inkişafını məqbul saymışlar
- ☐ istehsal amillərinin Sey konsepsiyasını qəbul etmişlər
- ☐ tarixi metodu daha təkidlə tətbiq etmişlər
- ☐ elmi abstraksiya metodundan imtina etmişlər

339 Alman tarixi məktəbinin II mərhələsi üçün xarakterik olan xüsusiyyət hansıdır:

- ☐ elmi abstraksiya metodundan imtina etmişlər
- ☐ sinfi mübarizəni deyil, yalnız cəmiyyətin təkamül yolu ilə inkişafını məqbul saymışlar
- ☐ istehsal amillərinin Sey konsepsiyasını qəbul etmişlər

- ☐ tarixi metodu daha təkidlə tətbiq etmişlər
- ☒ iqtisad elmini mənəvi əxlaq elmi adlandırmışlar

340 Alman tarixi məktəbinin nəzəri sələfləri kimlərdir?

- ☐ V.Roşer, B. Hildebrand, K.Knis
- ☒ F.List, A.Müller
- ☐ K.Marks, F.Engels
- ☐ B.Zombart, R.Ştolsman, R.Ştammler
- ☐ Q.Şmoller, L.Brentano, K.Büxer

341 Yeni tarixi alman məktəbinin nümayəndələri kimlərdir?

- ☐ V.Roşer, B. Hildebrand, K.Knis
- ☐ F.List, A.Müller
- ☐ K.Marks, F.Engels
- ☐ B.Zombart, R.Ştolsman, R.Ştammler
- ☒ Q.Şmoller, L.Brentano, K.Büxer

342 Fərdi tarazlığı ayrı-ayrı əmtəələr üzrə tarazlıq kimi izah edib, ümumi tarazlığın bu tarazlıqların cəmi olduğunu qeyd edən nəzəriyyəçi:

- ☐ E.Çemberlin
- ☐ C.Klark
- ☐ L.Valras
- ☒ A.Marşal
- ☐ C.Robinson

343 A.Marşallın qiymət nəzəriyyəsinə nə daxil deyil?

- ☐ istehsalın həcmi
- ☐ tələb və təklif
- ☐ məhsulun faydalılığı
- ☐ istehsal xərcləri
- ☒ insanların zövqü

344 Azalan həddi faydalılıq prinsipi hansı ölkələrdə eyni vaxtda kəşf edilmişdir:

- ☒ İngiltərə, Avstriya, İsveçrə
- ☐ Avstriya, İngiltərə, Almaniya
- ☐ İsveçrə, İngiltərə, Fransa
- ☐ İngiltərə, Almaniya, Fransa
- ☐ Avstriya, İsveçrə, Almaniya

345 Faydalılıq həddi nəzəriyyələrinin tərəfdarı olmayan iqtisadçıları fərqləndirin:

- ☐ K.Menger, V.Vizer, E.Bem-Baverk, Q.Qossen
- ☐ Q.Qossen, K.Menger, K.Marks, V.Vizer
- ☐ D.Rikardo, V.Vizer, E.Bem-Baverk, A.Marşal
- ☐ A.Smit, K.Menger, V.Vizer, Q.Qossen
- ☒ V.Oyken, F.Xayek, M.Fridmen, A.Smit

346 Marjinalistlər öz tədqiqatlarında nəyə əsaslanırdılar?

- ☐ əldə edilən mənfəətə
- ☐ qeyri-təkmil rəqabət nəzəriyyəsinə
- ☐ azad istehlak seçiminə
- ☐ iqtisadi kəmiyyətlərin məcmuuna
- ☒ qismən iqtisadi tarazlıq şəraitində tələb və təklifin təhlilinə

347 Valras modeli nəyi ifadə edir:

- ☐ fərqsizlik ayrılmasının məcmusu
- ☒ məhsuldar xidmətlər və istehlak mallarının qarşılıqlı fəaliyyət sistemini
- ☐ istehlakçının pul gəliri ilə aldığı əmtəələrin keyfiyyəti arasındakı asılılığı
- ☐ istehlakçının gəlirləri ilə aldığı əmtəələrin miqdarı arasındakı asılılığı
- ☐ y nemətinin x neməti ilə əvəz olunmasının son hədd normasını

348 V.Pareto tədqiqatında hansı metoda üstünlük vermişdir:

- ☒ məntiqi metodun riyazi metodla əvəz olunmasına
- ☐ səbəb-nəticə əlaqələrinə
- ☐ müqayisəli təhlilə
- ☐ məntiqi metoda
- ☐ məntiqi və riyazi metoda

349 Üstünlüyü xarakterizə etmək üçün Pareto istifadə etmişdir:

- ☐ bunların heç biri
- ☐ Cevonsonun əmək təklifi nəzəriyyəsindən
- ☒ F.Eduort tərəfindən təklif olunmuş "ehtinasızlıq əyrisi" ideyasından
- ☐ Valrasın həddi məhsuldarlıq sxemindən
- ☐ Kurnonun xalis məhsul nəzəriyyəsindən

350 Tələbin elastikliyi elmə gətirən iqtisadçı:

- ☐ E.Çemberlin
- ☐ C.Klark
- ☐ L.Valras
- ☒ A.Kurno
- ☐ C.Robinson

351 Marjinalistlər öz tədqiqatlarında nəyə əsaslanırdılar?

- ☐ əldə edilən mənfəətə
- ☒ kiçik artımlar və həddi stiuasiyalar metoduna
- ☐ azad istehlak seçiminə
- ☐ iqtisadi kəmiyyətlərin məcmuuna
- ☐ qeyri-təkmil rəqabət nəzəriyyəsinə

352 Kurnonun tələb qanununun mahiyyətini ifadə edir:

- ☐ bunların hamısı
- ☒ qiymətin azacıq dəyişməsi tələbin dəyişməsinə səbəb olur
- ☐ qiymətin azacıq dəyişməsi tələbin dəyişməsinə səbəb olmur
- ☐ qiymətin istənilən dəyişməsi tələbin dəyişməsinə səbəb olmur
- ☐ qiymətin dəyişməsi tələbin dəyişməsinə təsir etmir

353 Kim faizi əmək haqqının əməyə görə mükafatlandırma kimi qiymətləndirmişdir:

- ☐ L.Valras
- ☐ C.Klark
- ☐ C.Keyns
- ☒ A.Marşall
- ☐ heç biri doğru deyil

354 İnhisar nəzəriyyəsinin əsaslarını kim yaratmışdır:

- ☐ U.Cevons

- ☐ L.Valras
- ☐ B.Pareto
- ☐ K.Menger
- ☒ A.Kurno

355 İngiltərədə faydalılıq həddi nəzəriyyəsinin banisi kim olmuşdur:

- ☐ K.Marks
- ☐ İ.Bentam
- ☒ U.Cevons
- ☐ A.Smit
- ☐ K.Menger

356 İctimai sərvətin bölgüsü problemini iqtisad elminin əsas problemi hesab edən iqtisadçı kimdir:

- ☐ Çemberlin
- ☐ Şumpeter
- ☒ Klark
- ☐ Kere
- ☐ Mitçell

357 Hansı məktəbin nümayəndələri öz tədqiqatlarında riyazi formullardan istifadə etməmişdir:

- ☐ Bunların hamısı
- ☐ Kembriç məktəbi
- ☐ Venesiya məktəbi
- ☐ İngiltərə məktəbi
- ☒ Avstriya məktəbi

358 Hansı məktəbin nümayəndələri məhdud resursların səmərəli bölgüsünün öyrənilməsini siyasi iqtisadın problemi hesab etmişdir:

- ☐ Klassik məktəb
- ☐ Kembriç məktəbi
- ☒ Avstriya məktəbi
- ☐ Frayburq məktəbi
- ☐ Marksist məktəb

359 Faydalılıq həddi nəzəriyyələrinin tərəfdarı olan iqtisadçıları fərqləndirin:

- ☒ K.Menger, V.Vizer, E.Bem-Baverk, Q.Qossen
- ☐ Q.Qossen, K.Menger, K.Marks, V.Vizer
- ☐ D.Rikardo, V.Vizer, E.Bem-Baverk, A.Marşal
- ☐ A.Smit, K.Menger, V.Vizer, Q.Qossen
- ☐ V.Oyken, F.Xayek, M.Fridmen, A.Smit

360 Azalan həddi faydalılıq prinsipi nə vaxt kəşf edilmişdir?

- ☐ 1929-33-cü illərdə baş verən dünya iqtisadi böhranından sonra
- ☒ XIX əsrin ikinci yarısında
- ☐ XIX əsrin ortalarında
- ☐ XIX əsrin əvvəllərində
- ☐ XX əsrin əvvəllərində

361 Avstriya məktəbinin tədqiqatının predmetinə aid deyil?

- ☐ istehlak qiymətləndirilməsi və istehlak seçimi
- ☒ istehsal sferasındakı insanlar arasında olan iqtisadi münasibətlər
- ☐ şəxsi istehlak sferasında baş verən insanın nemətə olan münasibəti

- ☐ istehlak qiymətləndirilməsi
- ☐ istehlak seçimi

362 Avstriya məktəbinin ideoloqları iqtisadi təhlildə əsasən hansı metoddan istifadə etmişlər?

- ☒ subyektiv psixoloji
- ☐ Tarixi və məntiqi
- ☐ İqtisadi təhlil
- ☐ Elmi abstraksiya
- ☐ Empirik-riyazi metod

363 Avstriya məktəbinin tədqiqat predmeti:

- ☐ faydalılıq həddi
- ☒ tədavül və istehsal sferası
- ☐ istehsal sferası (təklif)
- ☐ tədavül sferası (tələb)
- ☐ məhsuldarlıq həddi

364 Aşağıdakı iqtisadçılardan hansı biliksiz və riyaziyyatdan istifadə etmədən iqtisad elminə əsaslı töhfələr verə bilmişdir:

- ☐ V.Pareto, F.Vizer
- ☐ K.Menger, S.Qossen
- ☐ A.Kumo, S.Tyunen
- ☒ J.Klark, Bem-Baverk
- ☐ C.Düpu, J. Bentam

365 Aşağıdakı əsərlərdən hansı Bem-Baverkə aiddir:

- ☐ "Pul və kredit"
- ☒ "Kapital və mənfəət"
- ☐ "Siyasi iqtisad nəzəriyyəsi"
- ☐ "Sənaye və ticarət"
- ☐ "Təsərrüfat və hüquq"

366 A.Marşallın qiymət nəzəriyyəsinə nə daxildir?

- ☒ bunların hamısı
- ☐ tələb və təklif
- ☐ məhsulun faydalılığı
- ☐ istehsal xərcləri
- ☐ istehsalın həcmi

367 Marjinal inqilabın nümayəndələri dəyəri necə müəyyən edirdilər?

- ☐ riyazi metodlardan istifadə əsasında
- ☐ son faydalılıq və son xərclər əsasında müəyyən olunan müvazinətli qiymətlər
- ☐ xərclər nəzəriyyəsi
- ☐ əmək-dəyər nəzəriyyəsi
- ☒ faydalılığa əsaslanan subyektiv dəyər nəzəriyyəsi

368 Müasir iqtisad elminin çoxlu məktəb və istiqamətləri tərəfindən metodoloji əsas kimi istifadə olunmuşdur bu:

- ☐ İqtisadi rifah nəzəriyyəsi
- ☐ Neoklassik sintez nəzəriyyəsi
- ☒ Faydalılıq həddi nəzəriyyəsi
- ☐ Keynsçi nəzəriyyə

☐ İqtisadi artım nəzəriyyəsi

369 Kapitalın üzvü quruluşu kim tərəfindən öyrənilmişdir:

- ☒ K.Marks
- ☐ İ.Bentam
- ☐ U.Cevons
- ☐ A.Smit
- ☐ K.Menger

370 İqtisad elmində uzun müddətli və qısa müddətli dövr anlayışları kimə məxsusdur:

- ☐ heç biri doğru deyil
- ☐ C.Keynsə
- ☒ A.Marşala
- ☐ L.Valrasa
- ☐ C.Klarka

371 V.Pareto tədqiqatında hansı metoda üstünlük vermişdir:

- ☒ riyazi metoda və funksional əlaqələrin təhlilinə
- ☐ funksional əlaqələrin təhlilinə
- ☐ riyazi metoda
- ☐ məntiqi metoda
- ☐ məntiqi və riyazi metoda

372 Engel əyrisi göstərir:

- ☐ fərqsizlik əyrilərinin məcmusu
- ☐ istehlakçının tarazlıq vəziyyəti
- ☐ istehlakçının pul gəliri ilə aldığı əmtəələrin keyfiyyəti arasındakı asılılığı
- ☒ istehlakçının gəlirləri ilə aldığı əmtəələrin miqdarı arasındakı asılılığı
- ☐ y nemətinin x neməti ilə əvəz olunmasının son hədd normasını

373 Qiymət artımı və işsizlik dinamikası arasında qrafik asılılıq:

- ☐ Engel əyrisi
- ☐ Lorens əyrisi
- ☒ Filips əyrisi
- ☐ Laffer əyrisi
- ☐ Valras əyrisi

374 Avstriya məktəbinin tədqiqatının predmetini nə təşkil edir?

- ☒ istehlak qiymətləndirilməsi və istehlak seçimi
- ☐ kapitalizmin inkişaf qanunları
- ☐ tədavül sferası
- ☐ istehlak qiymətləndirilməsi
- ☐ istehlak seçimi

375 əmək təklifi nəzəriyyəsinin müəllifi kimdir:

- ☒ U.Cevons
- ☐ L.Valras
- ☐ B.Pareto
- ☐ K.Menger
- ☐ C.Hiks

376 İnhisarçı bazar rəqabəti nəzəriyyəsinin banisi kimdir?

- ☒ Çemberlin
- ☐ Şumpeter
- ☐ Klark
- ☐ Kere
- ☐ Mitçell

377 Aşağıdakı əsərlərdən hansı A.Marşala aiddir:

- ☐ "Pul və kredit"
- ☐ "Kapital və mənfəət"
- ☐ "Siyasi iqtisad nəzəriyyəsi"
- ☒ "Sənaye və ticarət"
- ☐ "Təsərrüfat və hüquq"

378 Faydalılığın ölçülməsinə iki əsas yanaşma:

- ☒ ordinalist və kordinalist
- ☐ marksist və monetar
- ☐ istehsal və qeyri-istehsal
- ☐ keynsçi və neoliberal

379 L.Valrasın iqtisad elminə ən böyük töhfəsi nədir:

- ☐ faydalılıq həddi nəzəriyyəsidir
- ☒ istehlakçı davranışı nəzəriyyəsidir
- ☐ izafi dəyər nəzəriyyəsidir
- ☐ əmək-dəyər nəzəriyyəsidir
- ☐ əmək təklifi nəzəriyyəsidir

380 İstehlakçı davranışı qaydası başqa cür adlanır:

- ☐ dəyər qanunu
- ☐ tələb qanunu
- ☐ Qiffen paradoksu
- ☐ Qossenin birinci qanunu
- ☒ Qossenin ikinci qanunu

381 C.Klarkın məhsuldarlıq həddi hansı nəzəriyyənin əsasında yaranmışdır?

- ☐ əmək-dəyər nəzəriyyəsi
- ☒ son faydalılıq
- ☐ təklif iqtisadiyyatı nəzəriyyəsi
- ☐ optimallıq nəzəriyyəsi
- ☐ qiymət nəzəriyyəsi

382 Likvidlik anlayışını elmə kim gətirmişdir:

- ☐ A.Piqu
- ☐ Y.Bem-Baverk
- ☐ M.Fridmen
- ☐ F.Vizer
- ☒ K.Menger

383 Faydalılıq həddinin kəşfinin səbəbi hansıdır:

- ☒ bunların hamısı doğrudur
- ☐ fəlsəfi cərəyanların bəhrəsi
- ☐ marksizmə qarşı qəti etiraz
- ☐ müstəqil intellektualın inkişafı

- ☐ iqtisadiyyatda baş verən institusional dəyişikliklər

384 U.Cevonsa aid olan fikri seçin:

- ☐ kapital nemətlərinin qiyməti məlum faiz dərəcəsində onların gətirdiyi xalis gəlirə ciddi surətdə proporsionaldır
- ☐ səmərəli istehlak zamanı alınan əmtəələrin faydalılığının sonuncu dərəcəsi onların qiymətinə proporsionaldır
- ☐ mübadilə olunan əmtəələrin kəmiyyəti, sərf olunan əməyin məhsuldarlığına düz mütənasibdir və həmin əmtəələrin dəyərinə və qiymətinə və istehsalın xüsusi xərclərinə, həmçinin onların həddi faydalılığına əks mütənasibdir
- ☐ eyni bir nemətin hissələri qeyri-bərabər faydalılığa malikdir
- ☒ əməyin antifaydalılığı və əmək məhsulunun faydalılığı tarazlaşdığı vaxt məhsulun istehsalı kəsilir

385 Onun riyazi modelini bəzən XX-əsrə ekonometrika adlanan istiqamətin- statistik informasiyanın və faktiki kəmiyyətlərə əsaslanan iqtisadiyyatda kəmiyyət qanunauyğunluqların və qarşılıqlı əlaqələrin daxil olduğu riyazi iqtisadiyyatın nümunəsi hesab edirlər:

- ☐ Dypünün həddi təhlil metodu
- ☐ Kumonun həddi təhlil metodu
- ☐ Bunların hamısı
- ☒ Tyunenin həddi təhlil metodu
- ☐ Pareto meyarı

386 Nemətin kombinasiyasının faydalılığı istehlak olunmuş müxtəlif nemətlərin sonuncu porseyası eyni faydalılığa malik olduqda faydalı olur:

- ☐ Qiffen paradoksu
- ☐ əvəzləmə effekti
- ☒ Qossenin ikinci qanunu
- ☐ gəlir effekti
- ☐ Qossenin birinci qanunu

387 Marşalın qiymət konsepsiyasının komponentlərindən yalnız olanı seçin:

- ☐ bunların heç biri
- ☐ faydalılıq həddi
- ☐ istehsal xərcləri
- ☐ tələb və təklif
- ☒ əmtəə dəyəri

388 Marjinalizm ideyaları hansı nəzəriyyəyə münasibət bildirməklə irəli sürülmüşdür:

- ☐ bunların hamısı
- ☐ S.Sismondinin böhranlar konsepsiyasına
- ☒ Maltusun əhali nəzəriyyəsinə
- ☐ C.Milin kompromislər siyasi ideyasına
- ☐ J.Sey qanununa

389 Marjinal inqilabın II mərhələsi üçün xarakterik olanını seçin:

- ☐ siyasi iqtisad anlayışına subyektiv-psixoloji əsasdan yanaşması
- ☐ subyektiv faydalılıq, robenson metodu
- ☐ dəyərsiz qiymət anlayışının meydana gəlməsi
- ☒ məhsuldarlıq şəraitində maksimallaşdırıcı iqtisadi davranış prinsipinin qəbul olunması
- ☐ istehsal sahəsinin törəmə hesab olunması

390 Aşağıdakı fikirlərdən S.Qosseyə aid olanını seçin:

- ☒ O, faydalılıqların mübadiləsinə faydalılığın artım mənbəyi kimi baxmışdır
- ☐ O, iqtisad elmini zövq və iztirabı hesablama kimi şərh edir
- ☐ O, faydalılığın azalması qanununu iqtisad elminin qanunu adlandırır

- ☐ O, faydalılıq həddinin azalması qanununu fizioloji prinsiplərlə əsaslandırır
- ☐ O, faydalılıq həddi nəzəriyyəsinə əsasən mübadilə bərabərliyi nəzəriyyəsini yaradır

391 Aşağıdakı əsərlərin hansının müəllifi E.Bem-Baverkdir:

- ☒ "K.Marksın nəzəriyyəsi və onun tənqidi"
- ☐ "Siyasi iqtisadın əsasları"
- ☐ "İctimai təsərrüfat nəzəriyyə"
- ☐ "Pul kredit və ticarət"
- ☐ "Sərvət nəzəriyyəsinin riyazi prinsipləri"

392 Faydalılıq həddi nəzəriyyəsini məsrəf nəticənin təhlilinə və dinamik proqramlaşdırmaya gətirib çıxarmışdır:

- ☐ Y.Bem-Baverk
- ☐ A.Piqu
- ☒ V.Pareto
- ☐ M.Fridmen
- ☐ F.Vizer

393 Aşağıdakı fikirlərdən U.Cevonsa aid olanını seçin:

- ☐ O, faydalılıq həddinin azalması qanununu fizioloji prinsiplərlə əsaslandırmışdır
- ☒ bütün cavablar doğrudur
- ☐ O, faydalılıq həddi nəzəriyyəsinə əsasən mübadilə bərabərliyi nəzəriyyəsini yaratmışdır
- ☐ O, faydalılığın azalması qanununu iqtisad elminin qanunu adlandırmışdır
- ☐ əmək özünün başlanğıc mərhələsində müsbət hisslər yaradır, lakin sonra əzablı, yəni anti faydalı olur

394 Faydalılıq həddi nəzəriyyələri aşağıdakı konsepsiyaların hansının nəzəri əsası olmuşdur:

- ☒ hamısı doğrudur
- ☐ iqtisadi rifah nəzəriyyələri
- ☐ iqtisadi artım nəzəriyyələri
- ☐ ekonometrik modellər nəzəriyyələri
- ☐ müxtəlif riyazi konsepsiyalar

395 Aşağıdakı iqtisadçılardan ordinalist olanını seçin:

- ☐ K.Menger
- ☐ L.Valras
- ☐ V.Pareto
- ☐ E.Bem-Baverk
- ☒ F.Vizer

396 Eyni bir məhsulun istehsal amillərinin müxtəlif kombinasiyalarının köməyi ilə yaradıla bilməsi haqqında fikri ilk dəfə kim söyləmişdir:

- ☐ F.Vizer
- ☐ V.Pareto
- ☐ L.Valras
- ☐ E.Bem-Baverk
- ☒ K.Menger

397 Məhsuldarlıq həddi nəzəriyyəsinin modifikasiyasıdır-bu:

- ☐ Pul nəzəriyyələri
- ☐ Dəyərsiz qiymət nəzəriyyəsi
- ☐ Tsikllər nəzəriyyəsi
- ☐ Neoklassik sintez nəzəriyyəsi

☒ faydalılıq həddi nəzəriyyəsi

398 əgər bir fərdin vəziyyətini digərinin vəziyyətini pisləşdirmədən yaxşılaşdırmaq mümkün deyilsə, bölgü səmərəlidir . Bu müddəa adlanır:

- ☐ kompensasiya meyarı
- ☒ Pareto meyarı
- ☐ Cini əmsalı
- ☐ Atkinson indeksi
- ☐ ədalətlik əmsalı

399 Pareto-optimallığın bütün şərtləri təmin olunur:

- ☐ duopolyada
- ☐ oligopolyada
- ☐ inhisarçı rəqabətdə
- ☒ təkmil rəqabətdə
- ☐ tənzimlənən inhisarlarda

400 A.Marşalın tarazlıq modelinin Valras modelindən fərqi hansıdır:

- ☐ qiymət müstəqil dəyişəndir və təklif qiymətdən asılıdır
- ☐ qiymət müstəqil dəyişəndir
- ☐ təklif qiymətdən asılıdır
- ☒ təklifin kəmiyyəti qiymətlə deyil, məsrəflə şərtlənir
- ☐ təklif müstəqil dəyişəndir

401 V.Paretoya görə resursların optimal bölgüsü konsepsiyası nəyə əsaslanır?

- ☒ ictimai rifahı ayrı-ayrı adamların rifah vahidləri ilə müəyyən olunur, hər bir adam hamıdan yaxşı özünün şəxsi rifahını qiymətləndirməyi bacarır və ayrı-ayrı adamların rifahı müqayisə olunmayandır
- ☐ ictimai rifahı ayrı-ayrı adamların rifah vahidləri ilə müəyyən olunur, hər bir adam hamıdan yaxşı özünün şəxsi rifahını qiymətləndirməyi bacarır
- ☐ ictimai rifahı ayrı-ayrı adamların rifah vahidləri ilə müəyyən olunur
- ☐ hər bir adam hamıdan yaxşı özünün şəxsi rifahını qiymətləndirməyi bacarır
- ☐ ayrı-ayrı adamların rifahı müqayisə olunmayandır

402 Hansı iqtisadçı faydalılıq həddi nəzəriyyəsini məqsəd-nəticənin təhlilinə və dinamik proqramlaşdırmaya gətirib çıxarmışdır:

- ☒ V.Pareto
- ☐ U.Cevons
- ☐ A.Piqu
- ☐ G.H.Qossen
- ☐ K.Menger

403 Qossenin birinci qanununa görə:

- ☐ bir fasiləsiz istehlak aktında növbəti nemət vahidinin faydalılığı azalır; təkrar istehlak aktında hər bir nemətin faydalılığı əvvəlki istehlak olunan nemətlərin faydalılığı ilə müqayisədə azalır
- ☐ bir fasiləsiz istehlak aktında növbəti nemət vahidinin faydalılığı azalır
- ☐ təkrar istehlak aktında hər bir nemətin faydalılığı əvvəlki istehlak olunan nemətlərin faydalılığı ilə müqayisədə azalır
- ☒ mövcud nemətin hər bir əlavə vahidindən təmin olmanın kəmiyyəti durmadan aşağı düşür, tam təmin olunduqda isə sıfıra çatır
- ☐ faydalılığın azalması ilə nemətlərin istehlakı azalır

404 İstehsal xərcləri qanunu aşağıdakı iqtisadçılardan kimə məxsusdur:

- ☐ A.Marşalla

- ☐ C.Xiksə
- ☐ P.Samuelsona
- ☒ F.Vizerə
- ☐ C.Klarka

405 İqtisad elmində olan uzun müddətli və qısa müddətli dövr anlayışları kimə məxsusdur:

- ☐ L.Valras
- ☐ C.B.Klark
- ☒ A.Marşall
- ☐ U.Cevons
- ☐ V.Pareto

406 Hansı iqtisadçı ilk dəfə Siyasi iqtisad terminindən istifadə edərək onu ekonomiks adlandırmışdır:

- ☐ A.Marşall
- ☐ V.Pareto
- ☐ K.Menger
- ☒ U.Cevons
- ☐ G.H.Qossen

407 Faydalılıq həddinin kəşflərindən yanlış olanını seçin:

- ☒ kapitalist iqtisadi sisteminin islahatına diqqətin artması
- ☐ müstəqil intellektualın inkişafı
- ☐ marksizmə qarşı qəti etiraz
- ☐ fəlsəfi cərəyanların bəhrəsi
- ☐ iqtisadiyyatda baş verən institusional dəyişikliklər

408 L.Valrasın iqtisadi tarazlıq probleminə başlıca cəhət:

- ☒ bazar qiyməti son xərclərə bərabərdir
- ☐ əmtəələrin qiyməti istehsal xərclərilə uyğun gəlir
- ☐ əmtəə və xidmətlərin tələb və təklifi bərabərdir
- ☐ istehsal amillərilə tələb və təklif bərabərdir
- ☐ əmtəələrin qiyməti istehsal xərclərinə uyğun gəlmir

409 Marjinalizmin II mərhələsi üçün xarakterik xüsusiyyət hansıdır:

- ☐ onlar maddi amillərlə yanaşı mənəvi, əxlaqi, hüquqi və digər amilləri də iqtisadiyyatın hərəkətverici qüvvəsi hesab edirdilər
- ☐ onlar passiv dövlət tənzimi ilə əlaqədar tədbirlərin həyata keçirilməsi tərəfdarıydılar
- ☐ onların fikrincə, qiymətin maksimum həddini satıcıların subyektiv qiymətləndirilməsi, minimum həddini isə alıcıların subyektiv qiymətləndirilməsi müəyyən edir
- ☐ onlar siyasi iqtisadi subyektiv-psixoloji əsasda qurmağa çalışırdılar
- ☒ onlar iqtisadi təhlilin funksional metodu ilə yanaşı iqtisadi proseslərin riyazi modelləşmə metodunu təsdiq etmişlər

410 Məsərəflərə əsaslanan dəyər nəzəriyyəsinin inkar edir:

- ☐ marksist konsepsiya
- ☐ monetar konsepsiya
- ☒ marjinal konsepsiya
- ☐ neoklassik konsepsiya
- ☐ sərvət konsepsiyası

411 L.Valrasın iqtisadi tarazlıq probleminə başlıca cəhət:

- ☐ əmtəələrin qiyməti istehsal xərclərinə uyğun gəlmir
- ☐ əmtəə və xidmətlərin tələb və təklifi bərabərdir

- ☐ istehsal amillərilə tələb və təklif bərabərdir
- ☒ sabitliyə bir neçə bazarda baxmışdır
- ☐ əmtəələrin qiyməti istehsal xərclərilə uyğun gəlir

412 L.Valrasın iqtisad elminə ən böyük töhfəsi nədir:

- ☐ faydalılıq həddi nəzəriyyəsidir
- ☐ son məhsuldarlıq nəzəriyyəsi
- ☒ ümumi iqtisadi tarazlığın qapalı riyazi modeli
- ☐ əmək təklifi nəzəriyyəsidir
- ☐ əmək-dəyər nəzəriyyəsidir

413 Faydalılıq həddi nəzəriyyələri aşağıdakı konsepsiyaların hansının nəzəri əsası olmuşdur:

- ☒ hamısı doğrudur
- ☐ ekonometrik modellər nəzəriyyələri
- ☐ iqtisadi rifah nəzəriyyələri
- ☐ iqtisadi artım nəzəriyyələri
- ☐ müxtəlif riyazi konsepsiyalar

414 Faydalılıq həddi nəzəriyyəsinin modifikasiyasıdır-bu:

- ☐ Pul nəzəriyyələri
- ☒ Məhsuldarlıq həddi nəzəriyyəsi
- ☐ Neoklassik sintez nəzəriyyəsi
- ☐ Tsikllər nəzəriyyəsi
- ☐ Dəyərsiz qiymət nəzəriyyəsi

415 Avstriya və İngiltərə məktəbinin nümayəndələri üçün iqtisadi elminin məqsədini müəyyənləşdirmək istiqamətində ümumi fikir:

- ☐ iqtisadiyyatın tənzimlənməsi
- ☐ təbii resursların məhdudluğu
- ☒ insanın maksimal zövq alması
- ☐ istehsal münasibətləri
- ☐ insanın tələbatlarının ödənilməsi

416 Avstriya məktəbinin tədqiqat sferasına aid deyil:

- ☐ təsərrüfatların mexaniki məcmusu
- ☐ cəmiyyətdən təcrid olan ayrı-ayrı fərdi təsərrüfatlar
- ☐ şəxsi istehlak sferasındakı baş verən insanların nemətə olan münasibəti
- ☒ istehsal sferasındakı insanlar arasında olan iqtisadi münasibətlər
- ☐ ayrı-ayrı fərdlərin psixologiyası davranışı

417 Avstriya məktəbinin tədqiqat obyektini nə təşkil edir:

- ☐ bunların hamısı
- ☒ cəmiyyətdən təcrid olan ayrı-ayrı təsərrüfatlar
- ☐ ev təsərrüfatları
- ☐ dövlət təsərrüfatları
- ☐ cəmiyyətdən təcrid olan kollektiv təsərrüfatlar

418 Avstriya məktəbinin metodoloji əsasını nə təşkil edir:

- ☐ maddi amillərlə yanaşı mənəvi, əxlaqi, hüquqi və digər amilləri də iqtisadiyyatın hərəkətverici qüvvəsi hesab etmələri
- ☐ passiv dövlət tənzimi ilə əlaqədar tədbirlərin həyata keçirilməsi
- ☐ qiymətin maksimum həddini satıcıların subyektiv qiymətləndirilməsi, minimum həddini isə alıcıların subyektiv qiymətləndirilməsi

- ☐ onlar siyasi iqtisadi subyektiv-psixoloji əsasda qurmağa çalışırdılar
- ☒ liberal yönümlü klassiklərin faydalılıq haqqında baxışları

419 Aşağıdakı nəzəriyyələrdən hansını Kurno yaratmışdır:

- ☒ duopoliya
- ☐ inhisarçı rəqabət
- ☐ təkmil rəqabət
- ☐ tənzimlənən inhisarlar
- ☐ oliqopoliya

420 Aşağıdakı fikirlərdən V.Paretoya aid olanı seçin:

- ☒ ictimai rifahı ayrı-ayrı adamların rifah vahidləri ilə müəyyən olunur, hər bir adam hamıdan yaxşı özünün şəxsi rifahını qiymətləndirməyi bacarır və ayrı-ayrı adamların rifahı müqayisə olunmayandır
- ☐ ayrı-ayrı adamların rifahı müqayisə olunmayandır
- ☐ hər bir adam hamıdan yaxşı özünün şəxsi rifahını qiymətləndirməyi bacarır
- ☐ ictimai rifahı ayrı-ayrı adamların rifah vahidləri ilə müəyyən olunur
- ☐ ictimai rifahı ayrı-ayrı adamların rifah vahidləri ilə müəyyən olunur, hər bir adam hamıdan yaxşı özünün şəxsi rifahını qiymətləndirməyi bacarır

421 Y.Bem-Baverk göstərirdi ki:

- ☐ məhsuldar nemətlər istehsal prosesində tam istifadə olunur
- ☐ qiymətə görə faydalılıq həddinin ölçülməsi bütün əmtəələr üçün bərabərdir
- ☐ faydalılıq həddi, nəticə etibarilə müəyyən məhsulun dəyəri onun istehsalına cəkilən xərclərin dəyərinə yaxın kəmiyyətdir
- ☒ nemət nə qədər az tapılırsa və ona tələbat nə qədər çox olursa, onun faydalılığı da bir o qədər yüksək olur
- ☐ faydalılığın funksiyası aramsız deyil, diskretdir

422 U.Cevonson, K.Menger, L.Valras tərəfindən eyni zamanda faydalılıq həddinin kəşfinin səbəblərindən biri yanlıştır:

- ☒ iqtisadi nəzəriyyənin ayrı-ayrı istiqamətlərə ayrılması prosesinin dərinləşməsi
- ☐ iqtisad elmi çərçivəsində müstəqil intellektualın inkişafı
- ☐ fəlsəfi cərəyanların bəhrəsi
- ☐ marksizmə qarşı olan qəti etiraz
- ☐ iqtisadiyyatda müəyyən institusional dəyişikliklərin nəticəsi

423 K.Mengerin dəyər nəzəriyyəsinin fərqli cəhətləri nədir?

- ☐ hamısı doğrudur
- ☐ heç biri doğru deyil
- ☐ Yalnız tələbi qiyməti formalaşdıran əsas amil hesab etmişdir
- ☐ Əmtənin təklifinin dəyişməz olduğunu bəyan etmişdir
- ☒ Yalnız tələbi qiyməti formalaşdıran əsas amil hesab etmiş və əmtənin təklifinin dəyişməz olduğunu bəyan etmişdir

424 İqtisadi-riyazi faydalılıq nəzəriyyəsinin ilk variantını kim yaratmışdır?

- ☐ A.Piqu
- ☐ Kurno
- ☒ Qossen
- ☐ F.List
- ☐ A.Marşal

425 Hansı üçlük həddi təhlili faydalılığa tətbiq etməklə faydalılıq nəzəriyyəsinin təkmilləşdirmişdir:

- ☐ Düpü, Qossen, Ceninqs
- ☐ Loyd, Lonqlild, Senior
- ☐ Marşal, Klark, Piqu

- ☐ Menger, Bem-Baverk, Vizer  
☒ Cevons, Menger, Valras

426 Həddi təhlil metodunun əsl banisi kimdir:

- ☒ S.Tyunen  
☐ U.Cevons  
☐ V.Pareto  
☐ C.Kommons  
☐ L.Valras

427 Fond əməliyyatlarında spekulyativ motivlərlə bağlı olaraq optimizm və pessimizm əhval-ruhiyyələri ilə bağlı olan nəzəriyyələrin müəllifi kimdir və necə adlanır:

- ☐ A.Marşalın fərdi tarazlıq nəzəriyyəsi  
☐ L.Valrasın ümumi iqtisadi tarazlıq nəzəriyyəsi  
☒ U.Cevons və Paretonun psixoloji nəzəriyyəsi  
☐ C.Klarkın inkişaf edən sistem daxilində tarazlıq nəzəriyyəsi  
☐ E.Çemberlinin ümumi tarazlıq nəzəriyyəsi

428 Dövriyyədə olan pul kütləsinin dəyişməsi iqtisadi aktivliyin əsas səbəbini izah edən müəllif:

- ☐ Q.Xabler – yığımlar və R.Xoutri – monitar nəzəriyyələri  
☐ Q.Xabler – yığımlar nəzəriyyəsi  
☒ R.Xoutri – monitar nəzəriyyə  
☐ C.Cevinson – xarici amillər nəzəriyyəsi  
☐ K.Marks – izafi dəyər nəzəriyyəsi

429 C.Klarkın tədqiqatının xarakterik xüsusiyyətinə aiddir:

- ☐ ictimai sərvətin bölgü problemlərini iqtisad elminin əsas problemi hesab etməsi  
☐ marjinalist prinsipləri iqtisad elminin qanunlarına çevirməsi  
☐ kapitalizmdə istismarın olmadığını və kapitalist gəlirlərinin ədalətliyini sübut etməyə çalışması  
☒ ictimai sərvətin bölgüsünü iqtisad elminin əsas problemi hesab etməsi  
☐ marjinalist prinsipləri istehsal istehlakı sferasına aid etməsi

430 C.Klarkın məhsuldarlıq həddi nəzəriyyəsinin əsasında hansı nəzəriyyə durur:

- ☐ T.Maltusun “Əhali sakinliyi” qanunu  
☒ J.B.Seyin “İstehsal amilləri nəzəriyyəsi”  
☐ C.Kerinin mənafehlərin əhəngdarlığı ideyası  
☐ N.U.Seniorun “İmtina nəzəriyyəsi”  
☐ F.Bastianın “Xidmət nəzəriyyəsi”

431 Aşağıdakılardan hansı Qossenin tədqiqat obyekti olmuşdur:

- ☒ istehlak tələbi  
☐ istehsal xərcləri ilə gəlirlər  
☐ elmi-texniki tərəqqi ilə məhsul istehsalı  
☐ istehsal məsrəfləri ilə iqtisadi artım  
☐ istehsal tələbi

432 Aşağıdakı fikirlərdən L.Valrasa aid olanı seçin:

- ☒ bunların hamısı doğrudur  
☐ O,məhsulların və amillərin qiymətinin eyni vaxtda müəyyən olunması və çoxlu bazarlarda eyni vaxtda tarazlığın ümumiliyini müəyyənləşdirmişdir;  
☐ O,ümumi iqtisadi tarazlığın riyazi nəzəriyyəsini müəyyənləşdirmişdir;  
☐ O,resursların ehtiyatı və onların köməyi ilə yaranan xidmət və gəlirlər arasında əsaslı fərqi müəyyənləşdirmişdir;

- ☐ O, ümumi iqtisadi tarazlığın qapalı riyazi modelini işləyib hazırlamışdır;

433 Hansı üçlük faydalılıq nəzəriyyəsindən istehlakçı davranışının təhlili üçün istifadə etmişlər:

- ☐ Marşal, Klark, Piqu  
☐ Menger, Bem-Baverk, Vizer  
☐ Loyd, Lonqlild, Senior  
☒ Düpü, Qossen, Ceninqs  
☐ Cevons, Menger, Valras

434 Tələb əyrisi mənfi meyilli izah oluna bilər:

- ☒ son faydalılığın azalması qanunu ilə  
☐ Qiffen paradoksu ilə  
☐ gəlir effektilə  
☐ fərqsizliklərin ayrılması ilə  
☐ Qossenin ikinci qanunu ilə

435 A.Marşal faiz nəzəriyyəsi ni hansı iqtisadçının hansı nəzəriyyəsinə əsasən yaratmışdır:

- ☐ C.Kerinin mənafeələrin əhəngdarlığı ideyası  
☐ J.B.Seyin "Sey qanunu" Satış nəzəriyyəsi  
☐ T.Maltusun "Əhali sakinliyi" qanunu  
☐ F.Bastianın "Xidmət nəzəriyyəsi"  
☒ N.U.Seniorun "İmtina nəzəriyyəsi"

436 C.Klarkın tədqiqatının metodoloji yeniliyi nədədir:

- ☐ ictimai sərvətin bölgü problemlərini iqtisad elminin əsas problemi hesab etməsi  
☐ marjinalist prinsipləri iqtisad elminin qanunlarına çevirməsi  
☐ kapitalizmdə istismarın olmadığını və kapitalist gəlirlərinin ədalətliyini sübut etməyə çalışması  
☒ statika və dinamika haqqında müddəaları birləşdirən iqtisad elminin bölmələri haqqında təlimi  
☐ marjinalist prinsipləri istehsal istehlakı sferasına aid etməsi

437 L.Valrasın dahiliyi ondan ibarətdir ki:

- ☐ O,məhsulların və amillərin qiymətinin eyni vaxtda müəyyən olunması və çoxlu bazarlarda eyni vaxtda tarazlığın ümumiliyini müəyyənləşdirmişdir;  
☒ O, ümumi iqtisadi tarazlığın qapalı riyazi modelini işləyib hazırlamışdır;  
☐ bunların hamısı doğrudur  
☐ O,ressurların ehtiyatı və onların köməyi ilə yaranan xidmət və gəlirlər arasında əsaslı fərqi müəyyənləşdirmişdir;  
☐ O,ümumi iqtisadi tarazlığın riyazi nəzəriyyəsini müəyyənləşdirmişdir;

438 Pareto-səmərəli buraxılışının çatdığı nöqtədə:

- ☐ son hədd xəcləri son hədd gəlirinə bərabərdir  
☒ transformasiyanın son hədd norması əvəzləmənin son hədd normasına bərabərdir  
☐ bazar iqtisadiyyatı şəraitində buraxılışın Pareto səmərəliliyinə nail olmaq mümkün deyil  
☐ son hədd xəcləri son hədd gəlirinə bərabərdir, bütün istehsal amillərinin son hədd məhsulları bərabərdir  
☐ bütün istehsal amillərinin son hədd məhsulları bərabərdir

439 Nemətlərin Pareto-səmərəli bölgüsünün əldə edilməsi göstərir ki:

- ☐ rifahın maksimum səviyyəsi alınmışdır  
☒ nemətlərin səmərəli bölgüsü alınmışdır  
☐ istehsalın optimal səviyyəsinə nail olmuşdur  
☐ nemətlərin bərabər bölgüsü alınmışdır  
☐ rifahın maksimum səviyyəsi alınmışdır

440 İlk olaraq vaxtı bir amil kimi iqtisadi təhlilə kim tətbiq etmişdir ?

- ☐ A.Piqu
- ☐ D.Rikardo
- ☐ K.Marks
- ☐ F.List
- ☒ A.Marşal

441 U.Cevonson, K.Menger, L.Valras tərəfindən eyni zamanda faydalılıq həddinin kəşfinin səbəblərindən biri yanlışdır:

- ☒ klassik iqtisadi nəzəriyyələrin intellektual keçmişə atılması
- ☐ iqtisadiyyatda müəyyən institusional dəyişikliklərin nəticəsi
- ☐ iqtisad elmi çərçivəsində müstəqil intellektualın inkişafı
- ☐ fəlsəfi cərəyanların bəhrəsi
- ☐ marksizmə qarşı olan qəti etiraz

442 C.Klarkın İstehsal funksiyası nəzəriyyəsi hansı əlaqələri nəzərdə tutur?

- ☐ texniki tərəqqinin sürətləndirilməsi ilə istehsalın səmərəliliyi
- ☒ məhsul buraxılışının həcmi ilə məsrəflər
- ☐ istehsal xərcləri ilə gəlirlər
- ☐ elmi-texniki tərəqqi ilə məhsul istehsalı
- ☐ istehsal məsrəfləri ilə iqtisadi artım

443 Paretoya görə ümumi iqtisadi müvazinətliyin meyarı (kriteriya) nədir?

- ☐ ictimai rifah halının yaxşılaşdırılması
- ☐ maksimum faydalılıq
- ☐ məcmu faydalılığın açıqlanması
- ☒ fərdlərin və əhəlinin rifah halının yaxşılaşdırılması
- ☐ fərdi rifah halının qiymətləndirilməsi

444 Ümumi iqtisadi modellərdən yanlış olanını göstərin:

- ☐ Kaletskinin iqtisadi artım modeli
- ☒ Bunların hamısı doğrudur
- ☐ C.M.Keynsin qısamüddətli iqtisadi müvazinət modeli
- ☐ K.Marksın kapitalist ictimai təkrar istehsal modeli
- ☐ C.Neymanın institusional müvazinət modeli

445 Müasir təkrar istehsal nəzəriyyəsinin əsasında hansı prinsip durur:

- ☐ monetar
- ☐ Multiplikator
- ☐ tarazlıq
- ☐ psixoloji
- ☒ Akselerator

446 Mikro səviyyədə başlıca olaraq investisiyaya cəlb olunmuş sahə daxilində aparılan məcmu məşğulluğu əks etdirən nəzəriyyə:

- ☐ multiplikator nəzəriyyəsi
- ☒ məşğulluq multiplikatoru
- ☐ investisiya multiplikatoru
- ☐ son istehlak yönümü
- ☐ akselerator nəzəriyyəsi

447 Keynsçi cərəyanları müəyyən edin: 1) radikal islahatçı cərəyan; 2)liberal cərəyan; 3) sol cərəyan; 4) sağ cərəyan; 5) monetar cərəyan:

- ☒ 1, 2, 3
- ☐ 3, 4, 5
- ☐ 2, 5, 4
- ☐ 1, 2, 4
- ☐ 5, 2, 1

448 Kaletskiçiliyin postkeynsçilikdən fərqli xüsusiyyəti:

- ☐ pulun təkrar istehsal prosesinin artım miqyasına olan təsirinin öyrənilməsi
- ☐ əmanətlərlə investisiyalar arasında nisbət ideyası
- ☐ Keynsin qeyri-müvazinət modelinin əsas götürülməsi
- ☐ inhisarçılıq şəraitində iqtisadi proseslərin qiymətləndirilməsi
- ☒ makroiqtisadi nəzəriyyənin mikroiqtisadi aspektlərinə üstünlük verilməsi

449 C.Robinson yazırdı ki:

- ☐ Qeyri-müvazinət vəziyyəti təsadüfi səciyyəlidir, iqtisadiyyatın özü onu aradan qaldırır
- ☒ əmək məhsuldarlığının artımına uyğun əməkhaqqının yüksəlməsi reallaşmadakı çətinliyi aradan qaldırır
- ☐ Müasir iqtisadiyyat dövlət müdaxiləsi olmadan səmərəli fəaliyyət göstərə bilməz
- ☐ Avtomatik tənzimlənmə təsadüfüdür və xüsusi hal kimi səciyyələnməlidir
- ☐ İqtisadiyyata dövlət müdaxiləsi iqtisadiyyatın təbiətinə ziddir

450 C.M.Keyns nəzəriyyəsinə dəyərli töhfələr gətirən iqtisadçılardan hansı Nobel mükafatına layiq görülmüşdür:

- ☐ C.Robinson
- ☐ P.Sraffane
- ☐ Bunların hamısı
- ☒ C.Stiqlis
- ☐ N.Kaldor

451 C.Keynsin tədqiqat sferasına aid deyil:

- ☒ işsizliyin təbii norması anlayışının irəli sürülməsi
- ☐ milli gəlir
- ☐ əmanətlərin yığılması
- ☐ investisiyaların həcmi
- ☐ istehlak və gəlirlərin səviyyəsi

452 C. Keynsin makroiqtisadi tənzimləmə nəzəriyyəsinin əsasını nə təşkil edir?

- ☐ ÜDM-un artırılması
- ☒ natamam reallaşmanın səbəbinin aydınlaşdırılması
- ☐ səmərəli təklif
- ☐ vergi dərəcələrinin artırılması
- ☐ gəlirlərin artırılması

453 C.Keynsin fikrinə görə:

- ☐ təklif müvafiq tələb yaraşır
- ☐ pul təkrar istehsalın müstəqil amilidir
- ☐ böhranlar stimullaşdırıcı rol oynayır
- ☒ faktiki tələb potensial tələbdən azdır
- ☐ doğumun yüksək tempi əhali artıqlığı yaraşır

454 Aşağıdakılardan hansı C.Keynsin makroiqtisadi tənzimləmə proqramına aiddir:

- ☐ Faiz dərəcələrinin tənzimlənməsi ilə pul-kredit siyasətinin həyata keçirilməsi
- ☐ Bütçə siyasəti

- ☐ Tam məşğulluq siyasəti
- ☐ Ədalətlik funksiyası
- ☒ Bunların hamısı

455 Aşağıdakı əsərlərdən biri C.Keynsə aid deyil:

- ☐ “Məşğulluğun, faizin və pulun ümumi nəzəriyyəsi”
- ☐ ”Azad sahibkarlığın sonu”
- ☐ ”Pul haqqında traktat”
- ☒ “ Pul-kredit və ticarət”
- ☐ ”Pul islahatı haqqında traktat”

456 əmək məhsuldarlığının artımına uyğun əmək haqqının yüksəlməsi reallaşmadakı çətinliyi aradan qaldırır və iqtisadi artımın mühüm stimulu olur. Bu fikir kimə məxsusdur?

- ☐ N.Kaldor
- ☐ C.Keyns
- ☐ Şumpeter
- ☐ E.Çemberlin
- ☒ C.Robinson

457 Yeni keynsçilik nəzəriyyəsində Keynsin hansı modeli əsas yer tuturdu:

- ☒ qeyri-müvazinətlilik
- ☐ ümumi müvazinət
- ☐ optimal müvazinət
- ☐ makroiqtisadi müvazinət
- ☐ mikroiqtisadi müvazinət

458 Kaletskiçiliyin postkeynsçilikdən fərqli xüsusiyyəti:

- ☐ Keynsin qeyri-müvazinət modelinin əsas götürülməsi
- ☐ əmanətlərlə investisiyalar arasında nisbət ideyası
- ☐ pulun təkrar istehsal prosesinin artım miqyasına olan təsirinin öyrənilməsi
- ☒ səmərəli tələbin qeyri-təkmil rəqabət şəraitində öyrənilməsi ideyası
- ☐ inhisarçılıq şəraitində iqtisadi proseslərin qiymətləndirilməsi

459 Ümumi iqtisadi modellərdən yanlış olanını göstərin:

- ☒ Bunların hamısı doğrudur
- ☐ K.Marksın kapitalist ictimai təkrar istehsal modeli
- ☐ C.M.Keynsin qısamüddətli iqtisadi müvazinət modeli
- ☐ C.Neymanın institusional müvazinət modeli
- ☐ F.Kenenin sadə təkrar istehsal və tədavülü təsvir edən “İqtisadi cədvəlləri”

460 C.M.Keyns nəzəriyyəsinə dəyərli töhfələr gətirən iqtisadçılardan hansı Nobel mükafatına layiq görülmüşdür:

- ☐ F.Xanin
- ☐ C.Tobin
- ☒ Bunların hamısı
- ☐ C.Stiqlis
- ☐ R.Lukas

461 C.M.Keyns tarazlığın pozulmasının, böhranlı tənəzzülün və işsizliyin əsas səbəbini nədə görür:

- ☐ istehlakda
- ☐ istehsalda
- ☐ mübadilədə

- ☐ bölgüdə  
☒ yığında

462 C.M.Keynsin əsas psixoloji qanuna görə:

- ☐ məcmu real gəlirin azalması ilə istehsal azalır  
☒ məcmu real gəlirin artması ilə istehlak artır  
☐ bunların hamısı doğrudur  
☐ məcmu real gəlirin artması ilə istehsal artır  
☐ məcmu real gəlirin azalması ilə istehlak azalır

463 Aşağıdakı əsərlərdən biri C.Keynsə aid deyil:

- ☒ "Mənfəət, faiz və investisiya"  
☐ "Pul islahatı haqqında traktat"  
☐ "Azad sahibkarlığın sonu"  
☐ "Pul haqqında traktat"  
☐ "Məşğulluğun,faizin və pulun ümumi nəzəriyyəsi"

464 Faiz dərəcələrinin və gözlənilən mənfəət normasının təsiri ilə dəyişən investisiya xərclərinin qeyri sabitliyini göstərən nəzəriyyə hansıdır:

- ☐ monetar  
☐ Marksist  
☒ Keynsçi  
☐ tarazlıq  
☐ psixoloji

465 Bazar konsepsiyasında inhisar və rəqabət problemini tədqiq etmişdir:

- ☐ Robinson və Çemberlin  
☐ Şumpeter  
☒ E.Çemberlin  
☐ C.Robinson  
☐ C.Keyns

466 C. Keynsin fikrinə görə:

- ☒ qiymət, əmək haqqı, faiz dərəcəsi qısa müddətdə dəyişməzdir  
☐ pul təkrar istehsalın müstəqil amilidir  
☐ təklif müvafiq tələb yaradır  
☐ doğumun yüksək tempi əhali artıqlığı yaradır  
☐ böhranlar stimullaşdırıcı rol oynayır

467 Solou modelinin mahiyyəti nədir:

- ☐ bunların heç biri  
☐ investisiyalar və gəlirin artım sürəti arasında əlaqəni əks etdirir  
☒ iqtisadi artım texniki tərəqqi və iqtisadi resurslardan səmərəli istifadənin nəticəsidir  
☐ iqtisadi artım milli gəlirin bölgüsündən asılıdır  
☐ kapital və əmək məsrəfləri ilə əlaqəni əks etdirir

468 Öz iqtisadi fəaliyyətinə görə Lord titulu almış ilk alim iqtisadçı:

- ☐ C.Mill  
☐ A.Marşal  
☐ J.B.Sey  
☒ C.Keyns  
☐ A.Piqu

469 Ortodoksal Keynsçiliyin tədqiqat obyektini nə təşkil edirdi:

- ☐ Keynsin nəzəriyyəsinin yeniliyini, onun inqilabi rolunu və neoklassik məktəblə əlaqəsinin olmadığını qeyd edirdilər
- ☐ Keynsin nəzəriyyəsinin yeniyini, onun inqilabi rolunu və neoklassik məktəblə əlaqəsinin olmadığını qeyd edirdilər
- ☒ Bütçə tənzimlənməsi ideyasının pul-kredit siyasəti ilə birləşdirən makroiqtisadi siyasət konsepsiyasını işləyib hazırlamışdır
- ☐ Keynsçiliyin inkişafının bu istiqaməti neoklassik sintezin yaranmasının əsası olmuşdur
- ☐ Keynsçi modellərdə milli gəlirin bölüşdürülməsi kimi amillərin nəzərə alınmasını təklif edirdilər

470 Neokeynsçilik nəzəriyyəsində əsas istiqamətlərdən biri:

- ☐ Bunların hamısı doğrudur.
- ☐ İqtisadi artım sahəsində tədqiqatın aparılmasıdır;
- ☒ dolaylı şəkildə sistematik, birbaşa kapitalist iqtisadiyyatına dövlət təsirini müdafiə edir
- ☐ İqtisadi tsikl sahəsində tədqiqatın aparılmasıdır;
- ☐ Keynsin səmərəli tələb nəzəriyyəsinin Rikardonun dəyər nəzəriyyəsi ilə birləşdirilməsi ideyasından ibarətdir;

471 Monetar postkeynsçiliyin geniş vüsət aldığı ölkəni müəyyən edin:

- ☐ ABŞ, İngiltərə, İtaliya
- ☐ İngiltərə, Hindistan, Kanada
- ☐ Kanada, Avstrya, İtaliya
- ☐ ABŞ, Polşa, İtaliya
- ☒ ABŞ, İngiltərə, Kanada

472 Qiymətlərin yüksəldilməsi haqqında informasiyanın düzgün qiymətləndirilməməsi nəticəsində iqtisadi aktivliyin əsassız olaraq sürətlənməsi. Bu hansı nəzəriyyədir:

- ☐ əsas kapitalla investisiyalar nəzəriyyəsi
- ☐ dövriyyə kapitalına investisiyalar nəzəriyyəsi
- ☒ tarazlıq nəzəriyyəsi
- ☐ monetar nəzəriyyə
- ☐ xarici amillər nəzəriyyəsi

473 Klassiklərdən fərqli olaraq, C.Keyns təsbit etmişdir ki:

- ☒ Kapitalist iqtisadiyyatının makroiqtisadi təhlilini vermişdir
- ☐ təklif özünün xüsusi tələbini yaradır
- ☐ özəl sahibkarlıq iqtisadiyyatına daxili qeyri-sabitlik xasdır
- ☐ bazar təbii surətdə özünü tənzimləyir
- ☐ "Laissez faire" (bu söz fransız mənşəli olub, müdaxilə etməmək mənasını verir) prinsipinin yerinə yetirilməsi mütləq makroiqtisadi tarazlığa gətirib çıxarır

474 Keynsçilik doktrinasına görə məşğulluğun ümumi həcmi asılıdır:

- ☒ bunların hamısı
- ☐ kapital qoyuluşunun son səmərəliliyi ilə
- ☐ istehlak yönümü ilə
- ☐ tam məşğulluq vəziyyətini xarakterizə edən iqtisadi sabitliklə
- ☐ Faiz norması ilə

475 Keyns nəzəriyyəsinə aid deyil:

- ☒ təklif tələb yaradır
- ☐ tələb təklif yaradır
- ☐ təklif tələb yaratmır
- ☐ əsas problem reallaşmalıdır
- ☐ faktiki tələb potensial tələbdən azdır

476 Keynes qeyd edirdi ki:

- ☐ tələbin dövlət tərəfindən tənzimlənməsi bazar qüvvələrini pozur
- ☐ hazır məhsulların qiymətləri onların istehsalına çəkilən məsrəflərə bərabərdir
- ☒ faiz sırf psixoloji fenomendən irəli gəlir
- ☐ işsizliyin təbii norması əmək bazarının real təbii şəraitinə uyğun işsizlik səviyyəsidir
- ☐ iqtisadi inkişafın mütləq əsasları xüsusi mülkiyyət və azad mübadilədir

477 İqtisadi artımın hansı modelində artım problemi əmanət və investisiyaların nisbəti prizmasında öyrənilirdi:

- ☐ Keynes modeli
- ☐ C.Robinson modeli
- ☒ Harrod-Domar modeli
- ☐ Kobbə-Duqlas modeli
- ☐ V.Tinberqen modeli

478 İqtisadi artım nəzəriyyələrinə aiddir:

- ☒ Bunların hamısı
- ☐ Neokeynsçi nəzəriyyə
- ☐ Keynsçi nəzəriyyə
- ☐ Neoklassik nəzəriyyə
- ☐ [Postkeynsçi nəzəriyyə

479 Domar və Xarrodun iqtisadiyyatının keynsçi modelində əsas diqqət nəyə yönəlir:

- ☐ inflyasiyanın şərtlərinin müəyyənələşməsinə
- ☐ dövlət gəlirlərinin artırılmasına
- ☐ dövlət xərclərinin maksimum ixtisar olumasına
- ☒ kapital qoyuluşu ilə texniki tərəqqinin səviyyəsinə
- ☐ vergilərin azaldılmasına

480 Aşağıdakı əsərlərdən hansı postkeynsçilik cərəyanının görkəmli nümayəndəsi N.Kaldora məxsusdur:

- ☐ "C.M.Keyns iqtisadçı və siyasi xadim"
- ☐ "İqtisadi tsikllər və milli gəlir"
- ☒ "Bölgünün alternativ nəzəriyyəsi"
- ☐ "Kapital yığılımı"
- ☐ "Keyns nəzəriyyəsinin rəhbər tutulması"

481 Akselerator prinsipini iqtisadiyyata gətirən iqtisadçı kimdir:

- ☐ P.Samuelson, C.Hanson
- ☐ C.Robinson, V.Tinbergen
- ☐ C.Keyns, L.Valras
- ☐ Kobbə-DE.Domar, R.Xarrod
- ☒ E.Xansen, C.Klark

482 Yeni Keynsçilik nəzəriyyəsində əsas istiqamətlərdən biri:

- ☐ Bunların hamısı doğrudur.
- ☐ İqtisadi artım sahəsində tədqiqatın aparılmasıdır;
- ☒ İnhisarçılıq və qeyri-təkmil informasiya şəraitində iqtisadi proseslərin gedişatının qəbul olunmasıdır;
- ☐ İqtisadi tsikl sahəsində tədqiqatın aparılmasıdır;
- ☐ Keynsin səmərəli tələb nəzəriyyəsinin Rikardonun dəyər nəzəriyyəsi ilə birləşdirilməsi ideyasından ibarətdir;

483 Aşağıdakı əsərlərdən hansı postkeynsçilik cərəyanının görkəmli nümayəndəsi Con Robinsona məxsusdur:

- ☐ “C.M.Keyns iqtisadçı və siyasi xadim”
- ☐ “İqtisadi tsikllər və milli gəlir”
- ☐ “Bölgünün alternativ nəzəriyyəsi”
- ☒ “Kapital yığılı”
- ☐ “Keyns nəzəriyyəsinin rəhbər tutulması”

484 İqtisadi tsiklin qısa müddətli dövrdə əsas səbəbi dövrüyyə fondlarına yönəldilmiş investisiyalardır. Bu hansı nəzəriyyədir?

- ☐ əsas kapitala investisiyalar nəzəriyyəsi
- ☐ monetar nəzəriyyə
- ☐ marksist nəzəriyyə
- ☒ dövrüyyə kapitalına investisiyalar nəzəriyyəsi
- ☐ xarici amillər nəzəriyyəsi

485 İqtisadi tsiklin əsas səbəbi C.Keynsin multiplikator-akselerator təliminə uyğun olaraq yönəldilən investisiyalardır. Bu hansı nəzəriyyədir?

- ☐ marksist nəzəriyyə
- ☐ dövrüyyə kapitalına investisiyalar nəzəriyyəsi
- ☐ xarici amillər nəzəriyyəsi
- ☐ uyğun olaraq yönəldilən investisiyalardır. Bu hansı nəzəriyyədir?
- ☒ əsas kapitala investisiyalar nəzəriyyəsi

486 C.M.Keyns A.Marşalın hansı fikrindən iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsi konsepsiyasını əsaslandırmaq üçün istifadə etmişdir:

- ☒ faiz nəzəriyyəsi
- ☐ ümumi tarazlıq nəzəriyyəsi
- ☐ pulun kəmiyyət nəzəriyyəsi
- ☐ mükəmməl rəqabət şəraitində istehsalın optimallaşdırılması
- ☐ vaxtı bir iqtisadi amil kimi iqtisadi təhlilə tətbiq etməsi

487 Neokeynsçilər qeyri-sabitliyin və tsiklik dəyişikliyin səbəbini nədə görürdülər:

- ☒ təkrar istehsal əlaqələrinin xüsusiyyətlərində
- ☐ tələbin dəyişməsində
- ☐ qiymətin dəyişməsində
- ☐ iqtisadi sistemin zahiri pozulmalarında
- ☐ təklifin dəyişməsində

488 Sol Keynsçilərin tədqiqat obyektini nə təşkil edirdi:

- ☒ Keynsin nəzəriyyəsinin yeniliyini, onun inqilabi rolunu və neoklassik məktəblə əlaqəsinin olmadığını qeyd edirdilər və Keynsçi modellərdə milli gəlirin bölüşdürülməsi kimi amillərin nəzərə alınmasını təklif edirdilər
- ☐ Keynsin nəzəriyyəsinin yeniliyini, onun inqilabi rolunu və neoklassik məktəblə əlaqəsinin olmadığını qeyd edirdilər
- ☐ Keynsin nəzəriyyəsinin neoklassik ənənələrlə əlaqələndirməyə çalışmışdır
- ☐ Keynsçiliyin inkişafının bu istiqaməti neoklassik sintezin yaranmasının əsası olmuşdur
- ☐ Keynsçi modellərdə milli gəlirin bölüşdürülməsi kimi amillərin nəzərə alınmasını təklif edirdilər

489 İqtisadi artımın hansı modelində, iqtisadi artımın milli gəlirin bölgüsündən asılıdır:

- ☐ Solou modeli
- ☐ Tinberqen modeli
- ☐ Harrod-Domar modeli
- ☐ Kobb-Duqlas modeli
- ☒ Robinson modeli

490 Kobb-Duqlas modelinə elmi-texniki tərəqqinin əlavə edilməsi ilə formalaşan model hansıdır:

- ☐ Solou modeli
- ☐ C.Robinson modeli
- ☐ Harrod-Domar modeli
- ☐ Barro modeli
- ☒ V.Tinberqen modeli

491 İqtisadi artımın hansı nəzəri modeli milli istehsalın həcmi ilə kapital və əmək məsrəfləri arasında əlaqəni əks etdirir:

- ☐ Solou modeli
- ☐ C.Robinson modeli
- ☐ Harrod-Domar modeli
- ☒ Kobbə-Duqlas modeli
- ☐ V.Tinberqen modeli

492 İqtisadi artımın hansı nəzəri modeli məhsulun həcmi ilə iki amil: investisiyalar və gəlirin artım sürəti arasında qarşılıqlı əlaqəni əks etdirir:

- ☐ Solou modeli
- ☐ C.Robinson modeli
- ☒ Harrod-Domar modeli
- ☐ Kobbə-Duqlas modeli
- ☐ V.Tinberqen modeli

493 Kobbə-Duqlas modelində həmin dövrün hansı amilinin rolu nəzərə alınmamışdır:

- ☐ istehsalın texnoloji parametrlərinin nəzərə alınmaması
- ☐ əmək məsrəflərinin rolunun nəzərə alınmaması
- ☐ kapital məsrəflərinin rolunun nəzərə alınmaması
- ☒ təbii resursların rolunun nəzərə alınmaması
- ☐ məcmu məhsulun həcmi üçün nəzərə alınmaması

494 Aşağıdakı fikirlərdən hansı C.M.Keynsə aiddir:

- ☐ hamısı doğrudur
- ☐ qeyri təkmil rəqabət nəzəriyyəsinin irəli sürülməsi
- ☐ monopsoniya anlayışının elmi dövriyyəyə daxil olunması
- ☒ istehlakın səviyyəsini müəyyən edən əsas amilin gəlirlər olması
- ☐ istehlak predmetlərinin azad mübadiləsi ilə iqtisadiyyatın mərkəzdən idarə edilməsi

495 Keyns qeyd edirdi ki:

- ☒ likvidliyə üstünlük vermək kapitalın borc formasında mənfəətli olması deməkdir
- ☐ hazır məhsulların qiymətləri onların istehsalına çəkilən məsrəflərə bərabərdir
- ☐ tələbin dövlət tərəfindən tənzimlənməsi bazar qüvvələrini pozur
- ☐ işsizliyin təbii norması əmək bazarının real təbii şəraitinə uyğun işsizlik səviyyəsidir
- ☐ iqtisadi inkişafın mütləq əsasları xüsusi mülkiyyət və azad mübadilədir

496 Klassiklərdən fərqli olaraq, C.Keyns təsbiq etmişdir ki:

- ☐ təklif özünün xüsusi tələbini yaradır
- ☐ bazar təbii surətdə özünü tənzimləyir
- ☒ qiymətlər və əmək haqqı çevikliyə malik olurlar
- ☐ "Laissez faire" (bu söz fransız mənşəli olub, müdaxilə etməmək mənasını verir) prinsipinin yerinə yetirilməsi mütləq makroiqtisadi tarazlığa gətirib çıxarır
- ☐ özəl sahibkarlıq iqtisadiyyatına daxili qeyri-sabitlik xasdır

497 C.Keyns multiplikator nəzəriyyəsində hansı amillərə əsaslanır?

- ☐ sosioloji və institusional amillərə
- ☐ institusional amillərə
- ☒ psixoloji amillərə
- ☐ sosioloji amillərə
- ☐ sosioloji və psixoloji amillərə

498 Müasir kapitalizm cəmiyyətində istehsal səviyyəsi ilə məşğulluğu – istehsal olunan əmtəələr, xidmətlər və uyğun olaraq məşğulluq səviyyəsinin ümumi və məcmu məsrəflərin səviyyəsindən birbaşa asılı olduğunu tədqiq edən nəzəriyyəçi:

- ☐ C.Mill
- ☐ A.Marşal
- ☐ J.B.Sey
- ☒ C.Keyns
- ☐ A.Piqu

499 İnvestisiyanın artımı ilə məşğulluq və gəlir arasındakı nisbəti əsk etdirir:

- ☐ funksiya
- ☐ asılılıq
- ☐ akselerator
- ☐ koefficient
- ☒ multiplikator

500 Postkeynsçilik cərəyanının üçüncü istiqaməti olan neorikardoçuluğun əsas ideyası:

- ☐ qeyri-təkmil informasiya şəraitində iqtisadi proseslərin öyrənilməsi.
- ☒ gəlirlərin və istehsalın səviyyəsini müəyyən edən əmanətlərlə investisiya arasında olan nisbət
- ☐ iqtisadi tsikl sahəsində tədqiqatın aparılması;
- ☐ iqtisadi artım sahəsində tədqiqatın aparılması;
- ☐ inhisarçılıq şəraitində iqtisadi hadisələrin öyrənilməsi;

501 Postkeynsçi iqtisadçılara aiddir:

- ☒ Bunların hamısı
- ☐ A.Eyxner
- ☐ C.Robinson
- ☐ N.Kaldor
- ☐ P.Sraff

502 Postkeynsçilər göstərir ki:

- ☐ kapital qoyuluşlarının hər bir artımı cəmiyyətdə milli gəlirin artımını təmin edən məşğulluğu artırır
- ☒ yığımın ümumi kəmiyyəti əməkhaqqı və mənfəətdən yığılan məbləğdən əmələ gəlir
- ☐ bu konsepsiyanın məqsədi məşğulluğu, iqtisadi tsiklin sabitləşməsini və yüksək artım sürətini təmin etmək olmuşdur
- ☐ əsas diqqətlərini dövlət xərclərinə, dövlət investisiyalarının artırılmasına yönəltmişlər
- ☐ onların modeli milli gəlirin artımının yalnız bir amilini –kapital qoyuluşunu nəzərə almışlar

503 Postkeynsçiliyin istiqamətini müəyyənəldir: 1) Kaletskiçilik, 2) institusionalizm, 3)neorikardoçuluq, 4)monetar, 5)neoklassik

- ☒ 1, 3, 4
- ☐ 1, 2, 3
- ☐ 2, 3
- ☐ 2, 4, 5
- ☐ 1, 3, 5

504 Postkeynsçilərə görə:

- ☒ yığımın ümumi kəmiyyəti əməkhaqqı və mənfəətdən yığılan məbləğdən əmələ gəlir
- ☐ milli gəlirin bölgüsü onun artımına təsir etmir
- ☐ maarif, səhiyyə, sosial sığortanın inkişafına xərclər artırılmalıdır
- ☐ əhalinin istehlak tələbi yüksəldilməlidir
- ☐ gəlirlərin bölgüsündə bərabərsizlik aradan qaldırılmalıdır

505 Postkeynsçilər ordodoksal keynsçiləri nədə ittiham edirdilər: 1) milli gəlirin səviyyəsini düzgün izah etmədiklərinə görə; 2) defisit maliyyələşdirmənin real səmərəsinin həddindən artıq şişirdiklərinə görə; 3) inflyasiyanın inkişafının təhlükəsini qiymətləndirmədiklərinə görə; 4) iqtisadiyyatda pulun rolunun gücləndirməsinə görə; 5) Marşall elementini qəbul etdiklərinə görə:

- ☐ 1, 4, 3
- ☒ 1, 2, 3
- ☐ 3, 2, 5
- ☐ 5, 1, 4
- ☐ 3, 4, 2

506 Neokeynisçiliyin əsas nümayəndələri arasında dövrü olanı seçin:

- ☒ bunların hamısı
- ☐ R.Xarrod
- ☐ P.Samuelson
- ☐ C.Hanson
- ☐ E. Domar

507 Keynsçiliyin hansı istiqaməti öz ideyasına, metodologiyasına, tədqiqat obyektinə görə üç istiqamətə-monetar, kaletskiçilik və neorikardoçuluğa bölünür:

- ☐ sol keynsçilər (liberallar) və neoklassik istiqamət
- ☐ sol keynsçilər (liberallar)
- ☐ neokeynsçilər
- ☐ keynsçiliyin konservativ istiqaməti
- ☒ postkeynsçilik

508 İnvestisiyanın artımı, özünün ilkin tətbiqi nəticəsində çox məbləğdə milli gəlirin artımına səbəb olur:

- ☐ akselerator
- ☒ multiplikator
- ☐ avtonom investisiyalar
- ☐ investisiya
- ☐ kapital qoyuluşu

509 İnvestisiyanın artımı ilə məşğulluq və gəlir arasındakı nisbəti əks etdirir:

- ☐ həyat səviyyəsi göstəricisi
- ☒ multiplikator
- ☐ həyat səviyyəsi indeksi
- ☐ akselerator
- ☐ qiymət indeksi

510 Faktiki iqtisadi artım sürəti çox adamların cəhətlərindən və səhvlərindən asılı olaraq formalaşır:

- ☐ D.Nort
- ☒ R.Xarrod
- ☐ T.Veblen
- ☐ U.Mitçel
- ☐ P.Samuelson

511 E.Domar və R.Xarrodun iqtisadi artım modelinin C.Keyns modelindən fərqli tərəfini müəyyənəldir:

- ☐ iqtisadiyyatda müvazinətin bərpa olunmasını
- ☒ hər bir artımın tələbi artım səviyyəsi ilə hədudlaşması
- ☐ milli gəlirin tarazlığının yaradılması
- ☐ iqtisadiyyatda müvazinətin pozulması şərtini
- ☐ pul-kredit siyasəti tədbirlərilə xüsusi investisiyaların dəyişməsinin tarazlaşdırılması

512 C.Keyns multiplikator formulasını belə şəkildə göstərmişdir:

- ☒  $K = \bar{U}_w / Y_w$
- ☐  $K = Y_w / \bar{U}_w$
- ☐  $Y = AKaLbCrt$
- ☐  $AD = C + \bar{I} + G + X_n$
- ☐  $Y = AKaLb$

513 C.Keyns modelinin əsasını nə təşkil edir:

- ☐ məcmu psixoloji amillər
- ☒ milli gəlirin müvazinətinin formalaşması şəraiti
- ☐ milli gəlirin tarazlı və ya sabit artım sürətini təmin edən şərtlərin məcmusu
- ☐ büdcə tənzimlənməsi ideyasını pul-kredit siyasəti ilə birləşdirən makroiqtisadi siyasət konsepsiyasını işləyib hazırlanması
- ☐ dövlət xərclərinin kəsirli maliyyələşdirilməsi nəzəriyyəsinin hazırlanması

514 Aşağıdakı fikirlərdən hansı postkeynsçilərə aiddir:

- ☐ onlar iqtisadiyyata dövlət tənzimlənməsinin metodlarını hazırlamışlar
- ☐ onlar bazar iqtisadiyyatını saxlayıb, yalnız onu dövlət siyasəti ilə düzəltməyi təklif edirlər
- ☐ onlar kapitalist iqtisadiyyatının tsikliyi inkar etməmişlər
- ☒ onlar milli gəlirin bölgüsünün onun artımına təsir etmədiyini əsaslandırmışlar
- ☐ onlar diqqətini iqtisadiyyatda qısamüddətli dəyişikliklərə yönəltmişlər

515 Amerikada Keyns nəzəriyyəsinin davamçılarına aiddir:

- ☐ C.Stiqlis, C.Robinson, R.Xarrod
- ☐ Tinberqen, Kaletski, N.Kaldor
- ☐ Kobba Duqlas, Harrod-Domar, Solou
- ☒ E.Xansen, C.Klark, S.Xarris
- ☐ C.Tobin, R.Lukas, N.Kaldor

516 Postkeynsçilərin göstərilər ki:

- ☐ İmbarif, səhiyyə, sosial sığortanın inkişafına xərclər artırılmalıdır
- ☐ gəlirlərin bölgüsündə bərabərsizlik aradan qaldırılmalıdır
- ☒ istehsalın artımı sürəti milli gəlirin bölgüsündən, gəlirin kəmiyyəti və onun artımı yığımdan asılıdır
- ☐ milli gəlirin bölgüsü onun artımına təsir etmir
- ☐ əhalinin istehlak tələbi yüksəldilməlidir

517 Postkeynsçilik cərəyanının üçüncü istiqaməti olan neorikardoçuluğun fərqləndirici xüsusiyyəti:

- ☐ qeyri-təkmil informasiya şəraitində iqtisadi proseslərin öyrənilməsi.
- ☐ iqtisadi artım sahəsində tədqiqatın aparılması;
- ☐ iqtisadi tsikl sahəsində tədqiqatın aparılması;
- ☒ səmərəli tələb nəzəriyyəsi ilə dəyər nəzəriyyəsinin birləşdirilməsi;
- ☐ inhisarçılıq şəraitində iqtisadi hadisələrin öyrənilməsi;

518 Maliyyə siyasətinin vəzifəsi ictimai əmtəələr təklifi sferası üçün tənzimləyici tədbirləri təmin etməkdir nəzəriyyəsi kimə aiddir:

- ☐ T.Veblen

- ☐ D.Nort
- ☒ P.Samuelson
- ☐ Y.Tinbergen
- ☐ U.Mitçel

519 Aşağıdakı fikirlərdən hansı postkeynsçilərə aiddir:

- ☐ onlar iqtisadiyyata dövlət tənzimlənməsinin metodlarını hazırlamışlar
- ☐ onlar bazar iqtisadiyyatını saxlayıb, yalnız onu dövlət siyasəti ilə düzəltməyi təklif edirlər
- ☒ onlar gəlir siyasətini, iqtisadi artım siyasəti ilə əlaqələndirməyə çalışmışlar
- ☐ onlar kapitalist iqtisadiyyatının tsikliyi inkar etməmişlər
- ☐ onlar diqqətini iqtisadiyyatda qısamüddətli dəyişikliklərə yönəltmişlər

520 Postkeynsçilərin əsas müddəası hansıdır:

- ☐ maarif, səhiyyə, sosial sığortanın inkişafına xərclər artırılmalıdır
- ☐ gəlirlərin bölgüsündə bərabərsizlik aradan qaldırılmalıdır
- ☒ milli gəlirin bölgüsü onun artımına təsir edir
- ☐ milli gəlirin bölgüsü onun artımına təsir etmir
- ☐ əhalinin istehlak tələbi yüksəldilməlidir

521 Postkeynsçilər öz konsepsiyasını əsaslandırarkən hansı mənbələrdən istifadə etmişlər:

- ☐ C.M.Keynsin nəzəriyyəsindən
- ☐ marksın kateqoriyalarında
- ☐ rikardoçuluqdan
- ☐ institusionalizmdən
- ☒ bunların hamısı doğrudur

522 Postkeynsçilər ordodoks keynsçiləri nədə ittiham edirdilər:

- ☒ bunların hamısı doğrudur
- ☐ inflyasiyanın inkişafının təhlükəsini qiymətləndirmədiklərinə görə
- ☐ defisit maliyyələşdirmənin real səmərəsinin həddindən artıq şişirdiklərinə görə
- ☐ milli gəlirin səviyyəsini düzgün izah etmədiklərinə görə
- ☐ pul amilini inkar etdiklərinə görə

523 Postkeynsçi iqtisadçılardan biri yanlışdır:

- ☐ A.Eyxner
- ☐ N.Kaldor
- ☐ C.Robinson
- ☒ E.Domar
- ☐ P.Sraff

524 E.Domar və R.Xarrodun iqtisadi artım modelinin C.Keyns modelindən fərqli tərəfini müəyyənləşdirin:

- ☐ pul-kredit siyasəti tədbirlərilə xüsusi investisiyaların dəyişməsinin tarazlaşdırılması
- ☐ iqtisadiyyatda müvazinətin pozulması şərtini
- ☒ milli gəlirin tarazlı və ya sabit artım sürətini təmin edən şərtlərin məcmusu
- ☐ milli gəlirin tarazlığının yaradılması
- ☐ iqtisadiyyatda müvazinətin bərpa olunmasını

525 E.Domar və R.Xarrodun iqtisadi artım modelinin əsasını nə təşkil edir:

- ☐ məcmu psixoloji amillər
- ☐ büdcə tənzimlənməsi ideyasını pul-kredit siyasəti ilə birləşdirən makroiqtisadi siyasət konsepsiyasını işləyib hazırlanması
- ☒ milli gəlirin tarazlı və ya sabit artım sürətini təmin edən şərtlərin məcmusu

- ☐ milli gəlirin tarazlığının yaradılması şərtləri
- ☐ dövlət xərclərinin kəsirli maliyyələşdirilməsi nəzəriyyəsinin hazırlanması

526 Artan kapitalla silahlanma və artan əmək məhsuldarlığı daimi kapitalverimi ilə müşayiət olunur. Bu:

- ☐ əməkqoruyucu İTN
- ☒ neytral İTN
- ☐ Xiksə görə İTN
- ☐ İTN kapitalqoruyucu tipi
- ☐ Xarroda görə İTN

527 Məhsul artımı ilə kapital artımı arasında olan nisbəti xarakterizə edən göstərici:

- ☐ asılılıq
- ☐ multiplikator
- ☒ akselerator
- ☐ koefficient
- ☐ funksiya

528 Məhsul buraxılışı ilə kapital artımı arasında nisbəti xarakterizə edən göstərici ( $V = \Delta K / \Delta Y$ ) və ya kapitaltutumlu artımın koeffisienti:

- ☐ avtonom investisiyalar
- ☐ kapital qoyuluşu
- ☒ akselerator
- ☐ multiplikator
- ☐ investisiya

529 Neokeynsçiliyin əsas nümayəndələrindən biri yanlışdır:

- ☐ E. Domar
- ☐ P.Samuelson
- ☐ R.Xarrod
- ☒ E.Engel
- ☐ C.Hanson

530 Postkeynsçilər göstərir ki:

- ☐ kapital qoyuluşlarının hər bir artımı cəmiyyətdə milli gəlirin artımını təmin edən məşğulluğu artırır
- ☐ əsas diqqətlərini dövlət xərclərinə, dövlət investisiyalarının artırılmasına yönəltmişlər
- ☐ bu konsepsiyanın məqsədi məşğulluğu, iqtisadi tsiklin sabitləşməsinə və yüksək artım sürətini təmin etmək olmuşdur
- ☒ istehsalın artım sürəti milli gəlirin bölgüsündən, gəlirin kəmiyyəti və onun artım yığımından asılıdır
- ☐ onların modeli milli gəlirin artımının yalnız bir amilini –kapital qoyuluşunu nəzərə almışlar

531 Keynsçiliyin hansı istiqaməti iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsində əsas məsələ kimi mənfəətin maksimumlaşdırılması və iqtisadiyyatın konservativ strukturlarının saxlanılmasını təklif edir:

- ☐ sol keynsçilər (liberallar) və neoklassik istiqamət
- ☒ keynsçiliyin konservativ istiqaməti
- ☐ neoklassik istiqamət
- ☐ sol keynsçilər (liberallar)
- ☐ klassik istiqamət

532 İqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsi məsələlərində post keynsçilərin fikri fərqlidir və üç əsas cərəyana bölünür:

- ☐ konservativ, marjinal və neoklassik
- ☐ konservativ, klassik və yeni keynsçilik

- ☐ solçular, marjinal və neoklassik
- ☐ solçular (liberal), klassik və neokeynsçilik
- ☒ monetar, kaletskiçilik, neorikardoçuluq

533 Investisiya həcmnin artmasına müvafiq olaraq ÜMM-un həcmi göstərən rəqəm koefisienti:

- ☐ həyat səviyyəsi indeksi
- ☐ həyat səviyyəsi göstəricisi
- ☐ qiymət indeksi
- ☐ akselerator
- ☒ multiplikator

534 Pul nəzəriyyəsi və iqtisadi punkuasiyalar üzrə ilkin işə və iqtisadi-sosial və institusuonal hadisələrin müstəgilliyinin təhlilinə görə İqtisadiyyat üzrə Nobel mükafatını kim alıb:

- ☐ Pol Samuelson
- ☒ Fridrix Xayek
- ☐ Duqlas Nort
- ☐ Elinor Ostrom
- ☐ Sercon Riçard Hiks

535 Neoliberalların neoklassiklərdən əsas fərqli tərəfi hansıdır:

- ☐ bunların hamısı
- ☐ kapitalist iqtisadiyyatının planlaşdırılması
- ☐ kapitalist iqtisadiyyatı üzərində dövlət nəzarətinin həyata keçirilməsi
- ☒ keyfiyyət və institusional problemləri vacib hesab etmələri
- ☐ kapitalist istehsalı üzərində sosial nəzarət ideyasının həyata keçirilməsi

536 Monetarist konsepsiyaya əsasən iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsində nəzərdə tutulur:

- ☐ səmərəli tələbin həvəsləndirilməsi
- ☐ xarici iqtisadi əlaqələrin həvəsləndirilməsi
- ☐ antitsiklik tənzimlənmə
- ☐ məşğulluğun səviyyəsinin artırılması
- ☒ dövlətin sosial təminatının rədd edilməsi

537 M.Fridmen işsizliyin təbii normasını azaltmaq yollarını necə görürdü:

- ☐ bunların hamısı doğrudur
- ☐ makroiqtisadi tənzimləmə yolu ilə
- ☒ instusional dəyişiklər yolu ilə yolu ilə
- ☐ uzunmüddətli pul tənzimləməsi ilə
- ☐ qısamüddətli pul tənzimlənməsi ilə

538 İstehlakın təhlili, pulun tarixi və pul nəzəriyyəsinə görə Nobel mükafatı alan iqtisadçı kimdir:

- ☐ U.Xoutri
- ☐ P.Samuelson
- ☐ S.Sismondi
- ☒ M.Fridmen
- ☐ A.Smit

539 F.Xayek iqtisadiyyatın tənzimlənməsində hansı amilə üstünlük vermişdir?

- ☐ büdcə-vergiyə
- ☒ proteksionuzmə qarşı
- ☐ qiymət siyasətinə
- ☐ sosial siyasətə

☐ pul-kreditə

540 Aşağıdakı iqtisadçılar arasında London məktəbinin liderlərini müəyyən edin:

- ☐ A.Marşal,K.Menger
- ☐ M.Fridmen,P.Samuelson
- ☒ F.Xayek, L.Robbins
- ☐ K.Marks,F.Engels
- ☐ V.Oyken, A.Rustov

541 Aşağıdakı əsərlərdən F.Xayekə aid olanı seçin:

- ☒ Bunların hamısı
- ☐ Qiymət və istehsal
- ☐ Azadlıq konstitusiyası
- ☐ Mənfəət, faiz və investisiya
- ☐ Hüquq qanunauyğunluqları və azadlıq

542 Yeni klassik makroiqtisadi nəzəriyyə dedikdə aşağıdakılardan hansı başa düşülür:

- ☐ bunların hamısı
- ☒ Səmərəli gözləmə nəzəriyyəsi
- ☐ Təklif iqtisadiyyatı nəzəriyyəsi
- ☐ Səmərəli tələb nəzəriyyəsi
- ☐ Faydalılıq həddi nəzəriyyəsi

543 Səmərəli gözləmə nəzəriyyəsinin nümayəndələri kimdir: 1) İ.Şumpeter, 2) Q.Keri, 3) R.Lukas, 4) T.Sarjent, 5) N.Uolles

- ☐ 2, 3, 4
- ☐ 1, 2, 3
- ☐ 1, 2, 5
- ☒ 3, 4, 5
- ☐ 2, 4, 5

544 Ümumi müvazinət nəzəriyyəsində və rifah iqtisadiyyatında ilk kəşfedici işlərinə görə İqtisadiyyat üzrə Nobel mükafatını kim alıb

- ☐ Elinor Ostrom
- ☐ Duqlas Nort
- ☒ Sercon Riçard Hiks
- ☐ Pol Samuelson
- ☐ Teodor Vilyam Şilts

545 Hansı konsepsiya neoliberalizm nəzəriyyəsi ilə keynisçiliyin sintezi kimi xarakterizə olunur

- ☐ mübadilə iqtisadiyyatı
- ☒ global cəhətdən tənzimlənən bazar
- ☐ formalaşmış cəmiyyət
- ☐ azad bazar
- ☐ sosial bazar təsərrüfatı

546 İqtisadi qayda nəzəriyyəsinin müəllifi kimdir?

- ☐ M.Alle
- ☐ A.Müller-Armak
- ☐ L.Erxard
- ☒ V.Oyken
- ☐ V.Repke

547 Milli siyasi iqtisad sistemi əsərinin müəllifi kimdir:

- ☐ F.Xayek
- ☐ L.Erxard
- ☐ A.Ryustov
- ☒ F.List
- ☐ V.Oyken

548 İctimai inkişaf nəzəriyyəsinin banisi kimdir:

- ☐ U.Rostou
- ☒ Y.Şumpeter
- ☐ Q.Keri
- ☐ A.Piqu
- ☐ E.Çemberlin

549 Monetarizmin pul qanunu nədir?

- ☐ pul kütləsinin tənzimlənməsinə yönəldilmiş büdcə-vergi siyasətidir
- ☒ pul təklifinin artımının orta illik sürətinin, pula tələbin artımına bərabər olmasıdır
- ☐ pula tələbin artımının orta illik sürətinin pula təklifin artımına bərabər olmasıdır
- ☐ pul kütləsinə, pul emissiyasına dövlət nəzarətidir
- ☐ pul kütləsinin tənzimlənməsinə yönəldilmiş kredit-pul siyasətidir

550 M.Fridmen işsizliyin təbii normasını azaltmaq yollarını necə görürdü:

- ☒ mikroiktisadi tənzimləmə yolu ilə
- ☐ makroiqtisadi tənzimləmə yolu ilə
- ☐ bunların hamısı doğrudur
- ☐ qısamüddətli pul tənzimlənməsi ilə
- ☐ uzunmüddətli pul tənzimlənməsi ilə

551 Neoliberalizmin ənənəvi liberalizmdən əsas fərqli tərəfi hansıdır:

- ☐ kapitalist iqtisadiyyatı üzərində dövlət nəzarətinin həyata keçirilməsi
- ☐ kapitalist iqtisadiyyatının planlaşdırılması
- ☐ bunların hamısı
- ☐ kapitalist istehsalı üzərində sosial nəzarət ideyasının həyata keçirilməsi
- ☒ təsərrüfat həyatının makroiqtisadi mövqedən qiymətləndirilməsi

552 Sosial yönümlü bazar iqtisadiyyatı modelinin nəzəri konsepsiyası kimlər tərəfindən işlənib hazırlanmışdır:

- ☒ V.Oyken, A.Rustov
- ☐ A.Marşal, K.Menger
- ☐ heç biri doğru deyil
- ☐ M.Fridmen, P.Samuelson
- ☐ K.Marks, F.Engels

553 Monetar nəzəriyyənin müəllifi kimdir?

- ☐ S.Sismondi
- ☐ P.Samuelson
- ☒ U.Xoutri
- ☐ A.Smit
- ☐ J.B.Sey

554 Monetarist konsepsiyaya əsasən iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsində əsas hal nə hesab olunur?

- ☐ səmərəli tələbin həvəsləndirilməsi
- ☐ xarici iqtisadi əlaqələrin həvəsləndirilməsi
- ☐ antitsiklik tənzimlənmə
- ☐ məşğulluğun səviyyəsinin artırılması
- ☒ tədaviyə pul kütləsinə nəzarət

555 F.Xayek iqtisadiyyatın tənzimlənməsində hansı amilə üstünlük vermişdir?

- ☐ qiymət siyasətinə
- ☒ inflyasiyanı məhdudlaşdırmağa
- ☐ büdcə-vergiyə
- ☐ pul-kreditə
- ☐ sosial siyasətə

556 Neoliberalların əsas fikirləri nədən ibarət idi?

- ☐ istehsal xərclərinin azaldılması
- ☐ dövlət sifarişlərinin artırılması
- ☐ az rentabelli iqtisadiyyat sahələrinin dövlət tərəfindən investisiyalasdırılması
- ☒ keyfiyyət və institusional problemləri vacib hesab etmələri
- ☐ xarici investisiyaların artırılması

557 Səmərəli gözləmə anlayışını ilk dəfə iqtisadi ədəbiyyata kim gətirmişdir:

- ☒ C.Mut
- ☐ Q. Feldman
- ☐ S.Kuznets
- ☐ U.Şumpeter
- ☐ P.Salou

558 Neoliberalların hansı nümayəndələri pul kütləsinin hərəkəti prinsiplərini müəyyən etmişlər:

- ☐ L.Mizes və F.Xayek
- ☐ Ryueff və M.Alle
- ☐ L.Erxard və V.Repke
- ☒ M.Fridmen və A.Şvars
- ☐ V.Oyken və A.Ryustov

559 Neoliberalizmin iqtisadi siyasətə təsir istiqamətlərindən biri yanlışdır:

- ☐ dövlət büdcəsinin hər il tarazlaşdırılması
- ☒ kapitalist iqtisadiyyatının makroiqtisadi təhlilinin verilməsi
- ☐ tənzimlənmənin dolayı metodlarına üstünlük verilməsi
- ☐ nisbətən liberal xarici ticarət və valyuta siyasətinə təsiri
- ☐ kəsirli maliyyələşdirmənin məhdudlaşdırılması

560 Neoliberalizm və Keynşçiliyin ümumi tərəfini müəyyənləşdirin:

- ☐ təkrar istehsal prosesinin tənzimlənməsi
- ☐ keyfiyyət və institusional problemlərin vacib hesab olunması
- ☐ marjinalizmin nəzəri üsul kimi istifadə olunması
- ☒ təsərrüfat həyatının makroiqtisadi mövqedən qiymətləndirilməsi
- ☐ mükəmməl və qeyri-mükəmməl bazarların tənzimlənməsi

561 Monetarizmin 70-80-ci illərdə iqtisadi nəzəriyyənin və iqtisadi siyasətin mərkəzində olmasının səbəbi nədir?

- ☐ klassik kapitalizmə bəraət qazandırmaq
- ☐ büdcədən sosial ehtiyaclara təxsisatın azaldılması

- ☐ iqtisadi artımın mümkünlüyünə inamı artırmaq
- ☒ bədcə xərclərinin artırılmasına qəti etiraz etmək
- ☐ bölgədə bərabərliyə nail olmaq

562 Monetarizm:

- ☐ iqtisadi liberalizm ənənələrini davam etdirən baxışlar sistemidir
- ☒ Həmkarlar ittifaqını ən məşhur inhisarçı hesab edirlər
- ☐ iqtisadi proseslərin tədqiqində riyazi metodların tətbiqinə ciddi əhəmiyyət vermişdir
- ☐ kapitalizmin təkamül yolu ilə yeni bir ideal iqtisadi sistemə çevrilməsi ideyasını təbliğ edir
- ☐ inkişaf etmiş inhisarçı rəqabət nəzəriyyəsinin əsasını yaratmışdır

563 Monetarizm nədir?

- ☐ kapitalizm və sosializm arasında cəmiyyətin inkişafının üçüncü yoludur
- ☐ səmərəli tələbi müəyyən edən xərclər və gəlirlər nisbətində tənziqlənməsidir
- ☒ təkrar istehsalın spesifik konsepsiyasıdır
- ☐ iqtisadi liberalizm ənənələrini davam etdirən baxışlar sistemidir
- ☐ faydalılıq həddi və məhsuldarlıq həddi nəzəriyyələrindən ibarətdir

564 Monetaristlərin əsas tədqiqat obyektlərindən biri:

- ☐ dövlət kapitalına investisiyalar nəzəriyyəsi
- ☒ tsikl və böhranlar problemi
- ☐ xarici amillər nəzəriyyəsi
- ☐ ifrat yığılma nəzəriyyəsi
- ☐ əsas kapitala investisiyalar nəzəriyyəsi

565 Keynsçilərdən fərqli olaraq nisbətən passiv dövlət tənziimi ilə əlaqədar tədbirlərin keçirilməsinin tərəfdarları olan məktəb:

- ☐ Avstriya məktəbi
- ☐ Kembric məktəbi
- ☒ Frayburq məktəbi
- ☐ London məktəbi
- ☐ Çikaqo məktəbi

566 Frayburq məktəbinin nümayəndələri hansıdır:

- ☒ Bunların hamısı
- ☐ V.Repke
- ☐ A.Rustov
- ☐ L.Erxard
- ☐ V.Oyken

567 Çikaqo məktəbinin nümayəndələri hansıdır: 1) L.Erxard, 2) U.Şumpeter 3) F.Xayek, 4) L.Mizes, 5) M.Fridmen

- ☒ 4, 5
- ☐ 3, 4
- ☐ 2, 3
- ☐ 1, 2
- ☐ 1, 5

568 Aşağıdakı əsərlərdən hansı A.Mizesə məxsusdur:

- ☒ Nəzəriyyə və tarix
- ☐ "Kapitalizmin xalis nəzəriyyəsi"
- ☐ "Hamı üçün rifah"

- ☐ "Quldarlığa gedən yol"
- ☐ "Mənfəət, faiz, investisiya"

569 Tetçerizm iqtisadi siyasəti hansı iqtisadi məktəbin ideyaları əsasında yaradılıb?

- ☐ Merkantilist
- ☐ Keynsçi
- ☐ Marjinalist
- ☒ Monetarist
- ☐ Marksist

570 Neoliberalizmin əsasını qoyan və onun metodologiyasını yaradan iqtisadçı kimdir?

- ☒ V.Oyken
- ☐ V.Repke
- ☐ A.Rustov
- ☐ L.Erxard

571 Monetarizm nədir?

- ☐ kapitalizm və sosializm arasında cəmiyyətin inkişafının üçüncü yoludur
- ☒ pul kütləsinin iqtisadi fəallığa, monetar vasitələrin və monetar siyasətin iqtisadi inkişafa təsir mexanizminin əsaslı surətdə öyrənən nəzəriyyədir
- ☐ iqtisadi liberalizm ənənələrini davam etdirən baxışlar sistemidir
- ☐ faydalılıq həddi və məhsuldarlıq həddi nəzəriyyələrindən ibarətdir
- ☐ səmərəli tələbi müəyyən edən xərclər və gəlirlər nisbətinə tənzimlənməsidir

572 Aşağıdakı əsərlərdən hansı L.Erxarda məxsusdur:-

- ☐ Bunların heç biri
- ☐ "Kapitalizmin xalis nəzəriyyəsi"
- ☒ "Hamı üçün rifah"
- ☐ "Quldarlığa gedən yol"
- ☐ "Mənfəət, faiz, investisiya"

573 Monetarizm:

- ☐ iqtisadi liberalizm ənənələrini davam etdirən baxışlar sistemidir
- ☐ inkişaf etmiş inhisarçı rəqabət nəzəriyyəsinin əsasını yaratmışdır
- ☐ kapitalizmin təkamül yolu ilə yeni bir ideal iqtisadi sistemə çevrilməsi ideyasını təbliğ edir
- ☒ əhalinin aztəminatlı təbəqəsinə dövlətin sosial proqramını rədd edir və onu səmərəsiz sayır
- ☐ iqtisadi proseslərin tədqiqində riyazi metodların tətbiqinə ciddi əhəmiyyət vermişdir

574 İqtisadi artımın empirik tədqiqi kimə məxsusdur:-

- ☐ P.Salou
- ☒ S.Kuznets
- ☐ Q. Feldman
- ☐ U.Cevons
- ☐ U.Şumpeter

575 M.Fridmen hesab edir ki:

- ☐ dövlət tənzimlənməsi pul kütləsinə, pul emissiyasına nəzarətlə məhdudlaşmır
- ☐ uzunmüddətli pul siyasətindən qısamüddətli pul tənzimlənməsinə keçmək məqsəduyğundur
- ☐ bazar sisteminə dövlət müdaxiləsi uzunmüddətli dövrdə müsbət nəticə verə bilər
- ☒ pul kütləsinə tənzimlənməklə, istehsalın artma, yaxud azalma sürətinə təsir etmək olar
- ☐ qısamüddətli pul tənzimlənməsi mütləqdir

576 Monetarizmin 70-80-ci illərdə iqtisadi nəzəriyyənin və iqtisadi siyasətin mərkəzində olmasının səbəbi nədir?

- ☐ büdcədən sosial ehtiyaclara təxsisatın azaldılması
- ☐ klassik kapitalizmə bəraət qazandırmaq
- ☐ bölgədə bərabərliyə nail olmaq
- ☒ istehsalın azalması ilə eyni zamanda inflyasiyanın güclənməsi
- ☐ iqtisadi artımın mümkünliyinə inamı artırmaq

577 Neoliberalların hansı nümayəndələri bazar qiymətləri vasitəsilə iqtisadiyyatın özünü tənzimləmə mexanizminə üstünlük vermişlər:

- ☐ Ryueff və M.Alle
- ☐ V.Oyken və A.Ryustov
- ☐ M.Fridmen və A.Şvars
- ☒ L.Mizes və F.Xayek
- ☐ L.Erxard və V.Repke

578 Neoliberalizmin klassik forması hansıdır:

- ☐ Avstriya məktəbi
- ☐ London məktəbi
- ☒ Frayburq məktəbi
- ☐ Kembriç məktəbi
- ☐ Çikaqo məktəbi

579 Neoliberalizmin Keynsçilikdən fərqli tərəfini müəyyənləşdirin:

- ☐ keyfiyyət və institusional problemlərin vacib hesab olunması
- ☐ mükəmməl və qeyri-mükəmməl bazarların tənzimlənməsi
- ☐ təkrar istehsal prosesinin tənzimlənməsi
- ☒ inhisar və rəqabətin tənzimlənməsi
- ☐ marjinalizmin nəzəri üsul kimi istifadə olunması

580 Çikaqo məktəbinin nümayəndələri hansıdır:

- ☐ M.Alle
- ☐ F.Xayek
- ☐ Y.Şumpeter
- ☐ L.Erxard
- ☒ L.Mizes

581 Dövriyyədə olan pul kütləsinin dəyişməsi iqtisadi aktivliyin əsas səbəbidir. Bu hansı nəzəriyyədir?

- ☒ monetar nəzəriyyə
- ☐ ifrat yığıcı nəzəriyyəsi
- ☐ əsas kapitala investisiyalar nəzəriyyəsi
- ☐ dövriyyə kapitalına investisiyalar nəzəriyyəsi
- ☐ xarici amillər nəzəriyyəsi

582 Monetaristlərə görə dövlətin makroiqtisadi siyasətinin məqsədlərinə aid deyil:

- ☐ bunların hamısı
- ☐ inflyasiya
- ☐ işsizlik
- ☒ məşğulluq
- ☐ iqtisadi artım

583 M.Fridmen hesab edir ki:

- ☐ dövlət tənzimlənməsi pul kütləsinə, pul emissiyasına nəzarətlə məhdudlaşmır
- ☐ uzunmüddətli pul siyasətindən qısamüddətli pul tənzimlənməsinə keçmək məqsəduyğundur
- ☒ pul prinsipial, həlledici xarakterə malikdir
- ☐ bazar sisteminə dövlət müdaxiləsi uzunmüddətli dövrdə müsbət nəticə verə bilər
- ☐ qısamüddətli pul tənzimlənməsi mütləqdir

584 Sosial bazar təsərrüfatı modelinin əsas prinsiplərindən biri yanlıştır:

- ☐ sahibkarlığın iqtisadi müstəqilliyi və cavabdehliyi
- ☐ xüsusi mülkiyyətin sarsılmazlığı
- ☐ inhisarsız rəqabət
- ☐ qiymət azadlığı və sabit pul tədavülü
- ☒ inhisar və rəqabətin tənzimlənməməsi

585 Neoliberalizmi Fransada təmsil edən nəzəriyyə hansıdır:

- ☐ neoklassik sintez
- ☐ klassik nəzəriyyə
- ☒ dirjinizm
- ☐ keynsçi nəzəriyyə
- ☐ marjinalist nəzəriyyə

586 Neoliberalizm aşağıdakı məktəblərin hansına əks olan cərəyandır:

- ☐ klassik məktəb, ənənəvi liberalizm və institusionalizm
- ☒ marksizm, keynsçilik
- ☐ yeni tarixi məktəb, neoklassiklər və ənənəvi liberalizm
- ☐ köhnə tarixi məktəb, neoklassiklər və ordodoks keynsçilik
- ☐ neoklassiklərin və institusionalizmin

587 Monetarizm konsepsiyası nəyə əsaslanır:

- ☐ neoklassik sintez nəzəriyyəsinə və pul tədavülü sferası bölgüsünə
- ☐ marjinalist nəzəriyyəyə və dirjinizmə
- ☐ neoklassik sintez nəzəriyyəsinə və real iqtisadiyyata
- ☐ neoklassik sintez nəzəriyyəsinə və dirjinizmə
- ☒ real iqtisadiyyata və pul tədavülü sferası bölgüsünə

588 Monetarist konsepsiyanın qlobal strategiyası nədir?

- ☒ uzunmüddətli pul tənzimlənməsini mütləqləşdirmələri
- ☐ təsərrüfat quruluşunu formalaşdırmaq və təkrar istehsal prosesinə təsir etmək
- ☐ bazar təsərrüfatını kapitalizm və sosializm arasında cəmiyyətin inkişafının üçüncü yolu adlandırılması
- ☐ qiymət, tələb və təklifin proqnozlaşdırılması
- ☐ mərkəzdən idarə edilən iqtisadiyyatın uzunmüddət yaşaya bilməyəcəyi

589 Harrod-Domar göstərmişlərdir ki, iqtisadi artımın həlledici amili:

- ☐ investisiya və iş qüvvəsi
- ☒ investisiya və gəlirin artım sürəti
- ☐ iş qüvvəsi və istehsal vasitələri
- ☐ gəlirin artım sürəti və texniki tərəqqi
- ☐ texniki tərəqqi və istehsal vasitələri

590 Fransa neoliberalistlərinin fərqli xüsusiyyəti ondan ibarətdir ki,

- ☐ inhisar və rəqabətin tənzimlənməməsi
- ☐ qiymət azadlığı və sabit pul tədavülü
- ☐ inhisarsız rəqabət

- ☐ xüsusi mülkiyyətin sarsılmazlığı
- ☒ Keyns nəzəriyyəsi qəbul etməmələri

591 Çıxaqo məktəbinin nümayəndələri necə adlanırdı:

- ☐ postkeynsçilər
- ☐ ortodoksallar
- ☐ marjinalistlər
- ☒ monetaristlər
- ☐ ordoliberalallar

592 Aşağıdakı fikirlərdən hansı F.Xayekə məxsusdur:

- ☒ bazarın tənzimi konsepsiyası- iqtisadiyyatın hər dövlət tənziminin əleyhinədir
- ☐ tədaviyə lazım olan pulun miqdarının həmin anda konkret statistik materiallar əsasında hesablanması ideyası
- ☐ faydalılıq həddi nəzəriyyəsinin müəyyən edilməsi
- ☐ iqtisadiyyatın liberallaşdırılması
- ☐ sosial bazar təsərrüfatı modelinin yaradılması

593 P.Salou göstərmişdir ki, iqtisadi artımın həlledici amili

- ☐ torpaqdır
- ☒ texniki tərəqqidir
- ☐ istehsal vasitələridir
- ☐ kapitaldır
- ☐ iş qüvvəsidir

594 Monetarist konsepsiyanın global strategiyası nədir?

- ☐ bazar təsərrüfatını kapitalizm və sosializm arasında cəmiyyətin inkişafının üçüncü yolu adlandırılması
- ☐ təsərrüfat quruluşunu formalaşdırmaq və təkrar istehsal prosesinə təsir etmək
- ☒ tələbin tənzimlənməsinin təsərrüfat həyatının təbliği
- ☐ mərkəzdən idarə edilən iqtisadiyyatın uzunmüddət yaşaya bilməyəcəyi
- ☐ qiymət, tələb və təklifin proqnozlaşdırılması

595 Neoliberalaların nəzəriyyəsi hansı ideyaların sintezidir:

- ☐ klassik məktəbin, ənənəvi liberalizmin və institusionalizmin
- ☐ köhnə tarixi məktəbin, neoklassiklərin və ortodoks keynsçiliyin
- ☐ neoklassiklərin və institusionalizmin
- ☐ ənənəvi liberalizm və drizmin
- ☒ yeni tarixi məktəbin, neoklassiklərin və ənənəvi liberalizmin

596 Aşağıdakı fikirlərdən hansı F.Xayekə məxsusdur:

- ☐ faydalılıq həddi nəzəriyyəsinin müəyyən edilməsi
- ☐ tədaviyə lazım olan pulun miqdarının həmin anda konkret statistik materiallar əsasında hesablanması ideyası
- ☒ iqtisadiyyat o qədər mürəkkəbdir ki, insan ağılı obyektiv iqtisadi qanunları dərk etmək iqtidarında deyil
- ☐ sosial bazar təsərrüfatı modelinin yaradılması
- ☐ iqtisadiyyatın liberallaşdırılması

597 Frayburq məktəbinin nümayəndələri necə adlanırdı:

- ☐ marjinalistlər
- ☐ ortodoksallar
- ☐ postkeynsçilər
- ☒ ordoliberalallar
- ☐ monetaristlər

598 Uyğunluq pozulmuşdur:

- ☒ Kommons- empirik və ya konyuktur – statistik
- ☐ U.Mitçell- empirik və konyuktur –statistik
- ☐ C.Mut –səmərəli gözləmə
- ☐ C.Mut –səmərəli gözləmə
- ☐ Veblen –sosial psixoloji

599 Texnokratik nəzəriyyələrə aid olanı seçin:

- ☒ bunların hamısı
- ☐ postsənaye cəmiyyəti
- ☐ kütləvi istehlak cəmiyyəti
- ☐ informasiya cəmiyyəti
- ☐ texniki cəmiyyət

600 İnstitusional-sosioloji cərəyanın xarakterik xüsusiyyətlərini müəyyən edin:

- ☒ bunların hamısı
- ☐ texniki determinizmin güclənməsi
- ☐ sosial problemlərə diqqət verilməsi
- ☐ sosial problemlərin həlli üzrə praktiki tədbirlərin təklif olunması
- ☐ kapitalist iqtisadiyyatı üzərində sosial nəzarətin həyata keçirilməsi

601 İnstitusionalizmin tədqiqat obyektinə aiddir:

- ☐ sosializmlə konvergensiya vasitəsi ilə kapitalizmin transformasiyası
- ☒ iqtisadi və sosial proseslərin qarşılıqlı asılılıqlarını öyrənmələri
- ☐ iqtisadiyyat üzərində “sosial nəzarət” və iqtisadi tarazlıq şəraitində təlib və təklifin təhlili
- ☐ iqtisadiyyat üzərində “sosial nəzarət” və sosializmlə konvergensiya vasitəsi ilə kapitalizmin transformasiyası
- ☐ iqtisadi tarazlıq şəraitində təlib və təklifin təhlili

602 İnstitut anlayışı necə şərh edilir:

- ☒ bunların hamısı
- ☐ sabit təfəkkür tərzı kimi
- ☐ hüququ normalar kimi
- ☐ həmkarlar təşkilatı kimi
- ☐ rəqabət, inhisar və vergi kimi

603 İnstitusionalizm nümayəndələrini birləşdirən xüsusi bir metodoloji prinsip:

- ☐ bunların hamısı
- ☐ siyasi iqtisadın predmetinin dar mənada izah edilməsi
- ☒ siyasi iqtisadın predmetinin geniş mənada izah edilməsi
- ☐ siyasi iqtisadın predmetinin hüquqi əsasdan öyrənilməsi
- ☐ siyasi iqtisadın predmetinin yalnız texniki cəhətdən öyrənilməsi

604 İnstitusionalizm iqtisadi nəzəriyyənin predmetinə daxil edir:

- ☐ təsərrüfat subyektlərinin fərdi fəaliyyətini
- ☐ iqtisadi fikrin sosial-tarixi istiqamətinin əsas metodoloji müddəalarını
- ☐ empirik tədqiqatı, statistik və tarixi informasiyaların yığılmasını
- ☐ millətin məhsuldar qüvvələrinin inkişafı üçün əlverişli şəraitin yaradılmasını
- ☒ insan davranışını, siyasi və digər texniki-iqtisadi amilləri

605 Aşağıdakı nəzəriyyələrin hansının izahında neolibəralar və monetaristlər həmfikir idilər:

- ☒ dəyər nəzəriyyəsini bir şəxsin aqlının məhsulu hesab etmələrində

- ☐ psixoloji motivlərdə rəqabətdən kənarlaşmaya və inhisarçılığa meyl, sərvət, yığımda
- ☐ riyazi modellərin üstünlük təşkil etməsində
- ☐ iqtisadi artımı pul kütləsinin artımına bağlamaqda
- ☐ pul kütləsində baş verən tərəddüdlərdə

606 Rifah dövləti kimin konsepsiyası əsasında yaranmışdır:

- ☒ C.Kommons
- ☐ C.Keyns
- ☐ V.Oyken
- ☐ O.Filippis
- ☐ M.Fridman

607 Neoliberalistlərin tsikl nəzəriyyəsi monetaristlərdən necə fərqlənir:

- ☒ psixoloji motivlərdə rəqabətdən kənarlaşmaya və inhisarçılığa meyl, sərvət, yığım və s.
- ☐ pul kütləsində baş verən tərəddüdlərlə
- ☐ hamısı doğrudur
- ☐ iqtisadi artımı pul kütləsinin artımına bağlamaqla
- ☐ riyazi modellərin üstünlük təşkil etməsilə

608 Gəlirlərin bölgüsündəki qeyri-bərabərliyin səviyyəsi hansı gəlir təmərküzləşmə indeksinin köməyi ilə ölçülür:

- ☐ Desil və Cinni əmsalı
- ☐ Desil əmsalı
- ☐ Kvinti əmsalı
- ☒ Cinni əmsalı
- ☐ Kvarti əmsalı

609 Lorens əyrisi göstərir:

- ☐ gəlirlərin faktiki bölgüsünün tam bərabər bölgü ilə üst-üstə düşməsi
- ☐ gəlirin orta səviyyədə fərqlənməsi
- ☒ gəlirin faktiki bölgüsünün mütləq bərabər bölgüsündən fərqlənməsi
- ☐ əhali qrupları üzrə gəlirin qeyri-bərabərliyinin dərəcəsi
- ☐ cəmiyyətin üstünlükverimini nəzərə almaqla gəlirlərin qeyri-bərabərliyini

610 İnstitusionalizm nəyi öyrənir:

- ☐ iqtisadi fikrin sosial-tarixi istiqamətinin əsas metodoloji müddəalarını
- ☐ təsərrüfat subyektlərinin fərdi fəaliyyətini
- ☒ dövlətin, iri korporasiyaların, həmkarlar təşkilatının, inhisarların fəaliyyətini
- ☐ millətin məhsuldar qüvvələrinin inkişafı üçün əlverişli şəraitin yaradılmasını
- ☐ empirik tədqiqatı, statistik və tarixi informasiyaların yığımını

611 İnflyasiya ilə işsizlik arasında əlaqəni ilk dəfə kim araşdırmışdır?

- ☒ O.Filippis
- ☐ V.Oyken
- ☐ K.Marks
- ☐ C.Keyns
- ☐ M.Fridman

612 Proletariat anlayışını ilk dəfə kim işlətməmişdir

- ☐ O.Kumo
- ☐ C.Robinson
- ☒ K.Marks

- ☐ E.Çemberlin
- ☐ C.Qelbreyt

613 Y.Şumpeter iqtisadi artımda hansı amilə daha çox üstünlük vermişdir?

- ☐ iqtisadi ehtiyatların səmərəli bölgüsünə
- ☒ investisiyaya
- ☐ əmək məsrəflərinə
- ☐ kapitala
- ☐ torpağa

614 İnstitusionalizmin tədqiqat obyektinə aiddir:

- ☐ iqtisadiyyat üzərində “sosial nəzarət” və iqtisadi tarazlıq şəraitində təlib və təklifin təhlili
- ☐ iqtisadiyyat üzərində “sosial nəzarət” və sosializmlə konvergensiya vasitəsi ilə kapitalizmin transformasiyası
- ☒ iqtisadiyyat üzərində “sosial nəzarət”
- ☐ sosializmlə konvergensiya vasitəsi ilə kapitalizmin transformasiyası
- ☐ iqtisadi tarazlıq şəraitində təlib və təklifin təhlili

615 C.Kommonsə görə dəyər nəyə əsasən formalaşır?

- ☐ dəyərlilik
- ☒ «Kollektiv institutların» hüquqi razılığı
- ☐ əmək məsrəfləri
- ☐ tələb və təklifin nisbəti
- ☐ qiymət amilləri

616 İnstitusional istiqamətin iqtisadi təhlilinin predmetini nə təşkil edirdi?

- ☒ iqtisadi və qeyri-iqtisadi amillər
- ☐ istehsal dairəsi
- ☐ istehsal və tədavül dairəsi
- ☐ tədavül dairəsi
- ☐ mikroiqtisadiyyat

617 U.K.Mitçelin ilk dəfə irəli sürdüyü təlim hansıdır:

- ☒ kapitalist planlaşmasının zəruriliyi
- ☐ son faydalılıq nəzəriyyəsi
- ☐ müvazinətlik nəzəriyyəsi
- ☐ əhali məskunluğu nəzəriyyəsi
- ☐ böhransız tsikl konsepsiyası

618 T.Veblen, C.Kommons, U.Mitçell- onlar üçün ümumi olan nədir:

- ☐ əmək haqqı nəzəriyyəsinin əsaslandırılması
- ☐ təkrar istehsal və istehsal tsiklləri modellərinin yaradılması
- ☐ kapitalist mənfəətinin mənbələrinin öyrənilməsi
- ☒ kapitalist iqtisadiyyatı üzərində dövlət nəzarətini həyata keçirmək
- ☐ mikroiqtisadi səviyyədə istehsal amillərinin qiymətinin əmələ gəlməsinin tətbiqi

619 Şumpeter göstərir ki;

- ☐ Kapital həmişə tədavül vasitəsi kimi çıxış edir
- ☒ Kapital həmişə tədiyyə vasitəsi kimi çıxış edir
- ☐ Kapital həmişə istehlak vasitəsi kimi çıxış edir
- ☐ Bunların hamısı doğrudur
- ☐ Kapital həmişə istehsal vasitəsi kimi çıxış edir]

620 Kapitalizmin transformasiyası konsepsiyaları çərçivəsində kapitalizmi sosializmləşdirmək ideyası hansı məktəbə məxsusdur:

- ☐ neomarjinalizm
- ☐ monetarizm
- ☒ institutsionalizm
- ☐ neoliberal dirijizm
- ☐ neoliberalizm

621 İnstitusionalistlər üçün ümumi olan prinsip hansıdır:

- ☐ bütün sosial təbəqələrdən, əks mənafeləri bərabərşərtlə bacaran nüfuzlu dövlət yaratmaq
- ☐ təbii resursların səmərəli istifadəsini, istehsalın səmərəli təşkilini və ədalətli bölgünü həyata keçirmək
- ☒ ictimai psixologiyanın təkamülünü təhlil etmək
- ☐ kapitalist iqtisadiyyatının proqnozlaşdırmasını həyata keçirmək
- ☐ kapitalist iqtisadiyyatı üzərində sosial nəzarət

622 Geniş statistik və faktiki materiallardan istifadə etməklə konkret təhlil metodu hansı məktəbə məxsusdur:

- ☐ neokeynsçilik
- ☐ neoliberalizm
- ☒ institusionalizm
- ☐ neoklassik
- ☐ monetarizm

623 Aşağıdakı təlimlərdən U.Mitçellə aid olanı seçin: 1) sosial liberal planlaşdırma, 2) pul təsərrüfatı institutu, 3) kütləvi istehlak cəmiyyəti, 4) ümumi rifah dövləti 5) beyinlər trest

- ☐ 3, 4
- ☐ 2, 3
- ☐ 2, 4
- ☐ 1, 5
- ☒ 1, 2

624 Şumpeterin konsepsiyasına görə inkişafın hərəkətverici qüvvəsi:

- ☐ Bunların hamısı doğrudur
- ☐ Kapitaldır
- ☒ Sahibkarlıqdır
- ☐ Texnologiyadır
- ☐ Elmi-texniki inqilabdır

625 Neoliberalizm Fransada hansı adda yayılmışdır:

- ☐ neoliberalizm
- ☐ neomarjinalizm
- ☐ monetarizm
- ☐ neoindividualizm
- ☒ neoliberal dirijizm

626 İnstitusionalistlər üçün ümumi olan prinsip hansıdır:

- ☐ təbii resursların səmərəli istifadəsini, istehsalın səmərəli təşkilini və ədalətli bölgünü həyata keçirmək
- ☐ kapitalist iqtisadiyyatı üzərində sosial nəzarət
- ☐ bütün sosial təbəqələrdən, əks mənafeləri bərabərşərtlə bacaran nüfuzlu dövlət yaratmaq
- ☐ kapitalist iqtisadiyyatının proqnozlaşdırmasını həyata keçirmək
- ☒ kapitalist iqtisadiyyatı üzərində dövlət nəzarətini həyata keçirmək

627 London(F.Xayek), Frayburq(V.Oyken, L.Erxard), Çikaqo (M.Fridmen) məktəblərinin nəzəri əsasını nə təşkil edirdi:

- ☐ təkrar istehsal və istehsal tsiklləri modellərinin yaradılması
- ☐ kapitalist mənfəətinin mənbələrinin öyrənilməsi
- ☐ mikroiqtisadi səviyyədə istehsal amillərinin qiymətinin əmələ gəlməsinin tətbiqi
- ☐ əmək haqqı nəzəriyyəsinin əsaslandırılması
- ☒ azad sahibkarlıq ideyası

628 P.Samuelson Neoklassik sintez nəzəriyyəsinə hansı məktəbin və hansı iqtisadçının ideyalarını daxil etmişdi:

- ☐ U.Mitçell (institusionalizm)
- ☐ Kommons (institusionalizm)
- ☐ M.Fridmen (neoliberalizm)
- ☐ Veblen (institusionalizm)
- ☒ C.Helbreyt(institusionalizm)

629 Mənfi xarici effektlərin tənzimlənməsi üçün korrektə edici vergilərin tətbiq edilməsini kim təklif etmişdir?

- ☐ V.Pareto
- ☐ R.Kouz
- ☐ M.Fridman
- ☒ A.Piqu
- ☐ C.Keyns

630 Tarixi aşağıdakı beş mərhələyə bölən alim kimdir? ənənəvi cəmiyyət (primitiv texnika, kənd təsərrüfatı, iri torpaq sahiblərinin hakimiyyəti;-keçid cəmiyyəti (mərkəzləşmiş dövlət, sahibkarlıq);- dəyişiklik mərhələsi (sənaye inqilabı və onun nəticələri);- yetkinlik mərhələsi (elmi-texniki inqilab, urbanizasiya);-kütləvi istehlak mərhələsi (xidmət sahələrinin və istehlak malları istehsalının müəyyənləşdirici rolu):

- ☐ V.Roşer
- ☒ U.Rostou
- ☐ R.Aron
- ☐ A.Tofler
- ☐ E.Meyer

631 İctimai inkişafda iqtisadi və qeyri-iqtisadi amillərin vəhdətini və qarşılıqlı əlaqəsini əks etdirən istiqamət hansıdır?

- ☐ neokeynsçilik
- ☒ institusional-sosioloji
- ☐ neoklassik
- ☐ monetarizm
- ☐ neoliberalizm

632 U.K.Mitçelin iqtisadi təlimi hansı nəzəriyyənin əsasında dayanırdı?

- ☐ müvazinətlik nəzəriyyəsi
- ☐ son faydalılıq nəzəriyyəsi
- ☒ böhransız tsikl konsepsiyası
- ☐ Ç.Darvinin təbiətin təkamülü nəzəriyyəsi
- ☐ əhali məskunluğu nəzəriyyəsi

633 İnstitusional-sosioloji cərəyanın səciyyəvi xüsusiyyətləri arasında biri yanlışdır:

- ☐ sosial problemlərin həlli üzrə praktiki tədbirlərin təklif olunması
- ☐ planlaşdırma vasitəsilə kapitalist istehsal üzərində sosial nəzarət ideyasının həyata keçirilməsi

- ☐ burjua cəmiyyətinin sosial problemlərinə diqqət verilməsi
- ☐ ilkin institusionalizmin metodologiyasına xas olan texniki determinizmin güclənməsi
- ☒ mikroiqtisadi təhlilə geniş yer verməmələri

634 Aşağıdakı əsərlərdən hansı U.Mitçellə məxsusdur:

- ☐ “İqtisadi rifah nəzəriyyəsi”
- ☐ “İqtisadi inkişaf nəzəriyyəsi”
- ☐ “Mənafeələrin ahəgdarlığı”
- ☐ “Sərvətin bölüşdürülməsi”
- ☒ “İqtisadi nəzəriyyənin tipləri haqqında mühazirə”

635 Aşağıdakı əsərlərdən hansı Şumpeterə məxsusdur:

- ☐ “Mənafeələrin ahəgdarlığı”
- ☒ “İqtisadi inkişaf nəzəriyyəsi”
- ☐ “İqtisadi rifah nəzəriyyəsi”
- ☐ “İqtisadi harmoniya”
- ☐ “Sərvətin bölüşdürülməsi”

636 İnstitusional-sosioloji cərəyanın səciyyəvi xüsusiyyətləri arasında biri yanlışdır:

- ☐ burjua cəmiyyətinin sosial problemlərinə diqqət verilməsi
- ☐ planlaşdırma vasitəsilə kapitalist istehsal üzərində sosial nəzarət ideyasının həyata keçirilməsi
- ☐ sosial problemlərin həlli üzrə praktiki tədbirlərin təklif olunması
- ☒ milli gəlirin bölgüsü onun artımına təsir edir
- ☐ ilkin institusionalizmin metodologiyasına xas olan texniki determinizmin güclənməsi

637 Təklif nəzəriyyəsinin monetarizmdən fərqli cəhətini müəyyən edin: 1) vergi dərəcəsini aşağı salmağı, 2) vergi dərəcəsini yüksəltməyi, 3) məhdud pul siyasəti yeritməyi, 4) istehsal amillərinin uzunmüddətli dövlət tənzimlənməsi, 5) istehsal amillərinin qsamüddətli dövlət tənzimlənməsi

- ☐ 3, 4, 5
- ☐ 2, 3, 5
- ☐ 1, 3, 5
- ☒ 1, 3, 4
- ☐ 1, 2, 5

638 Səmərali gözləmə nəzəriyyəsinin müəlliflərindən biri yanlışdır:

- ☒ R.Vernon
- ☐ R.Lukas
- ☐ F.Sarcent
- ☐ N.Uolles
- ☐ C.Mut

639 İnstitusionalizm məktəbinin mühüm istiqamətlərindən biri:

- ☐ Mütləq üstünlüklər nəzəriyyəsi
- ☐ Ölkənin rəqabət üstünlükləri nəzəriyyəsi
- ☐ Kəşifən tələb nəzəriyyəsi
- ☒ İqtisadi bərabərlik və iqtisadi tarazlıq nəzəriyyəsi
- ☐ Əmtəənin həyat dövrləri nəzəriyyəsi

640 İnhisarçı rəqabət problemini inkişaf etdirən siyasi iqtisad elminin nümayəndələrini seçin: 1) S.Amartiya, 2) U.Fdner, 3) N.Kaldor, 4) S.Domar, 5) U.Baumol

- ☐ 2, 4, 5
- ☐ 1, 2, 3

- ☒ 2, 3, 4
- ☐ 3, 4, 5
- ☐ 1, 4, 5

641 İnhisarçı rəqabət nəzəriyyəsinin əsasını hansı nəzəriyyələr təşkil edir:

- ☐ beynəlxalq maliyyə nəzəriyyəsi
- ☐ xarici ticarət haqqında nəzəriyyələr
- ☐ bütün cavablar doğrudur
- ☒ son faydalılıq və istehsal xərcləri nəzəriyyəsi
- ☐ beynəlxalq iqtisadi inteqrasiya nəzəriyyəsi

642 Dövrü olanı seçin:

- ☐ Müqayisəli üstünlük- Adam Smit
- ☐ Neoklassik sintez- Roland Cons
- ☒ Ölkələrin rəqabət üstünlükləri- M.Porter
- ☐ Mənafeələrin ahəngdarlığı- J.Şumpeter
- ☐ Mütləq üstünlük- David Rikardo

643 A.Emanuelin radikal konsepsiyasında bazis rolu olmayan təlim:

- ☐ xırda burjua siyasi iqtisadi
- ☐ merkantilizm
- ☒ bunların hamısı
- ☐ marksizmin ayrı-ayrı müddəaları
- ☐ radikal siyasi iqtisad

644 Neoklassik sintez nəzəriyyəsi nədir:

- ☐ iqtisadi artım probleminin əsaslı surətdə öyrənilməsidir
- ☐ investisiya artımının gəlir artımına olan nisbətidir
- ☐ səmərəli tələbin ən mühüm tərkib hissəsi olan kapital qoyuluşudur
- ☐ iqtisadi liberalizm ənənələrini davam etdirən baxışlar sistemidir
- ☒ Keyns nəzəriyyəsinin “natamam işsizlik şəraitində müvazinət” nəzəriyyəsi kimi şərhidir

645 Hansı iqtisadçı ictimai sərvətin bölgüsü problemini iqtisad elminin əsas problemi hesab etmiş və cəmiyyətin bütün gəlirlərinin müxtəlif növ gəlirlərə bölgüsünü iqtisad elminin predmeti adlandırmışdır:

- ☐ K.Menger
- ☐ A.Marşal
- ☐ C.Keyns
- ☒ C.Klark
- ☐ A.Piqu

646 Aşağıdakılardan hansılar dünya təsərrüfatı haqqında nəzəriyyələrə aiddir:

- ☐ beynəlxalq maliyyə nəzəriyyəsi
- ☐ xarici ticarət haqqında nəzəriyyələr
- ☐ bütün cavablar doğru deyil
- ☒ bütün cavablar doğrudur
- ☐ beynəlxalq iqtisadi inteqrasiya nəzəriyyəsi

647 Dünya təsərrüfatına dair müxtəlif problemlər hansı istiqamətə uyğun qruplaşdırılır:

- ☐ xarici ticarət münasibətləri, açıq iqtisadiyyatda müvazinət problemləri
- ☐ beynəlxalq maliyyə və tədiyyə balansı
- ☐ gömrük müdafiəsinin optimal səviyyəsilə bağlı olan problemləri
- ☐ valyuta kursu rejimi və optimal kurs problemləri

☒ bütün cavablar doğrudur

648 Ölkələrin rəqabət üstünlükləri nəzəriyyəsinin müəllifi kimdir:

- ☐ Stolper Samuelson
- ☐ Ronald Cons
- ☒ Maykl Porter
- ☐ Adam Smit
- ☐ Raymond Vernon

649 Beynəlxalq ticarətin ən yeni nəzəriyyələri içərisində yanlış olanını göstərin:

- ☒ Mütləq üstünlüklər nəzəriyyəsi
- ☐ Ölkənin rəqabət üstünlükləri nəzəriyyəsi
- ☐ Kəşifən tələb nəzəriyyəsi
- ☐ Texnoloji fərq teoremi
- ☐ Əmtənin həyat dövrləri nəzəriyyəsi

650 P.Samuelson və R.Consun hazırladıqları spesifik istehsal amilləri nəzəriyyəsində nədən bəhs olunur:

- ☐ Ölkələrin bir qismi mövcud əmtəələr, digər bir qismi isə yeni əmtəələr üzrə ixtisaslaşır
- ☒ Beynəlxalq ticarətin əsasında əmtəələrin nisbi qiymətlərində olan fərqlər durur
- ☐ Heç biri
- ☐ Bunların hamısı
- ☐ Xarici ticarət əmək məhsuldarlığının inkişafını stimullaşdırır

651 Rifah iqtisadiyyatının zənginləşdirilməsi nəzəriyyəsinin Nobel mukafatı laureatı kim olmuşdur?

- ☐ M.Fridmen
- ☐ R. Stoun
- ☒ S.Amartiya
- ☐ A.Hansel
- ☐ S.Domar

652 Kuznest tsiklləri:

- ☐ qısamüddətli tsikllər
- ☐ Toffer tsiklləri
- ☐ Forrester tsiklləri
- ☒ tikinti tsiklləri
- ☐ uzunmüddətli tsikllər

653 200 ili əhatə edən tsikllər:

- ☐ uzunmüddətli tsikllər
- ☐ Toffer tsiklləri
- ☐ ortamüddətli tsikllər
- ☐ qısamüddətli tsikllər
- ☒ Forrester tsiklləri

654 2-4 ili əhatə edən tsikllər:

- ☐ Forrester tsiklləri
- ☐ Toffer tsiklləri
- ☐ ortamüddətli tsikllər
- ☐ uzunmüddətli tsikllər
- ☒ qısamüddətli tsikllər

655 1000-2000 ili əhatə edən tsikllər:

- ☒ Toffler tsiklləri
- ☐ Juqlyar tsiklləri
- ☐ Kitçen tsiklləri
- ☐ Forrester tsiklləri
- ☐ uzunmüddətli tsikllər

656 40-60 ili əhatə edən tsikllər:

- ☐ Forrester tsiklləri
- ☐ Toffler tsiklləri
- ☐ qısamüddətli tsikllər
- ☒ uzunmüddətli tsikllər
- ☐ ortamüddətli tsikllər

657 7-12 ili əhatə edən tsikllər:

- ☐ Forrester tsiklləri
- ☐ qısamüddətli tsikllər
- ☐ Toffler tsiklləri
- ☐ uzunmüddətli tsikllər
- ☒ ortamüddətli tsikllər

658 Səmərəli gözləmə nəzəriyyəsinin müəlliflərindən biri yanlışdır:

- ☐ C.Mut
- ☐ R.Lukas
- ☐ F.Sarcent
- ☐ N.Uolles
- ☒ M.Pozner

659 Neoklassik sintez nəzəriyyəsi nədir:

- ☐ dəyərsiz qiymət nəzəriyyəsidir
- ☐ investisiya artımının gəlir artımına olan nisbətidir
- ☐ səmərəli tələbin ən mühüm tərkib hissəsi olan kapital qoyuluşudur
- ☐ iqtisadi liberalizm ənənələrini davam etdirən baxışlar sistemidir
- ☒ pul amili əlavə olmaqla natamam məşğulluq şəraitində tarazlıq nəzəriyyəsidir

660 Səmərəli gözləmə nəzəriyyəsi hansı iqtisadi siyasəti nəzərdə tutur?

- ☒ Bunların hamısı
- ☐ makro və mikro iqtisadi əlaqələndirməni
- ☐ iqtisadi siyasətin nəticəsinin dəyişməsinə
- ☐ gözləmənin mümkün təsirini
- ☐ dövlətin iqtisadiyyata məhdud müdaxiləsini

661 Xalis ticarət – sənaye inhisarlarını və azad rəqabəti təhlil edən iqtisadçı:

- ☐ Raymond Vernon
- ☐ Staffan Linder
- ☐ Pol Samuelson
- ☐ Con Stüart Mill
- ☒ Alfred Marşall

662 Xarici ticarət problemi ilk dəfə hansı nəzəriyyə tərəfindən öyənilmişdir:

- ☐ neolibəalist nəzəriyyə
- ☒ merkantilist nəzəriyyə
- ☐ klassik nəzəriyyə

- ☐ neoklassik nəzəriyyə
- ☐ monetarist nəzəriyyə

663 Kəşişən tələb nəzəriyyəsinin əsası kim tərəfindən qoyulmuşdur:

- ☐ Raymond Vernon
- ☒ Staffan Linder
- ☐ Pol Samuelson
- ☐ Con Stüart Mill
- ☐ David Rikardo

664 Bu nəzəriyyəyə görə, ölkənin ixracının strukturu müəyyən dərəcədə idxalatçı ölkədə mövcud olan tələbdən asılıdır, əmtəənin çox az bir hissəsi ixrac üçün istehsal edilir və onların əksəriyyəti ölkə daxilində satılır:

- ☐ əmtəənin həyat dövrü nəzəriyyəsi
- ☐ spesifik istehsal amilləri nəzəriyyəsi
- ☐ müqayisəli üstünlüklər nəzəriyyəsi
- ☒ kəşişən tələb nəzəriyyəsi
- ☐ mütləq üstünlüklər nəzəriyyəsi

665 Qiymətlərin yüksəlməsi haqqında informasiyanın düzgün qiymətləndirilməsi nəticəsində iqtisadi aktivliyin əsassız olaraq sürətləndirilməsini əks etdirən nəzəriyyə hansıdır?

- ☒ Tarazlıq
- ☐ Keynsçi
- ☐ Monetar
- ☐ Marksist
- ☐ Psixoloji

666 Qeyri-təkmil bazar informasiyası şəraitində istehsala kapital qoyuluşlarında gözlənilən və real nəticələrdən asılı olaraq optimizmə və ya pessimizmə uyğun iqtisadi fəaliyyəti əks etdirən nəzəriyyə hansıdır?

- ☐ Tarazlıq
- ☒ Psixoloji
- ☐ Keynsçi
- ☐ İfrat yığılm
- ☐ Monetar

667 C.Tyunenə görə:

- ☒ mövcud torpaq sahələrini becərən fəhlələr yeni torpaq sahəsi almaq üçün özünün bu günkü torpağını atıb gedə bilər
- ☐ qiymətlə kəmiyyət arasında təcrübə ilə təsdiq edilən və nəzəri cəhətdən əsaslandırılması tələb olunmayan əks nisbət açıq görünür
- ☐ iqtisadi davranışın əsası insan tərəfindən nemətin psixoloji qiymətləndirilməsi və bu nemətlər arasında seçim etməkdir
- ☐ tələb funksiyası mənfəyə meyillidir, belə ki, əmtəənin əlavə vahidinin alışımdan əldə olunan əlavə faydalılığın adətən aşağı düşdüyü kimi şərh edilir
- ☐ müxtəlif əmtəələr üçün tələbin elastikliyi müxtəlifdir

668 Kapitalizmin transformasiya nəzəriyyəsinə aid deyil:

- ☐ xalq kapitalizmi
- ☐ kollektiv kapitalizm
- ☐ qarışıq iqtisadiyyat
- ☐ rifah dövləti
- ☒ mübadilə iqtisadiyyatı

669 A.Laffer Təklif iqtisadiyyatı nəzəriyyəsi hansı problemin həllini nəzərdə tutmurdu?

- ☒ inflyasiyanın tənzimlənməsi
- ☐ təklifin stimullaşdırılması
- ☐ büdcənin sağlamaşdırılması
- ☐ sosial proqramların dondurulması
- ☐ vergilərin azaldılması

670 Neoklassik sintez nəzəriyyəsi hansı nəzəriyyələrin sintezidir?

- ☐ neoklassik və neoliberalizm
- ☐ neoliberalizm və monetarizm
- ☒ neokeynsçilik və neoklassik
- ☐ neoliberalizm və neokeynsçilik
- ☐ monetarizm və neokeynsçilik

671 Təklif nəzəriyyəsinin ən mühüm xidməti nədir:

- ☐ monetarizmlə eyni olan neoklassik sintez makroiqtisadi nəzəriyyədir
- ☒ iqtisadi artım probleminin əsaslı surətdə öyrənilməsidir
- ☐ iqtisadiyyata dövlət müdaxiləsinin zəruriliyini əsaslandırılmışdır
- ☐ mənfəətin yüksəldilməsini mümkün edir ki, bu da öz növbəsində məşğulluğu stimullaşdırır
- ☐ nominal əmək haqqının dəyişməsinin qiymətin səviyyəsindəki dəyişiklikdən qeri qalmasıdır

672 Təklif nəzəriyyəsində son dərəcə mühüm yer tutur:

- ☐ Fillips əyrisi
- ☐ spesefik istehsal amilləri nəzəriyyəsi
- ☐ əmtəənin həyat dövrü nəzəriyyəsi
- ☐ mütləq üstünlüklər nəzəriyyəsi
- ☒ Laffer səmərəsi

673 Təklif nəzəriyyəsinin nümayəndələrinin iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsi sisteminə münasibəti ondan ibarətdir ki, bu tənzimləmə: 1) uzunmüddətli xarakterə malik olmalı, 2)uzunmüddətli xarakterə malik olmamalı, 3) məcmu tələbin antitsiklik idarə olunmasına şərait yaratmamalı, 4) istehsal amillərinin təklifinin stimullaşdırılmasına yönəldilməli

- ☐ 2, 3, 4
- ☐ 1, 2, 3
- ☐ 3,4
- ☒ 1, 3, 4
- ☐ 1, 2

674 Təklif nəzəriyyəsinin nümayəndələrinin qəbul etmədiyi fikir:

- ☐ təklifin stimullaşdırılması
- ☐ vergilərin azaldılması
- ☒ büdcə kəsiri
- ☐ sosial proqramların dondurulması
- ☐ büdcənin sağlamaşdırılması

675 Neoklassik sintez nəzəriyyəsi hansı nəzəriyyələrin sintezidir?

- ☐ neoliberalizm və neokeynsçilik
- ☒ keyns və neoklassik iqtisadi artım
- ☐ neoklassik və neoliberalizm
- ☐ neoliberalizm və monetarizm
- ☐ monetarizm və keynsçi səmərəli tələb

676 İqtisadi tarazlıq nəzəriyyəsinin qərbi Avropa nümayəndələrini seçin:

- ☐ Marks-Engels
- ☐ Samuelson-Xiks
- ☐ Xekşer-Olin
- ☐ Smit-Rikardo
- ☒ Cevons-Marşall

677 İqtisadi tarazlıq nəzəriyyəsinin əsasını nə təşkil edir: 1) son faydalılıq, 2) tələb-təklif, 3) qarışıq iqtisadiyyat, 4) son məhsuldarlıq, 5) mübadilə iqtisadiyyatı

- ☐ 1, 3, 5
- ☐ 1, 2, 3
- ☐ 2, 3, 4
- ☒ 1, 2, 4
- ☐ 3, 4, 5

678 Dövrü olanı seçin:

- ☐ R.Vernan- ölkələrin rəqabət üstünlükləri
- ☐ P.Samuelson- kəşifən tələb nəzəriyyəsi
- ☒ R.Vernan- məhsulun həyat dövrü
- ☐ E. Hekşer, Olin- İstehsal amilləri nəzəriyyəsi
- ☐ M.Porter- istehsal amilləri nisbəti

679 Bu nəzəriyyənin tərəfdarları bazar iqtisadiyyatı təşkilinin ən sınırlı üsulu və təbii qərarlaşmış iqtisadi fəaliyyət sistemi kimi qələmə verirlər:

- ☐ neoliberalist nəzəriyyə
- ☐ merkantilist nəzəriyyə
- ☒ təklif iqtisadiyyatı nəzəriyyəsi
- ☐ neoklassik nəzəriyyə
- ☐ monetarist nəzəriyyə

680 Aşağıda adları qeyd olunan konsepsiyalardan C.Helbreytin maraq dairəsinə aiddir:

- ☐ Duapoliya nəzəriyyəsi
- ☐ Neoklassik sintez nəzəriyyəsi
- ☒ Müvazinətli qüvvələr nəzəriyyəsi
- ☐ Optimal müvazinət nəzəriyyəsi
- ☐ Xalis inhisar nəzəriyyəsi

681 Uyğunluq pozulmuşdur:

- ☐ ölkələrin rəqabət üstünlükləri- M.Porter
- ☐ istehsal amilləri nisbəti- Hekşer və Olin
- ☐ mütləq üstünlük –A.Smit
- ☒ ölkələrin rəqabət üstünlükləri – S.Linder
- ☐ müqayisəli üstünlük- D.Rikardo

682 Təklif nəzəriyyəsinin tərəfdarlarının xüsusi əhəmiyyət verdiyi iqtisadi fikir:

- ☐ investisiya həcmi sabitləşdirmək və milli gəlirin mənfəətin xeyrinə yenidən bölgüsünü təmin etmək
- ☐ milli gəlirin mənfəətin xeyrinə yenidən bölgüsünü təmin etmək
- ☐ investisiya həcmi sabitləşdirmək
- ☐ fiskal və pul-kredit siyasəti tədbirlərilə xüsusi dəyişməsi tarazlaşdırmaq
- ☒ amortizasiyanı sürətləndirmək siyasəti ilə istehsalı stimullaşdırmaq

683 Pul amili əlavə olunmaqla natamam məşğulluq şəraitində tarazlıq nəzəriyyəsidir. Bu:

- ☒ neoklassik sintez nəzəriyyəsidir
- ☐ dəyərsiz qiymət nəzəriyyəsidir
- ☐ qismən tarazlıq şəraitidir
- ☐ səmərəlilik meyarıdır
- ☐ ümumi tarazlıq şəraitidir

684 P.Samuelsonun fikrinə görə:

- ☐ dünya bazarında əmtəə təklifi tələbin ardınca meydana gəlir
- ☐ mübadilə qiyməti tələb və təklif qanununun elə bir səviyyəsinə görə müəyyənləşir ki, bu qiymətdə hər bir ölkənin ixracı onun idxalını ödəyir
- ☒ maliyyə siyasətinin vəzifəsi "ictimai əmtəələr" təklifi sferası üçün tənzimləyici tədbirləri təmin etməkdir
- ☐ ölkələr arasında mənfəətli xarici ticarətin təmin edilməsi üçün ölkələrdə daxili istehsal dəyərləri bir-birindən fərqli olmalıdır
- ☐ xarici ticarət əmək məhsuldarlığının inkişafını stimullaşdırır

685 Müasir kapitalizmdə xüsusi inhisarlar ziddiyyət təşkil etmirlər, çünki dövlət xüsusi inhisarlarla əməkdaşlıq edir. Bu fikrin müəllifi kimdir:

- ☐ A.Emmanuel
- ☐ P.Samuelson
- ☐ M.Valras
- ☒ C.Helbrecht
- ☐ İ. Vallersteyn

686 Xiks və Keyns tərəfindən işlənmiş məcmu-tələb və məcmu təklif asılılıq modeli:

- ☐ «məcmu tələb-məcmu təklif» modeli
- ☐ «gəlirlər-xərclər» modeli
- ☐ IS-LM modeli
- ☒ AD-AS modeli
- ☐ «ford mustanq» modeli

687 Aşağıdakılardan hansılar tsiklər nəzəriyyəsinə aid deyil?

- ☐ monetarist nəzəriyyələr
- ☐ Keynsçi nəzəriyyələr
- ☐ Keynsçi, monetarist və iqtisadi tsiklin sinxronlaşdırılması nəzəriyyələri
- ☒ iqtisadi bərabərlik və iqtisadi tarazlıq nəzəriyyəsi
- ☐ iqtisadi tsiklin sinxronlaşdırılması nəzəriyyəsi

688 Aşağıdakılardan hansı beynəlxalq ticarət nəzəriyyələrinə aiddir: 1) mütləq üstünlüklər nəzəriyyəsi, 2) iqtisadi inkişaf nəzəriyyəsi, 3) istehsal amilləri nəzəriyyəsi 4) istehsal amilləri nisbəti, 5) optimallıq nəzəriyyəsi

- ☐ 1, 2, 3
- ☒ 1, 3, 4
- ☐ 1, 3, 5
- ☐ 2, 3, 4
- ☐ 3, 4, 5

689 Aşağıdakı nəzəriyyələrdən hansıda mikroiqtisadi problemlərin araşdırılmasından istifadə olunur:

- ☒ bunların heç biri
- ☐ istehsal amillərinin qiymətlərinin bərabərləşməsi
- ☐ istehsal amilləri nəzəriyyəsi
- ☐ mütləq üstünlüklər nəzəriyyəsi
- ☐ istehsal amillərinin nisbəti

690 Antitrust qanunvericiliyinə qarşı çıxılır:

- ☒ C.Helbreytin “Müvazinətli qüvvələr” nəzəriyyəsində
- ☐ M.Valrasın “Ümumi iqtisadi tarazlıq konsepsiyasında”
- ☐ İ. Vallerstaynın “İqtisadi dünya” konsepsiyasında
- ☐ F.Aydolonun “Məkan dinamikası və qeyri-ekvivalent inkişaf” kitabında
- ☐ P.Samuelsonun “Neoklassik sintez nəzəriyyəsində”

691 F.Aydolon Məkan dinamikası və qeyri-ekvivalent inkişaf kitabında hansı iqtisadçının fərziyyəsini inkar edir:

- ☐ P.Samuelsonun
- ☐ İ. Vallerstaynın
- ☒ A.Emmanuelin
- ☐ C.Helbreytin
- ☐ M.Valrasın

692 Asimmetrik qarşılıqlı asılılığın güclənməsi haqqında ideya hansı iqtisadçı tərəfindən öz şərhini tapmışdır:

- ☐ C.Helbreytin “Müvazinətli qüvvələr” nəzəriyyəsində
- ☒ İ. Vallerstaynın “İqtisadi dünya” konsepsiyasında
- ☐ F.Aydolonun “Məkan dinamikası və qeyri-ekvivalent inkişaf” kitabında
- ☐ P.Samuelsonun “Neoklassik sintez nəzəriyyəsində”
- ☐ M.Valrasın “Ümumi iqtisadi tarazlıq konsepsiyasında”

693 C.S.Millin beynəlxalq dəyər qanununa görə:

- ☐ xarici ticarət əmək məhsuldarlığının inkişafını stimullaşdırır
- ☐ ölkələr daha az xərclərlə istehsal etdikləri əmtələri ixrac edir
- ☒ mübadilə qiyməti tələb və təklif qanununun elə bir səviyyəsinə görə müəyyənləşir ki, bu qiymətdə hər bir ölkənin ixracı onun idxalını ödəyir
- ☐ ölkələr arasında mənfəətli xarici ticarətin təmin edilməsi üçün ölkələrdə daxili istehsal dəyərləri bir-birindən fərqli olmalıdır
- ☐ dünya bazarında əmtəə təklifi tələbin ardınca meydana gəlir

694 Bir ölkə hansı istehsal amili ilə zəngindir, istehsalı həmin amildən daha çox tələb edən əmtələr üzrə müqayisəli üstünlük əldə edər və bu sahədə də ixtisaslaşar. Bu hansı nəzəriyyədir:

- ☐ mütləq üstünlük
- ☐ müqayisəli üstünlük
- ☐ spesifik istehsal amilləri nəzəriyyəsi
- ☒ istehsal amillərinin nisbəti
- ☐ istehsal amilləri nəzəriyyəsi

695 Rəqabətli bazar həmişə səmərəli bölgünü təmin edir, hər hansı rəqabətli müvazinət isə Pareto-səmərəlidir. Bu:

- ☐ rifahın ikinci teoremidir
- ☒ rifahın birinci teoremidir
- ☐ qismən tarazlıq şəraitidir
- ☐ səmərəlilik meyanıdır
- ☐ ümumi tarazlıq şəraitidir

696 E.Hekşer və B.Olinin hansı nəzəriyyəsinə görə hər bir ölkə müqayisəli üstünlüyə malik olduğu mal istehsalı üzrə ixtisaslaşaraq onu ixrac edir?

- ☐ istehsal amilləri nəzəriyyəsi
- ☐ istehsal amillərinin nisbəti
- ☐ müqayisəli üstünlüklər
- ☒ istehsal amillərinin nisbəti

- ☐ mütləq üstünlüklər nəzəriyyəsi

697 N.D.Kondratyevin böyük tsikllərin və ya uzun dalğaların təkrarlanmasını əlaqələndirirdi:

- ☐ qısamüddətli dövrdə istehsal fondlarına qoyulan dəyişən kapitalın həcmi və uzunmüddətli istehsal fondlarına qoyulan dövrüyyə fondları ilə əlaqədar
- ☐ qısamüddətli dövrdə istehsal fondlarına qoyulan dəyişən kapitalın həcmi ilə əlaqədardır
- ☐ uzunmüddətli istehsal fondlarına qoyulan dövrüyyə fondları ilə əlaqədar
- ☒ uzunmüddətli istehsal fondlarına qoyulan əsas kapitalın yeniləşməsi ilə əlaqədar
- ☐ ortamüddətli istehsal fondlarına qoyulan dövrüyyə və dəyişən kapitalla əlaqədar

698 Aşağıdakılardan hansılar tsiklər nəzəriyyəsinə aiddir?

- ☐ heç biri
- ☒ Keynsçi, monetarist və iqtisadi tsiklin sinxronlaşdırılması nəzəriyyələri
- ☐ Keynsçi nəzəriyyələr
- ☐ monetarist nəzəriyyələr
- ☐ iqtisadi tsiklin sinxronlaşdırılması nəzəriyyəsi

699 ETT-nin inkişaf prosesində əməyin zaman etibarı ilə kapitala silahlanması son hədd daxilində əmək və kapital arasında əvəz olunması necə müəyyən olunur?

- ☐ ETT-i Xarroda görə bitərəflilik
- ☐ ETT-i Solouya görə bitərəflilik
- ☐ ETT-i əmək qənaətcilliyi
- ☒ ETT-i Xiksə görə bitərəflilik
- ☐ ETT-i kapitala qənaətcillik

700 Xiks və Xansen tərəfindən işlənmiş əmtəə və pul bazarının qarşılıqlı asılılıq modeli:

- ☐ «məcmu tələb-məcmu təklif» modeli
- ☐ «gəlirlər-xərclər» modeli
- ☐ «ford mustanq» modeli
- ☐ AD-AS modeli
- ☒ IS-LM modeli